

Č e s k ý t e l e k o m u n i k a č n í ú ř a d

se sídlem Sokolovská 219, Praha 9
poštovní přihrádka 02, 225 02 Praha 025

Praha 5. dubna 2016
Čj. ČTÚ-26 641/2015-611

Český telekomunikační úřad (dále jen „Úřad“) jako příslušný orgán státní správy podle § 108 odst. 1 písm. b) zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Zákon“) a zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, na základě výsledků veřejné konzultace uskutečněné podle § 130 a konzultace podle § 131 Zákona, rozhodnutí Rady Úřadu podle § 107 odst. 9 písm. b) bod 2 a k provedení § 51 Zákona vydává opatřením obecné povahy

analýzu trhu č. A/1/04.2016-5,

trh č. 1 – velkoobchodní služby ukončení volání v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě.

Článek 1

Výsledky analýzy relevantního trhu

(1) Úřad analyzoval relevantní trh č. 1 – velkoobchodní služby ukončení volání v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě¹⁾ (dále jen „relevantní trh“).

(2) Na základě analýzy Úřad konstatuje, že relevantní trh není efektivně konkurenčním trhem, neboť na něm působí podniky s významnou tržní silou a nápravná opatření vnitrostátního práva nebo práva Evropské unie v oblasti hospodářské soutěže nepostačují k řešení daného problému.

Článek 2

Návrh na stanovení podniků s významnou tržní silou

Na základě analýzy relevantního trhu Úřad navrhuje:

a) stanovit podnikem s významnou tržní silou na tomto trhu následující subjekty podnikající v elektronických komunikacích:

Air Telecom a.s., Axfone s.r.o., BT Limited, organizační složka, COPROSYS a.s., ČD-Telematika a.s., Česká telekomunikační infrastruktura a.s., České Radiokomunikace a.s., Český bezdrát s.r.o., Dial Telecom, a.s., ha-vel internet s.r.o., IPEX a.s., J.S.tel s.r.o., Nej.cz s.r.o., NEW TELEKOM, spol. s r.o., PODA a.s., RIO Media a.s., sipcz.net s.r.o., SMART Comp. a.s., Spinoco Czech Republic, a.s., Telco Pro Services, a. s., T-Mobile Czech Republic a.s., UPC Česká republika, s.r.o., Vodafone Czech Republic a.s.

b) zrušit stanovení podniku s významnou tržní silou níže uvedeným subjektům podnikajícím v elektronických komunikacích:

xPhoNet CZ s.r.o. a za200.cz obchod, s.r.o.

¹ Opatření obecné povahy č. OOP/1/04.2015-2, kterým se stanoví relevantní trhy v oboru elektronických komunikací, včetně kritérií pro hodnocení významné tržní síly.

Článek 3

Návrh povinností, které Úřad hodlá uložit za účelem nápravy

(1) Úřad navrhuje uložit společnosti Česká telekomunikační infrastruktura a.s. povinnosti podle § 51 odst. 5 písm. a), b), c), d) a f) Zákona a souvisejících opatření obecné povahy:

- a) průhlednosti podle § 82 Zákona, uveřejnit informace týkající se propojení sítí pro službu ukončení volání (včetně účetních informací, smluvních podmínek, technických specifikací, síťových charakteristik a cen);
- b) nediskriminace podle § 81 Zákona
 - uplatňovat rovnocenné podmínky za rovnocenných okolností pro ostatní podnikatele,
- c) oddělené evidence nákladů a výnosů podle § 86 Zákona tak aby,
 - byly k dispozici podklady pro ověření nákladů a výnosů za jednotlivé služby,
- d) přístupu k specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům podle § 84 Zákona,
 - 1. povinnost vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na propojení sítí nebo síťových zařízení pro službu ukončení volání,
 - 2. povinnost vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na využívání a přístup k jeho přiřazeným prostředkům pro službu ukončení volání,

Úřad stanoví pro službu ukončení volání k těmto povinnostem technické, provozní a další podmínky zajišťující spravedlnost, proporcionalitu a včasnost.

- e) související s regulací cen podle § 56 a 57 Zákona.

Nápravné opatření podle písmene e) Úřad navrhuje uložit pro případy ukončení volání na geografická účastnická čísla, negeografická účastnická čísla řady (910) a telefonní čísla s přístupovými kódy k neveřejným sítím.

(2) Úřad navrhuje uložit všem ostatním podnikům s významnou tržní silou uvedeným v článku 2 písm. a) výrokové části tohoto opatření následující povinnosti podle § 51 odst. 5 písm. a), b), d) a f) Zákona a souvisejících opatření obecné povahy:

- a) průhlednosti podle § 82 Zákona, uveřejnit informace týkající se propojení sítí pro službu ukončení volání (včetně účetních informací, smluvních podmínek, technických specifikací, síťových charakteristik a cen);
- b) nediskriminace podle § 81 Zákona,
 - 1. uplatňovat rovnocenné podmínky za rovnocenných okolností pro ostatní podnikatele,
 - 2. poskytovat ostatním podnikatelům služby a informace za stejných podmínek a ve stejné kvalitě, v jaké je poskytuje pro služby vlastní;
- c) přístupu k specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům podle § 84 Zákona,
 - 1. povinnost vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na propojení sítí nebo síťových zařízení pro službu ukončení volání,
 - 2. povinnost vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na využívání a přístup k jeho přiřazeným prostředkům pro službu ukončení volání,

Úřad stanoví pro službu ukončení volání k těmto povinnostem technické, provozní a další podmínky zajišťující spravedlnost, proporcionalitu a včasnost.

d) související s regulací cen podle § 56 a 57 Zákona.

Nápravné opatření podle písmene d) se navrhuje uložit pro případy ukončení volání na geografická účastnická čísla, negeografická účastnická čísla řady (910) a telefonní čísla s přístupovými kódy k neveřejným sítím.

Článek 4

Účinnost

Toto opatření obecné povahy nabývá účinnosti patnáctým dnem ode dne jeho uveřejnění v Telekomunikačním věstníku.

Odůvodnění

Část A

Úřad podle § 51 až 53 Zákona provedl analýzu relevantního trhu č. 1 – velkoobchodní služby ukončení volání v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě. Relevantní trh je stanoven Opatřením obecné povahy č. OOP/1/04.2015-2, kterým se stanoví relevantní trhy v oboru elektronických komunikací, včetně kritérií pro hodnocení významné tržní síly, v souladu s Doporučením Komise Evropských společenství o relevantních trzích produktů a služeb ze dne 9. října 2014 (2014/710/EU).

K provedení analýzy relevantního trhu Úřad přistoupil ve lhůtě podle § 51 odst. 3 Zákona a v souladu s ustanovením § 86b odst. 2 Zákona v návaznosti na provedenou dobrovolnou separaci společnosti O2 Czech Republic a.s., která byla jedním ze stanovených podniků s významnou tržní silou na tomto relevantním trhu na základě předcházející analýzy².

Část B – Metodika definování relevantních trhů, analýzy relevantních trhů, posouzení významné tržní síly a určení nápravných opatření v oblasti elektronických komunikací v České republice (dále „Metodika“)

1. Východiska Metodiky

1.1 Legislativní rámec

Úřad provádí analýzu relevantních trhů v oboru elektronických komunikací v souladu

a) s relevantními právními předpisy České republiky pro oblast elektronických komunikací, kterými jsou:

- Zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů („Zákon“),
- Vyhláška č. 228/2012 Sb., o stanovení kritérií pro posuzování, zda má více subjektů společnou významnou tržní sílu na relevantním trhu elektronických komunikací („Vyhláška“),
- Opatření obecné povahy č. OOP/1/04.2015-2, kterým se stanoví relevantní trhy v oboru elektronických komunikací, včetně kritérií pro hodnocení významné tržní síly („Opatření“),

b) s předpisy regulačního rámce EU pro oblast elektronických komunikací:

- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací („rámcová směrnice“), ve znění účinném ke dni vydání tohoto opatření obecné povahy,
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/20/ES o oprávnění pro sítě a služby elektronických komunikací („autorizační směrnice“), ve znění účinném ke dni vydání tohoto opatření obecné povahy,

² Viz analýza trhu č. [A/3/12.2013-8](#) z 10. prosince 2013.

- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/22/ES o univerzální službě a právech uživatelů týkajících se sítí a služeb elektronických komunikací („směrnice o univerzální službě“), ve znění účinném ke dni vydání tohoto opatření obecné povahy,
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/19/ES o přístupu k sítím elektronických komunikací a přiřazeným zařízením a o jejich vzájemném propojení („přístupová směrnice“), ve znění účinném ke dni vydání tohoto opatření obecné povahy,
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/58/ES o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací („směrnice o soukromí a elektronických komunikacích“), ve znění účinném ke dni vydání tohoto opatření obecné povahy,
- Směrnice Komise 2002/77/ES o hospodářské soutěži na trzích sítí a služeb elektronických komunikací,

c) s ostatními příslušnými dokumenty Evropské komise (dále jen „Komise“):

- Doporučení Komise 2008/850/ES ze dne 15. října 2008 o oznámeních, lhůtách a konzultacích stanovených v článku 7 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací,
- Doporučení Komise 2014/710/EU ze dne 9. října 2014 o relevantních trzích produktů a služeb v odvětví elektronických komunikací, které připadají v úvahu pro regulaci ex ante podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací (dále také jen „Doporučení“),
- Vysvětlující memorandum týkající se doporučení Komise o příslušných trzích produktů a služeb v odvětví elektronických komunikací náchylných k regulaci ex ante v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací (SWD(2014) 298) („Vysvětlující memorandum“),
- Rozhodnutí Komise 2007/176/ES ze dne 11. prosince 2006 Seznam norem a/nebo specifikací pro sítě a služby elektronických komunikací a přiřazená zařízení a doplňkové služby, který nahrazuje všechny předchozí verze, ve znění účinném ke dni vydání tohoto opatření obecné povahy,
- Pokyny Komise týkající se analýzy trhů a stanovení významné tržní síly v souladu s regulačním rámcem EU pro sítě a služby elektronických komunikací ze dne 11. července 2002 (2002/C165/03) („Pokyny Komise“).

1.2 Test tří kritérií a další etapy analýzy relevantních trhů

Základní etapy analýzy relevantních trhů, uvedené v čl. 3 až 6 Opatření, jsou:

- test tří kritérií,
- definování relevantního trhu,
- vlastní analýza tržní situace na relevantním trhu,
- hodnocení významné tržní síly.

V případě, že Úřad na trhu identifikuje podnik/y se samostatnou nebo společnou významnou tržní silou, navrhne podle § 51 odst. 5, 7, 12 a 13 Zákona jednu nebo zároveň

několik povinností (nápravná opatření), a to jako prevenci, popř. za účelem zlepšení konkurenčního prostředí.

Cílem testu tří kritérií, jako první etapy analýzy trhu, je ověření, zda se jedná o relevantní trh s potenciální potřebou regulace ex ante. Takový trh musí splňovat současně následující tři kritéria (dále jen „test tří kritérií“):

- a) přítomnost velkých a trvalých překážek vstupu na trh. Tyto překážky mohou být strukturální, právní nebo regulační povahy,
- b) struktura trhu v přiměřeném časovém období nesměřuje k účinné hospodářské soutěži,
- c) právo hospodářské soutěže není samo o sobě dostatečně účinné při řešení selhání soutěže na příslušném trhu.

Pokud je splněn test tří kritérií, Úřad provede další etapy analýzy (viz výše). V opačném případě nelze trh považovat za relevantní a Úřad nebude dále pokračovat dalšími etapami zkoumání trhu.

U trhů uvedených v čl. 2 Opatření Úřad tuto etapu analýzy neprovádí v souladu s bodem 2 Doporučení o relevantních trzích.

1.3 Zdroje informací

Při analýze relevantních trhů Úřad využívá informace a data získaná od subjektů trhu jejich vyžádáním (dotazníky), informace z vlastního/zprostředkovaného průzkumu a z veřejně dostupných zdrojů.

2. Metodika

Při definování relevantního trhu, vlastní analýze tržní situace, hodnocení významné tržní síly a návrhu nápravných opatření postupuje podle následující metodiky. Při analýze relevantního trhu Úřad metodiku použije v rozsahu přiměřeném jeho povaze, přičemž zdůvodnění tohoto rozsahu je součástí analýzy každého relevantního trhu.

2.1 Definování relevantního trhu

Relevantním trhem je trh takových produktů a služeb, které jsou z hlediska charakteristiky, ceny a zamýšleného použití shodné, porovnatelné nebo vzájemně zastupitelné, a to na území, na němž jsou soutěžní podmínky dostatečně homogenní a zřetelně odlišitelné od sousedících území.

S ohledem na očekávaný budoucí vývoj a v souladu se zásadami práva na ochranu hospodářské soutěže Úřad vymezuje jednotlivé relevantní trhy pro účely regulace ex ante z hlediska věcného, územního a časového.

2.1.1 Věcné vymezení

Věcné vymezení relevantního trhu znamená popis produktů a služeb, které tvoří trh. Produktovým trhem se rozumí skupina produktů a služeb, které jsou vzájemně zaměnitelné či zastupitelné co se týče jejich vlastností a struktury nabídky a poptávky.

Úřad analyzuje produkty a služby (včetně dílčích služeb, které jsou dosažitelné v rámci dané služby) na základě jejich základních charakteristik, cen, technických parametrů a podmínek jejich typického využívání.

2.1.1.1 Zkoumání zastupitelnosti na straně poptávky

K určení možných náhrad na straně poptávky vypracuje Úřad seznam potenciálních produktů a služeb, které mohou být z hlediska maloobchodního nebo velkoobchodního uživatele vzájemně zaměnitelné a je možné je nahradit v případě zvýšení cen nebo v případě jiných změn konkurenčních podmínek.

K posouzení zastupitelnosti na straně poptávky Úřad:

- a) definuje funkčnost služby s ohledem na koncového uživatele,
- b) identifikuje možné substituty na straně poptávky (maloobchodní nebo velkoobchodní),
- c) vyhodnotí substituty na základě konkrétních kritérií, jimiž jsou zejména zamýšlené využití služby, křížová elasticita cen (citlivost poptávky po určité službě na změnu ceny jiné služby) a ceny.

2.1.1.2 Zkoumání zastupitelnosti na straně nabídky

K zastupitelnosti na straně nabídky dochází ve chvíli, kdy poskytovatel služeb převede své zdroje na poskytování cílových služeb, tedy i takových služeb, které představují alternativu z hlediska poptávky. Takové převedení zdrojů může omezit nezávislost při tvorbě cen stávajících poskytovatelů služby, neboť jejich prostor pro zvyšování cen je omezen možnou dostupností konkurenční služby. Aby náhrada na straně nabídky byla proveditelná, je třeba, aby bylo možno realizovat přechod schůdným způsobem, za relativně nízké náklady a v krátkém časovém horizontu.

Úřad se při určení zastupitelnosti na straně nabídky zabývá zejména:

- a) zkoumáním funkční a technické zastupitelnosti

V tomto případě Úřad zkoumá zejména technické možnosti a kapacitu sítí poskytovatelů, náklady spojené s „přepnutím“ (včetně nákladů příležitosti) a časové možnosti „přepnutí“. Úřad v této souvislosti dále zkoumá potenciální investiční možnosti včetně překážek k investování na trhu.

- b) určením náhradních poskytovatelů

Tento krok je zaměřený na určení náhradních poskytovatelů služby, tj. soutěžitelů, kteří aktuálně působí na zkoumaném trhu a souvisejících trzích, a těch, kteří mají potenciál se takovými soutěžiteli stát a kteří by mohli – za přiměřené náklady a během přiměřené doby – poskytovat služby nahrazující stávající služby.

Důležitým východiskem pro tento krok je určení infrastruktury sítě, která by mohla být použita k poskytování služby nebo zajištění velkoobchodních vstupů do této služby.

- c) zkoumáním regulačních faktorů ovlivňujících zastupitelnost

Úřad zejména zkoumá existenci a povahu regulačních opatření omezujících poskytování dané služby ze strany provozovatelů jiných služeb, případně zkoumá zákonné povinnosti týkající se této služby (např. univerzální služba, požadavek na kvalitu služeb), které mohou znemožnit či omezit využití kapacity infrastruktury.

- d) zkoumáním dalších faktorů

K posouzení zastupitelnosti na straně nabídky Úřad zohledňuje i další kritéria, jimiž se řídí především efektivnost a včasnost realizace substituce na straně nabídky na různých trzích.

2.1.1.3 Hypotetický monopolistický test

V případech, kde je to účelné, využije Úřad jako nástroj pro analýzu zastupitelnosti na straně poptávky a nabídky hypotetický monopolistický test. Při provádění testu Úřad zvažuje reakci na malé (5–10 %), ale významné trvalé zvýšení ceny, provedené hypotetickým monopolním poskytovatelem příslušné služby takto:

- pokud by relativní zvýšení ceny způsobilo, že by mnoho spotřebitelů uspokojilo své potřeby přechodem na jinou, náhradní, službu, místo aby platili navýšenou cenu, Úřad považuje náhradní službu za součást stejného trhu a současně,
- pokud by relativní zvýšení ceny způsobilo, že by kritické množství poskytovatelů podobných služeb přesunulo své zdroje na poskytování substituční služby, Úřad považuje tyto služby (v závislosti na dalších faktorech) za součást stejného trhu.

2.1.2 Územní vymezení

Územním vymezením relevantního trhu se rozumí území (geografický trh), na němž dotčené subjekty vystupují na straně nabídky a poptávky daného produktu, přičemž jsou na daném území soutěžní podmínky dostatečně podobné a jsou odlišitelné od soutěžních podmínek na jiném území.

Při územním vymezení trhu Úřad zohledňuje národní trh a pouze v případech, kdy konkrétní kritéria indikují odlišné (obvykle menší) geografické trhy, zvažuje vymezení jiných geografických trhů.

2.1.3 Časové vymezení

Relevantní časový rámec může být pro různé trhy odlišný. Základem pro stanovení časového rámce je vymezení provedené Zákonem, který vymezuje toto období na dobu 1 roku až 3 let. Úřad časově vymezuje jednotlivé trhy v závislosti na současné situaci na trhu a zejména na jeho očekávané dynamice vývoje.

2.2 Analýza tržní situace na relevantním trhu

Účelem analýzy relevantních trhů je zjištění, zda trh je efektivně konkurenční nebo zda lze důvodně předpokládat, že se v přiměřeném časovém horizontu efektivně konkurenčním stane. Pokud Úřad analýzou prokáže, že na relevantním trhu existuje podnik s významnou tržní silou, zkoumá problémy, které by nastaly nebo mohly nastat v případě, že by podnik s významnou tržní silou jednal ve svém vlastním zájmu a nezávisle na zájmech svých zákazníků i na konkurenčních omezeních představovaných ostatními podnikateli na trhu.

Efektivně konkurenčním trhem není trh, na němž působí jeden nebo více podniků s významnou tržní silou a kde nápravná opatření vnitrostátního práva nebo práva Evropské unie v oblasti hospodářské soutěže nepostačují k řešení daného problému.

Proto Úřad provede analýzu trhu s cílem zjistit:

- a) zda některé podniky na trhu takovou významnou tržní silou nedisponují,
- b) zda problémy identifikované při určení existence významné tržní síly jsou řešitelné na základě nápravných opatření v oblasti hospodářské soutěže.

V případě, že Úřad dojde touto analýzou relevantního trhu k závěru, že trh není efektivně konkurenční, navrhne příslušné nápravné opatření pro ty soutěžitele, jejichž významná tržní síla vedla k nálezu neexistence efektivně konkurenčního trhu.

Úřad navrhne zrušení uložených povinností, pokud zjistí na základě analýzy relevantního trhu, že tento trh je efektivně konkurenční.

Úřad při zkoumání tržních charakteristik vychází zejména z posouzení současné situace a z odhadu očekávaného vývoje. Tyto činnosti jsou prováděny výhledově od doby první analýzy do doby příští analýzy relevantního trhu.

2.2.1 Posouzení významné tržní síly

Pro posouzení existence významné tržní síly na relevantním trhu Úřad využívá ekonomických kritérií, která jsou uvedena v Opatření a ve Vyhlášce. Kritéria jsou posuzována z hlediska očekávaného/předpokládaného vývoje a současných podmínek panujících na daném trhu.

Úřad při svém hodnocení použije kritéria vhodná pro daný relevantní trh, jejichž výčet je uveden v Opatření, ve Vyhlášce a popřípadě v příslušné judikatuře.

Úřad posuzuje každý trh individuálně, tj. pro každý případ může stanovit váhy kritérií nezávisle na vahách stanovených pro jiný trh. Toto odůvodní.

Při posuzování existence významné tržní síly Úřad bere v úvahu i případnou existenci stávajících nápravných prostředků.

2.2.1.1 Zkoumání samostatné významné tržní síly

Posuzování samostatné významné tržní síly provádí Úřad zejména s přihlédnutím k těmto základním skupinám kritérií/charakteristik:

- tržní podíl,
- kritéria zaměřená na charakteristiku podniku,
- kritéria související s charakteristikou zákazníků,
- kritéria související s charakteristikou konkurence na relevantním trhu.

Tržní podíl

a) velikost tržního podílu

Tržní podíl je klíčovým indikátorem síly soutěžitele na trhu. I přes značnou váhu tohoto kritéria na posouzení významné tržní síly jsou i při relativně vysokém tržním podílu posuzována ještě další kritéria, která však nemusí mít samostatně určující charakter/váhu.

Úřad při posuzování významné tržní síly vychází z evropského soutěžního práva a přihlíží k velikosti tržního podílu následujícím způsobem:

- Je-li tržní podíl subjektu nižší než 25 %, není pravděpodobné, že by měl subjekt významnou tržní sílu; to může nastat pouze v případě, že Úřad zkoumáním ostatních kritérií shledá velmi silnou podporu existence významné tržní síly.
- Je-li výše tržního podílu subjektu v rozmezí 25 % až 40 %, je možné, že zkoumaný subjekt má významnou tržní sílu.

- Je-li tržní podíl subjektu vyšší než 40 %, je předpoklad existence významné tržní síly.
- Je-li tržní podíl subjektu vyšší než 50 %, jde o silný indikátor existence významné tržní síly.
- Je-li tržní podíl 75 % a více, jedná se o významnou tržní sílu. Velikost významného tržního podílu již sama o sobě svědčí o existenci významné tržní síly.

K měření tržního podílu je používáno více měřítek povahy finanční i výkonové, které vycházejí z charakteristiky trhu.

b) vývoj tržního podílu v čase

Při zkoumání podílů na trhu Úřad bere v úvahu zejména směr a rychlost změn, ke kterým z hlediska podílu dochází. Úřad přihlíží k vývoji tržního podílu následovně:

- vysoký tržní podíl, který je během doby stabilní, silně naznačuje existenci samostatné významné tržní síly, zejména je-li pravděpodobné, že se situace nezmění,
- klesající tržní podíl může svědčit o zvyšující se soutěživosti na trhu, avšak nevylučuje existenci samostatné významné tržní síly,
- nestálá velikost tržního podílu může naznačovat neexistenci samostatné významné tržní síly.

Kritéria zaměřená na charakteristiku podniku

V souvislosti s charakteristikou podniku Úřad zvažuje zejména tato kritéria:

a) celková velikost podniku

Posouzení velikosti podnikatelského subjektu je založeno na komplexním hodnocení jeho majetkové, finanční a výnosové situace a perspektivách vývoje.

b) kontrola infrastruktury nesnadno duplikovatelné

Ovládnutí infrastruktury, která není dostupná konkurenčním provozovatelům, přispívá k dominanci. Při posouzení ovládnutí infrastruktury Úřad zejména zvažuje, zda je infrastruktura neduplikovatelná, nebo jen těžko duplikovatelná.

Ovládnutí může být realizováno různými způsoby, například prostřednictvím vlastnických práv (části nebo celé infrastruktury), užíváním nebo existencí přímého případně nepřímého vlivu na infrastrukturu.

c) technologická výhoda nebo převaha

Přednostní popřípadě výlučný přístup k vyspělým technologiím naznačuje dominanci. Toto kritérium Úřad považuje za velmi směrodatné, protože při poskytování služeb v rámci trhu elektronických komunikací se používají velmi složité technologie.

Úřad dále přihlíží k faktorům/skutečnostem, které význam tohoto kritéria při posuzování existence významné tržní síly snižují, zejména jsou to:

- požadavky na vzájemnou provozuschopnost a propojitelnost, zahrnuté v řadě mezinárodních úmluv a dohod, vedou k tomu, že v praxi komunikační technologie vykazují vysokou míru standardizace,
- trhy pro tyto technologie (tj. zařízení, včetně software) jsou většinou otevřené,

- příslušné technologie, byť složité, jsou ve většině případů vyspělé a stabilní,
- Úřad usiluje o to, aby zabránil uplatňování nepřiměřených omezení na nově vznikajících trzích (kde je nejpravděpodobnější, že se uplatní technologická inovace).

Úřad považuje za relevantní ukazatele při zkoumání technologického náskoku nebo převahy zejména údaje o investicích do výzkumu a vývoje – včetně nákladů na rozvoj nových služeb.

d) snadný nebo privilegovaný přístup ke kapitálovému trhu nebo finančním zdrojům

Relativně snadný nebo přednostní přístup na kapitálové trhy nebo k jiným zdrojům kapitálu dává provozovatelům velkou výhodu. Tento přístup se v praxi projevuje v levnějších nákladech na financování investičních akcí, tj. nižšími WACC³ (v porovnání s konkurenty nebo potenciálními novými účastníky trhu), a může působit jako překážka vstupu na trh i jako zdroj zvýhodnění oproti stávajícím konkurentům.

Kritérium je směrodatné na trzích, kde je třeba realizovat nákladné investiční akce (což platí pro celou řadu relevantních trhů).

Z hlediska posouzení přístupu na kapitálové trhy či k jiným finančním zdrojům Úřad zkoumá zejména podíl daného operátora na trhu, vývoj jeho majetkových, finančních a výnosových ukazatelů, vlastnickou strukturu, podnikovou strategii a stabilitu managementu.

e) rozsah a rozmanitost produktů nebo služeb

Nabízí-li jeden provozovatel v rámci jedné nabídky více služeb současně, Úřad přihlíží, zda i konkurenti jsou schopni nabízet stejný sortiment služeb.

f) úspory z rozsahu

Úspory z rozsahu se vztahují k nižším jednotkovým nákladům výroby (a distribuce atd.) v důsledku výroby resp. poskytování velkého množství zboží nebo služeb. Tyto jsou také známy pod pojmem „rostoucí výnosy“ a mohou soutěžitelům umožnit jednat nezávisle na provozovatelích působících v menším rozsahu a bránit vstupu na trh potencionálním konkurentům, kteří by k účinné konkurenci potřebovali dosáhnout velkého „kritického objemu“.

Úspory z rozsahu umožní soutěžitelům získat v porovnání s méně významným konkurentem stejný zisk při nižší ceně pro zákazníka. U tohoto kritéria Úřad posuzuje spíše relativní výhody než absolutní úspory z rozsahu a velikosti, které samy o sobě nejsou ukazatelem významné tržní síly.

Výhody, které úspory z rozsahu přinášejí provozovatelům, budou pravděpodobně trvat jen tak dlouho, než konkurenční provozovatel vybuduje stejně rozsáhlou nabídku. Proto Úřad porovnává tuto dobu s časovým rámcem stanoveným pro daný trh a určuje, zda je tato doba dostatečně dlouhá na to, aby se muselo toto kritérium brát v potaz.

Při hodnocení úspor z rozsahu Úřad zvažuje zejména faktory související s podílem na trhu a velikostí podnikatelského subjektu, existencí souboru služeb a strukturou nákladů.

g) úspory ze sortimentu

³ WACC (Weighted Average Cost of Capital – vážený průměr nákladů na kapitál) je ekonomická veličina představující průměrnou cenu (vyjádřenou v úrokové míře), kterou musí podnik platit za užití svého kapitálu. Váhami jsou podíly jednotlivých složek ve struktuře kapitálu podniku. Mezi základní složky patří vlastní kapitál (akcie), obligace a jiné dlouhodobé cizí zdroje.

Úspory ze sortimentu znamenají nižší jednotkové náklady v důsledku výroby respektive poskytování širokého sortimentu zboží nebo služeb pomocí (částečně) sdílených zdrojů. To může soutěžiteli umožnit jednat nezávisle na provozovateli, kteří nenabízejí podobně široký sortiment produktů nebo služeb.

Úspory ze sortimentu umožní soutěžiteli získat v porovnání s méně významným konkurentem stejný zisk při nižší ceně pro zákazníka.

Výhody, které úspory ze sortimentu přináší provozovateli, budou pravděpodobně trvat jen tak dlouho, než konkurenční provozovatel vybuduje stejně různorodou nabídku.

Pro posouzení úspor ze sortimentu Úřad zkoumá zejména faktory související s podílem na trhu a velikostí podnikatelského subjektu a s existencí souboru služeb.

h) vertikální integrace

Jestliže poskytovatel nabízí celou řadu produktů na různých úrovních celého tržního řetězce, tj. produkt nebo službu a zároveň jeho velkoobchodní vstupy, Úřad zkoumá, zda je soutěžitel schopen jednat nezávisle na svých konkurentech. Pro posouzení vertikální integrace Úřad zkoumá zejména vlastnické a řídicí vztahy poskytovatele/poskytovatelů působících na trhu a zda konkurenti jsou vertikálně integrovanému poskytovateli schopni konkurovat.

i) rozvinutost prodejní a distribuční sítě

Úřad zkoumá, zda rozvinuté prodejní a distribuční kanály soutěžitele působí jako překážka vstupu na trh a mohou mu umožnit jednání neomezené konkurenty, kteří tyto sítě nemají a pro které by bylo velmi těžké a nákladné je získat či vybudovat. V této souvislosti může Úřad zkoumat i další relevantní faktory, například schopnost soutěžitele rozvíjet a podporovat svou značku.

j) ceny a ziskovost

Soustavně vysoké ceny v porovnání s ostatními podnikateli mohou naznačovat existenci významné tržní síly. Úřad přitom zvažuje, zda vysoké ceny lze zdůvodnit inovační aktivitou či poskytováním různých výhod. Soustavně vyšší ziskovost může rovněž signalizovat existenci významné tržní síly.

Kritéria související s charakteristikou zákazníků

V souvislosti se zákazníky se zvažují zejména tato kritéria:

a) přístup zákazníků k informacím

Pokud má zákazník provést efektivní výběr mezi poskytovateli na trhu, potřebuje mít přístup k informacím, které mu umožňují srovnání mezi různými nabídkami poskytovatelů služeb. Obecně se má za to, že komplikované cenové struktury a různé bonusy a slevy struktur mohou omezit uživateli příležitosti pro efektivní výběr poskytovatele služeb a mohou přispět k posílení již tak dominantního postavení podniku/podniků na trhu.

b) neexistující nebo slabá kompenzační síla na straně poptávky

Podnikatel může získat nebo udržovat významnou tržní sílu, pokud jeho zákazníci nemají možnost přejít k jinému podnikateli.

Zákazníci mohou mít při nákupu služeb z různých důvodů slabou vyjednávací pozici. Projevuje se to nemožností, aby zákazník „pohrozil“ přechodem nebo skutečně přešel

ke konkurenčním službám, což může poskytovateli umožnit jednat nezávisle na zákaznících i konkurentech.

Úřad posuzuje, zda kupní síla zákazníků je dostatečná pro omezení tržní síly poskytovatele.

c) náklady na přechod k jinému poskytovateli produktů

Úřad zkoumá, zda relativní výše nákladů, které mohou vzniknout zákazníkovi při přechodu k jinému poskytovateli, umožňuje poskytovatelům jednat nezávisle na zákaznících, kteří tak mají omezenou schopnost využít služeb jiného poskytovatele.

d) překážky přechodu k jinému poskytovateli produktů

Úřad dále posuzuje existenci i jiných překážek, které by mohly zákazníkovi v přechodu k jinému poskytovateli zabránit (např. existence dlouhodobých smluv a smluvních pokut za předčasné ukončení smlouvy).

Kritéria související s charakteristikou konkurence na relevantním trhu

Soutěž na trhu se může vyvíjet k vyšší efektivitě, pokud jsou překážky pro vstup na trh a pro další růst na trhu nízké a pokud trvá situace možnosti potenciální konkurence vstoupit na trh.

V souvislosti s konkurencí Úřad zvažuje zejména tato kritéria:

- existence konkurence,
- existence potenciální konkurence,
- překážky pro vstup na trh,
- překážky prohlubování konkurence.

Neexistence konkurence, ani potenciální konkurence nebo nových účastníků trhu, i když může být způsobena i jinými faktory, je významným ukazatelem, že některý poskytovatel může mít významnou tržní sílu. Toto kritérium je úzce svázáno s překážkami vstupu na trh. Úřad v tomto případě zkoumá, zda lze během časového horizontu posouzení očekávat vstup nových účastníků na trh.

Úřad zvažuje i další překážky vstupu resp. růstu, zejména výhodný přístup k infrastruktuře a rádiovému spektru, strategické překážky jako diskriminační ceny stanovené zavedenými provozovateli, vertikální nebo horizontální pákový efekt na trh nebo utopené náklady.

2.2.1.2 Zkoumání společné významné tržní síly

Úřad může za podniky se společnou významnou tržní silou označit dva nebo více podniků, jestliže i při neexistenci strukturálních nebo jiných vazeb mezi nimi působí tyto podniky na relevantním trhu, jenž není efektivně konkurenční a na němž nemá žádný z těchto podniků sám o sobě významnou tržní sílu.

Kritéria stanovení společné významné tržní síly

Úřad hodnotí kritéria podle Vyhlášky č. 228/2012 Sb., dále aplikuje kritéria používaná v soutěžním právu, tzv. kritéria „Airtours“ a rovněž bere v potaz i další faktory, jejichž použití

je při prokazování významné společné tržní síly relevantní. Kritéria uvedená ve Vyhlášce jsou obsažena v analýze, kterou Úřad provádí k ověření splnění kritérií „Airtours“. Úřad bude pro větší přehlednost nejprve analyzovat splnění kritérií „Airtours“ a následně posoudí dílčí kritéria podle Vyhlášky.

Kritéria „Airtours“

Kritéria existence společné významné tržní síly v případě soutěžitelů, mezi kterými neexistují strukturální nebo obdobné vazby, popsal Tribunál Evropské unie v rozhodnutí Airtours (T-342/99) a je základem pro soutěžní právo:

- a) trh musí být dostatečně transparentní, aby každý člen oligopolu mohl dostatečně přesně a rychle zjistit soutěžní chování ostatních členů;
- b) stav tacitní koordinace musí být udržitelný v čase, musí tedy existovat možnost odvetných opatření, kterými může být odchylka od společné strategie potrestána tak, že se stane nevhodnou;
- c) předvídatelná reakce mimostojících soutěžitelů a spotřebitelů nesmí být schopna ohrožit výsledky společného postupu.

Tyto podmínky ovšem musejí být chápány ve vzájemném kontextu a zároveň v kontextu trhu a chování, které je posuzováno. Na to správně upozornil Soudní dvůr Evropské unie ve věci Impala (C- 413/06 P)⁴.

Kritéria podle Vyhlášky

Při posuzování existence společné významné tržní síly Úřad dále dle vyhlášky č. 228/2012 Sb. posuzuje následující kritéria.

a. Malá pružnost poptávky: čím nižší je elasticita poptávky, tím méně mohou reagovat spotřebitelé na zvýšení ceny nad konkurenční úroveň snížením poptávaného množství a tím větší může být zisk oligopolistů z tacitní koluze. Zároveň platí, že čím nižší elasticita, tím nižší je motivace oligopolních soutěžitelů k porušení oligopolu například cenovou válkou, protože v neelastické oblasti poptávkové křivky zvýšení objemu způsobené snížením ceny nenahradí ušlé výnosy způsobené snížením ceny. Míra elasticity je nepřímo úměrná potřebě účinnosti odstrašujících mechanismů pro úspěšný rozvoj tiché koluze: je-li poptávka neelastická, mají oligopolisté malou motivaci k odklonu od koluzního chování, a není proto třeba, aby byla „disciplína“ tiché koluze udržována silnými odstrašujícími mechanismy. Je-li elasticita vysoká, je tomu naopak.

b. Podobné tržní podíly: mají-li soutěžitelé podobné podíly, dochází na trhu k rovnováze tržní síly, kdy každý ze soutěžitelů musí počítat s tím, že se v případě nepřátelského (individualistického) chování dočká od ostatních soutěžitelů stejně silné reakce.

c. Velké právní nebo ekonomické překážky pro vstup na trh: je-li na trhu realizována monopolní renta, zvyšuje to atraktivitu trhu pro potenciální nově příchozí soutěžitele; takoví noví soutěžitelé, přilákání vysokou ziskovostí trhu, zvyšují míru soutěže na trhu a snižují jeho výnosnost; čím jsou tedy překážky vstupu nižší, tím větším soutěžním tlakem působí potenciální konkurenti, kteří mohou svým vstupem zhatit zamýšlený účinek tacitní koluze.

d. Vertikální integrace se společným odmítáním dodávek: pokud oligopolní soutěžitelé společně disponují významnou tržní silou na vertikálně nadřazeném trhu, mohou

⁴ Viz odst. 121 až 126 tohoto judikátu.

omezit či vyloučit účast třetích soutěžitelů na trhu vertikálně podřazeném tím, že odmítnou nebo ztíží takovým třetím soutěžitelům přístup k potřebným vstupům; tím mohou vyloučit nebo omezit nebezpečí účinné konkurence na takovém vertikálně podřazeném trhu, jež by zhatila účinek tacitní koluze. Společné odmítání dodávek zároveň ukazuje na paralelismus chování, který je jedním z projevů tacitní koluze.

e. Nedostatečná kupní síla na straně poptávky: čím je poptávková strana trhu méně koncentrovaná, tím menší je pravděpodobnost reakce odběratelů, která by mohla zhatit účinek tacitní koluze. Tím složitější je zároveň pro jednotlivé členy oligopolu skrytě se odklonit od společné strategie (např. formou tajných slev). Úřad v tomto ohledu posuzuje jednak míru koncentrace poptávkové strany trhu, jednak zjišťuje další aspekty ovlivňující kupní sílu odběratelů, zejména existenci překážek změny dodavatele.

f. Nedostatečná potenciální konkurence: viz bod c.

Další zohledňované skutečnosti

Úřad posuzuje i další faktory, jako například již zmíněnou transparentnost trhu a možnost odvetné reakce každého ze členů oligopolu.

Úřad také zkoumá skutečnou míru soutěže na analyzovaném trhu. Pokud totiž Úřad shledá, že trh ve skutečnosti není efektivně konkurenční, může tím mít bez dalšího za prokázané, že na něm existuje podnik nebo podniky s významnou tržní silou. Ačkoliv je přitom prováděná analýza analýzou prospektivní, může Úřad přihlížet i k historickému vývoji analyzovaného trhu, neboť nelze-li v budoucí době pokryté analýzou očekávat relevantní změnu soutěžních podmínek, je možné předvídat, že trh bude fungovat stejně, jako dosud. Byly-li tedy na trhu projevy tacitní koluze pozorovány v nedávné minulosti, plyne z toho, že lze důvodně předpokládat, že bez relevantní změny soutěžních podmínek na trhu dojde k tacitní koluzi i v budoucnosti, a že tedy na trhu působí podniky s významnou tržní silou. Při zkoumání skutečné míry soutěže na trhu Úřad zkoumá zejména:

- a) Vývoj tržních podílů: dlouhodobá stabilita tržních podílů je indicií nedostatečné soutěže na trhu.
- b) Míru ziskovosti: vysoká ziskovost ukazuje na realizaci monopolní renty, a tedy na nedostatečnou cenovou soutěž na trhu.
- c) Existenci cenových rozdílů: daří-li se soutěžitelům uplatňovat v dlouhodobém časovém horizontu různé ceny pro různé odběratele, které nejsou odůvodněny legitimními důvody (objektivním ospravedlněním), může to ukazovat na nedostatečnou soutěž na trhu.
- d) Úroveň poptávky: je-li pozorována nízká úroveň poptávky, ukazuje to, že panující cena neodpovídá soutěžnímu ekvilibriu trhu.
- e) Míru inovace: nevyžívají-li soutěžitelé v plné míře možností inovace, ukazuje to na nedostatečně soutěžní prostředí na trhu.

Při zkoumání existence společné významné tržní síly Úřad nejprve zkoumá, zda jsou splněny podmínky pro rozvoj tacitní koluze na relevantním trhu. Pokud zjistí, že tomu tak je, bude to dostatečným základem pro to, aby stanovil podniky disponující společnou významnou tržní silou. Dále Úřad pro úplnost a kontrolu správnosti této analýzy ještě prověří výhodnost koluzního chování ekonometrickou analýzou (viz příloha) a prozkoumá, zda jsou projevy tacitní koluze patrné na dosavadním vývoji trhu. V časovém horizontu dané analýzy posoudí faktory, které by mohly ovlivnit vývoj trhu.

2.2.1.3 Přenesená významná tržní síla

Úřad posoudí, zda je subjekt, který má významnou tržní sílu na jednom trhu, schopný rozšířit tuto svou dominanci i na trh úzce související, a to buď vertikálně, nebo horizontálně.

2.3 Postup při určení nápravných opatření

V závislosti na výsledcích analýzy relevantního trhu a vyhodnocení dosavadních regulačních opatření Úřad navrhne v souladu s § 51 Zákona, s čl. 9 až 13a Směrnice 2002/19/ES (Přístupová směrnice) a s čl. 17 Směrnice 2002/22/ES (Směrnice o univerzální službě) vhodná nápravná opatření. Tato nápravná opatření musí být přiměřená, objektivní a odůvodněná.

Úřad je oprávněn navrhnout podle Zákona pro podnik s významnou tržní silou jedno nebo několik z následujících nápravných opatření:

- a) průhlednost podle § 82 Zákona a čl. 9 Přístupové směrnice,
- b) nediskriminace podle § 81 Zákona a čl. 10 Přístupové směrnice,
- c) oddělené evidence nákladů a výnosů podle § 86 Zákona a čl. 11 Přístupové směrnice,
- d) přístupu k specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům podle § 84 Zákona a čl. 12 Přístupové směrnice,
- e) umožnění volby a předvolby operátora podle § 70 odst. 1 Zákona a čl. 12 Přístupové směrnice,
- f) související s regulací cen podle § 56 až § 58 Zákona a čl. 13 Přístupové směrnice,
- g) funkční separace podle § 86a Zákona a čl. 13a Přístupové směrnice.

Úřad je oprávněn na základě analýzy uložit dotčeným podnikům i jiná než výše uvedená nápravná opatření týkající se přístupu, a to po obdržení souhlasného stanoviska Komise.

V případě, že Úřad na základě analýzy relevantního trhu dojde k závěru, že uložením výše uvedených povinností by nebylo dosaženo účinné hospodářské soutěže a že zároveň přetrvávají významné problémy či tržní selhání v souvislosti s poskytováním služeb přístupu nebo propojení na velkoobchodním trhu, může jako mimořádné opatření Úřad uložit podniku s významnou tržní silou, který je vertikálně integrován, povinnost funkční separace podle § 86a.

Stanovil-li Úřad podnik s významnou tržní silou na některém relevantním trhu pro koncové uživatele a dospěl-li po provedení konzultace podle § 130 a § 131 Zákona k závěru, že uložením výše uvedených povinností nebude sjednána náprava, je Úřad oprávněn dotčenému podniku rozhodnutím zakázat:

- a) neodůvodněné nebo nepřiměřené zvýhodňování některých koncových uživatelů,
- b) nepřiměřené vzájemné vázání služeb,
- c) účtování neúměrně vysokých cen,
- d) omezování hospodářské soutěže stanovením dumpingových cen.

Pokud výše uvedené zakazy již na trhu existují, Úřad může rozhodnout o jejich zachování, změně nebo zrušení.

V případě nadnárodních trhů Úřad postupuje v souladu s právem Evropské unie a provádí společně s dotčenými národními regulátory analýzu relevantního trhu a popřípadě stanoví subjekt s významnou tržní silou. Po projednání s dotčenými národními regulačními úřady může Úřad rozhodnout o uložení zavedení povinností pro subjekt/subjekty s významnou tržní silou.

Úřad při analýze a volbě nápravných opatření zvažuje pravděpodobný dopad svých zásahů a sleduje jejich účinky během celého intervalu mezi jednotlivými analýzami.

Část C – Analýza relevantního trhu č. 1 – velkoobchodní služby ukončení volání v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě

1. Úvod

Poslední opatření obecné povahy, analýza trhu č. A/3/12.2013-8, trh č. 3 – ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě⁵, nabylo účinnosti dne 27. prosince 2013.

Na základě opatření obecné povahy, analýza trhu č. A/3/12.2013-8, Úřad stanovil podnikem s významnou tržní silou společností: Air Telecom a.s., Axfone s.r.o., BT Limited, organizační složka, COPROSYS a.s., ČD-Telematika a.s., České Radiokomunikace a.s., Český bezdrát s.r.o., Dial Telecom, a.s., GTS Czech s.r.o., ha-vel internet s.r.o., IPEX a.s., J.S.tel s.r.o., MAXPROGRES telco, s.r.o., Nej TV a.s.⁶, NEW TELEKOM, spol. s r.o., RIO Media a.s., SMART Comp. a.s., Spinoco Czech Republic, a.s., Telco Pro Services, a.s., Telefónica Czech Republic, a.s., T-Mobile Czech Republic a.s., UPC Česká republika, s.r.o., Vodafone Czech Republic a.s., xPhoNet CZ s.r.o., za200.cz obchod s.r.o.

U společností CentroNet a.s, MATERNA Communications a.s. a MAXPROGRES, s.r.o., které byly na základě opatření obecné povahy, analýza trhu č. A/3/12.2013-8, navrženy na stanovení podniků se samostatnou významnou tržní silou, došlo k zastavení správních řízení ve věci stanovení podniků se samostatnou významnou tržní silou. U společností CentroNet a.s. a MATERNA Communications a.s. bylo správní řízení ukončeno z důvodu prokázání nenaplnění věcných předpokladů (stanovených kritérií) pro zařazení těchto podniků do věcného vymezení relevantního trhu. V případě společnosti MAXPROGRES, s.r.o. došlo k převodu předmětné činnosti spadající do věcného vymezení relevantního trhu na společnost MAXPROGRES telco, s.r.o., která nově vznikla odštěpením od společnosti MAXPROGRES, s.r.o. Z tohoto důvodu bylo zahájeno nové správní řízení se společností MAXPROGRES telco, s.r.o., která byla následně stanovena podnikem se samostatnou významnou tržní silou na zkoumaném relevantním trhu. U společnosti T-Systems Czech Republic a.s., která byla rovněž na základě opatření obecné povahy, analýza trhu č. A/3/12.2013-8, navržena na stanovení podnikem se samostatnou významnou tržní silou, nebylo správní řízení ve věci stanovení podnikem se samostatnou významnou tržní silou zahájeno, neboť došlo k 1. lednu 2014 k jejímu zániku, a to jejím úplným začleněním do společnosti T-Mobile Czech Republic a.s., která byla rozhodnutím č. SMP/3/03.2014-20 stanovena podnikem se samostatnou významnou tržní silou.

⁵ Podle [OOP/1/02/2008-2](#) ve znění [OOP/1/04.2012-4](#)

⁶ Společnost Nej TV a.s., IČ: 281 28 338, se sídlem Francouzská 75/4, 120 00 Praha 2 zanikla bez likvidace fúzí sloučením ke dni 1. prosince 2015. Nástupnickou společností je právnická osoba Nej.cz s.r.o., IČ: 032 13 595, se sídlem Francouzská 75/4, 120 00 Praha 2. Nástupnická společnost Nej.cz s.r.o. vstoupila do právního postavení společnosti Nej TV a.s., jakožto zanikající společnosti.

Všem stanoveným podnikům s významnou tržní silou Úřad na základě předchozí analýzy trhu uložil soubor povinností podle § 51 odst. 5 písm. a), b), d) a f)⁷ Zákona, tedy včetně povinností souvisejících s regulací cen, a to sjednávat ceny za propojení v jejich telefonních sítích tak, aby nebyly překročeny Úřadem stanovené maximální ceny.

Společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. Úřad na základě předchozí analýzy trhu uložil dále také povinnost podle § 51 odst. 5 písm. c) Zákona. Tato povinnost ukládala společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. vedení oddělené evidence nákladů a výnosů podle § 86 Zákona tak, aby při určování cen na maloobchodní i velkoobchodní úrovni bylo prokazatelné, že nedochází k neodůvodněnému křížovému financování a aby byly k dispozici podklady pro ověření nákladů a výnosů za jednotlivé služby.

Společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. byla dále v rámci povinnosti přístupu uložena mimo jiné také povinnost vyhovět požadavku na propojení sítě nebo síťového zařízení účastníka řízení pro službu ukončení volání na místní nebo první tranzitní ústředně.

Úřad přistoupil k nové analýze tohoto trhu před uplynutím období 2 let, na které byla předchozí analýza vymezena, a to zejména z důvodu provedení dobrovolné separace největšího operátora na trzích terminace v pevném místě. V návaznosti na tuto separaci, o níž Úřad pojednává níže, pak v souladu s § 86b odst. 2 Zákona přistoupil ke zmíněnému předčasnému provedení této analýzy relevantního trhu.

Akvizice a dobrovolná separace

V závěru roku 2013 a na počátku roku 2014 došlo k významné akvizici, která se týkala subjektu poskytujícímu služby na trhu terminace v pevném místě. Jednalo se o prodej společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. (dále jen „Telefónica“) investiční skupině PPF.

Dne 5. listopadu 2013 bylo oznámeno, že mateřská společnost tuzemského mobilního síťového operátora Telefónica, španělská Telefónica S.A., se dohodla na prodeji majoritního podílu ve společnosti Telefónica finanční skupině PPF. Hodnota transakce za majetkový podíl 65,9 %, který zahrnuje i 100% podíl v dceřiné společnosti Telefónica Slovakia, byla stanovena ve výši 2,467 mld. EUR (63,6 mld. Kč).

Novým vlastníkem se stala společnost PPF Arena 2 B.V., která je ze 100 % ovládána skupinou PPF. Skupina PPF patří k významným investorům do řady odvětví, a to od bankovníctví a finančních služeb přes pojišťovnictví, nemovitosti, oblast energetiky a těžbu nerostů, zemědělství, maloobchodní služby až po biotechnologie. Působnost skupiny PPF sahá ze střední a východní Evropy přes Rusko až do Asie. Skupina je na trhu cca 20 let a vlastní aktiva ve výši zhruba 22,113 mld. EUR (k 30. červnu 2013).

Dokončení transakce bylo podmíněno souhlasem Evropské komise s nabytím kontroly nad společností Telefónica ze strany PPF. Ke schválení transakce Evropskou komisí došlo dne 15. ledna 2014⁸. S účinností k 21. červnu 2014 nový vlastník rozhodl o přejmenování společnosti na O2 Czech Republic a.s. (dále jen „O2“).

V závěru roku 2014 došlo k odkupu dalších podílů menšinových akcionářů, PPF tak koncem roku 2014 vlastní cca 83 % akcií společnosti O2. V průběhu roku 2015 se pak majetkový podíl PPF na společnosti O2 dále navýšil až na takřka 85 % a podíl PPF ve společnosti CETIN přesáhl v srpnu 2015 90 %.

Ve druhé polovině roku 2014 informovali zástupci společnosti O2 Úřad, že je zvažováno vyčlenění telekomunikační infrastruktury do samostatné firmy, která by poskytovala velkoobchodní služby jak pro maloobchodní část stávající O2, tak i pro další operátory na trhu. Úřad byl následně o záměru rozdělit společnost O2 podrobněji informován v říjnu 2014. Dne 1. června 2015 byla dovršena dobrovolná separace, v rámci které vznikla odštěpením od společnosti O2 společnost Česká telekomunikační infrastruktura a.s. (dále jen „CETIN“), na

⁷ Viz [zde](#) přehled Úřadem uložených povinností

⁸ Viz [zde](#) zveřejnění informace v Úředním věstníku Evropské unie ze dne 25. ledna 2014.

kteřou bylo převedeno vlastnictví datových center, pevné veřejné komunikační sítě a fyzické infrastruktury veřejné mobilní komunikační sítě, jakožto anténní stožáry, přenosové systémy vč. přiřazených prostředků, vyjma mobilních ústředen. Kmitočtové příděly v pásmech 450, 800, 900, 1800, 2100 a 2600 MHz pro provozování mobilních sítí a z nich vyplývající individuální oprávnění nadále zůstala v užívání společnosti O2. Vzhledem k tomu, že výše uvedené kmitočtové příděly a mobilní ústředny zůstávají nadále ve vlastnictví společnosti O2, je provozovatelem veřejné mobilní komunikační sítě stále společnost O2.

Vzhledem k tomu, že vlastníkem a provozovatelem pevné infrastruktury je nově společnost CETIN, stala se tak namísto společnosti O2 subjektem působícím na vymezeném trhu, tedy poskytovatelem služeb terminace v pevném místě.

Prodej společnosti O2 (resp. dříve Telefónica) investiční skupině PPF ani následná dobrovolná separace nemá podle Úřadu vliv ani na vymezení relevantního trhu, kterým i nadále zůstává terminace v síti individuálních operátorů, ani na změnu struktury trhu, co do počtu působících operátorů, změny tržních podílů na celkovém objemu terminovaných minut či změny tržních podílů na terminaci v sítích jednotlivých operátorů.

Dobrovolná separace, a tedy nahrazení společnosti O2 společností CETIN při poskytování služby terminace, nevede ani k posílení ani oslabení postavení společnosti CETIN na vymezeném (velkoobchodním) trhu, vůči síle tržního postavení, jímž dříve disponovala společnost O2. Z povahy trhu bude společnost CETIN i nadále podnikem se 100% tržním podílem pro službu terminace v jí provozované pevné síti a z titulu tohoto tržního podílu lze i nadále předpokládat motivaci zneužívat svého tržního postavení, např. uplatňováním nepřiměřeně vysokých cen, tak jako u ostatních podniků s významným tržním postavením na vymezeném trhu (resp. ve svých sítích).

Rozdílem ve fungování společnosti CETIN oproti ostatním podnikům poskytujícím služby na vymezeném trhu je skutečnost, že působí výhradně na trhu velkoobchodním a neposkytuje tak hlasové služby přímo uživatelům na maloobchodním trhu. Funkci poskytovatele služeb na maloobchodním trhu plní i nadále společnost O2, pro kterou společnost CETIN na bázi uzavřeného smluvního vztahu zajišťuje velkoobchodní službu terminace. Společnost CETIN poskytuje společnosti O2 služby na základě smlouvy vycházející z referenční nabídky RAO.

Úřad se dále v textu samotné analýzy zabývá i případným vlivem separace na hodnocení jednotlivých kritérií pro nalezení podniku s významnou tržní silou.

Cílem analýzy relevantního trhu je definování tohoto trhu v národních podmínkách České republiky a následné posouzení, zda trh je efektivně konkurenční. V případě, že trh nebude vyhodnocen jako efektivně konkurenční, Úřad navrhne stanovit podnik s významnou tržní silou a uložit povinnosti podle § 51 odst. 5 Zákona.

Úřad postupoval při definování relevantního trhu, při vlastní analýze relevantního trhu a při určení nápravných opatření subjektům s významnou tržní v souladu s Metodikou uvedenou v části B.

Úřad pro provedení analýzy relevantního trhu a pro zajištění informací a využil systém Elektronického sběru dat (dostupného na adrese <https://monitoringtrhu.ctu.cz>). Jedná se o elektronický přenos dat zabezpečeným protokolem prostřednictvím webové aplikace a v ní připravených formulářů. Povinnost odevzdávat tyto formuláře Českému telekomunikačnímu úřadu elektronicky mají podnikatelé v elektronických komunikacích podle § 115 Zákona.

Pokud data získána v rámci pravidelného sběru dat nebyla dostatečná, vyžádal si Úřad další potřebné informace podle § 115 Zákona.

Úřad při analýze relevantního trhu:

- definoval trh věcně, územně a časově,
- analyzoval trh z hlediska určení samostatné a společné významné tržní síly,
- vyhodnotil stávající regulační opatření,
- navrhl uplatnění přiměřených nápravných opatření.

V souladu s § 130 a § 131 Zákona Úřad návrh analýzy konzultuje s dotčenými subjekty, Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže a Evropskou komisí.

Další významné skutečnosti, ke kterým došlo na trhu v období od předchozí analýzy relevantního trhu č. 3:

Ke dni 1. ledna 2014 došlo k zániku společnosti T-Systems Czech Republic a.s. a jejímu úplnému začlenění do společnosti T-Mobile Czech Republic a.s.

Ke dni 31. srpna 2014 došlo k zániku společnosti MAXPROGRES telco, s.r.o. (dříve MAXPROGRES, s.r.o.) a jejímu úplnému začlenění do společnosti Dial Telecom, a.s.

Ke dni 25. září 2014 společnost za200.cz obchod s.r.o. přerušila podnikání v elektronických komunikacích.

Ke dni 21. června 2014 došlo ke změně obchodního jména společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. na O2 Czech Republic a.s.

Ke dni 2. ledna 2015 došlo k zániku společnosti GTS Czech s.r.o. a jejímu úplnému začlenění do společnosti T-Mobile Czech Republic a.s.

2. Definování relevantního trhu

2.1 Věcné vymezení

Relevantní trh č. 1 je v souladu s Opatřením definován jako velkoobchodní služby ukončení volání v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě.

Trh zahrnuje tu část přenosu volání, která je vymezena ústřednou nebo jiným obdobným zařízením, na kterém je možno poskytovat propojení ve veřejné telefonní síti (případně přístup) a koncovým bodem veřejné komunikační sítě bez ohledu na použitou technologii.

Koncový bod veřejné komunikační sítě se pro účely tohoto trhu nachází v přístupové oblasti zařízení, na kterém je poskytováno propojení (případně přístup).

Veřejnou telefonní síť se rozumí síť, která slouží k poskytování veřejně dostupných telefonních služeb a která umožňuje mezi koncovými body sítě přenos mluvené řeči, jakož i jiných forem komunikace, jako je faksimilní a datový provoz.

V souladu s definicí tohoto relevantního trhu jsou za ukončení hlasového volání považovány případy, kdy se jedná o veřejně dostupnou telefonní službu.

Služba ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě může být tedy realizována zejména prostřednictvím pevných sítí (sítí s propojováním okruhů – klasická PSTN síť a prostřednictvím datových sítí pomocí technologie Voice over IP). Pro poskytování veřejně dostupné telefonní služby lze použít kromě klasické telefonní sítě s účastnickým kovovým vedením také např. optické sítě, televizní kabelové rozvody, jakož i bezdrátové sítě (např. FWA, WiFi). Služba může být poskytována i prostřednictvím mobilních sítí, pokud je koncovému uživateli poskytovatelem služeb zrušena nebo omezena mobilita služeb např. technickým nebo technologickým řešením koncového bodu nebo přístupové sítě (např. služby připojení pobočkové ústředny v pevném místě apod.) – tj. pokud se nejedná o mobilní veřejně dostupnou telefonní službu.

Jak již bylo uvedeno výše, veřejně dostupná telefonní služba (VDTS) může být realizována v PSTN sítích, ve kterých je zajištěno vytvoření a udržení hovorového kanálu po celou dobu vedení hovoru, čímž je zajištěna oboustranná komunikace požadované kvality. Podnikatel poskytující VDTS je dle Zákona povinen umožnit všem svým koncovým uživatelům bezplatná volání na čísla tísňového volání.

Úřad pro účely věcného vymezení trhu dále analyzoval služby volání poskytované prostřednictvím širokopásmového přístupu na bázi přepojování paketů, které jsou označovány jako VoIP služby.

Součástí relevantního trhu jsou služby volání prostřednictvím jak tzv. řízeného (managed) VoIP⁹ a tak i služby volání prostřednictvím tzv. neřízeného (unmanaged) VoIP¹⁰ splňující znaky VDTS umožňující přímo nebo nepřímo uskutečňovat národní nebo mezinárodní volání. Dále umožňují volání na čísla tísňového volání a poskytování aktuálních účastnických informací pro lokalizaci, popřípadě identifikaci volajícího při volání na čísla tísňového volání. Služby neřízeného VoIP mohou být součástí tzv. hlasových služeb

⁹ Jedná se o službu, u které její poskytovatel má možnost ovlivnit parametry internetové přípojky koncového uživatele a dokáže VOIP službám zajistit požadovanou dostupnost a kvalitu služeb (QoS).

¹⁰ Jedná se o protiklad managed VoIP služeb, tedy o službu, u které její poskytovatel nemá možnost ovlivnit parametry internetové přípojky koncového uživatele a nedokáže VOIP službám zajistit požadovanou dostupnost a kvalitu služeb (QoS).

poskytovaných prostřednictvím veřejné sítě Internet (tzv. OTT služby) a v případě, že splňují znaky VDTs, jsou považovány za součást relevantního trhu.

V poslední době je možné konstatovat, že s rozvojem širokopásmových sítí a služeb přístupu k síti Internet došlo k dalšímu výraznému zvýšení kvality poskytovaných služeb volání v těchto sítích. Kvalita služeb VoIP je srovnatelná s voláním probíhajícím v reálném čase prostřednictvím sítí přepínaných okruhů. Vzhledem k očekávanému dalšímu rozvoji dostupnosti přípojek širokopásmových přístupových sítí a zvyšování kvality poskytovaných služeb přístupu k síti Internet lze očekávat i další rozvoj služeb volání na bázi VoIP.

Dále se Úřad zabýval i dalšími hlasovými službami poskytovanými prostřednictvím veřejné sítě Internet (tzv. OTT služby), které však nesplňují znaky VDTs. V tomto případě se jedná o služby volání prostřednictvím aplikací, jako jsou např. Skype, MSN, Yahoo a další. Vzhledem k tomu, že tyto aplikace nejsou schopny zabezpečit plně vlastnosti VDTs (např. přesnou identifikaci a polohu volajícího zákazníka na čísla tísňového volání) nelze je považovat za plnohodnotné substituty. Úřad předpokládá, že postupně poroste význam těchto aplikací při uspokojování potřeb hlasové komunikace mezi uživateli a tedy i vliv, který tyto aplikace budou vyvíjet na VDTs. V současné době však regulační orgány v rámci EU, jakož i Evropská komise, řeší metodický přístup ke službám OTT jako takovým, a k možnosti sbírat o těchto službách data. Z výše uvedených důvodů Úřad tyto služby nezařazuje do věcného vymezení trhu.

U některých aplikací může být nabídka rozšířena o volání na čísla účastníků VDTs, v tomto případě jsou tato volání předávána a jsou dále zpracovávána poskytovateli VDTs jako klasická volání, která jsou pak nositeli identifikačního čísla z přidělu tohoto poskytovatele VDTs. V tomto případě musí existovat dohoda mezi poskytovatelem aplikace na síti Internet a poskytovatelem služeb elektronických komunikací. Takováto volání jsou pak součástí vykazovaných údajů o poskytování služeb elektronických komunikací a tedy i součástí předmětného maloobchodního i velkoobchodního trhu.

Úřad považuje „klasickou telefonii“ prostřednictvím přístupové sítě s přepínáním okruhů (PSTN) za nahraditelnou VoIP službami prostřednictvím širokopásmové přístupové sítě. Obě služby jsou tedy součástí téhož trhu. Na základě výše uvedeného Úřad OTT služby nesplňující znaky VDTs do věcného vymezení ani maloobchodního ani velkoobchodního produktového trhu nezahrnul.

Služba ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných telefonních sítích zahrnuje ukončení volání na geografická a negeografická čísla řady 910, v souladu s definicí veřejně dostupné telefonní služby dle § 2 písm. p) Zákona a služby ukončení volání na telefonní čísla, která se skládají z přístupového kódu k neveřejným sítím (jedná se o přístupové kódy 9500 až 9599 a 972 až 974) a doplňkových číslic, vymezená ve vyhlášce o číslovacích plánech sítí a služeb elektronických komunikací vydané k provedení § 29 odst. 4 Zákona.

Úřad do věcného vymezení trhu zahrnul služby terminace (ukončení volání) v pevném místě poskytované na velkoobchodní úrovni třetím stranám, tedy terminaci v rámci národního propojení sítí a terminaci příchozího mezinárodního provozu (tj. mezinárodní terminaci předávanou v bodech propojení na území České republiky), rovněž tak i terminaci v rámci vlastní sítě (samozásobení).

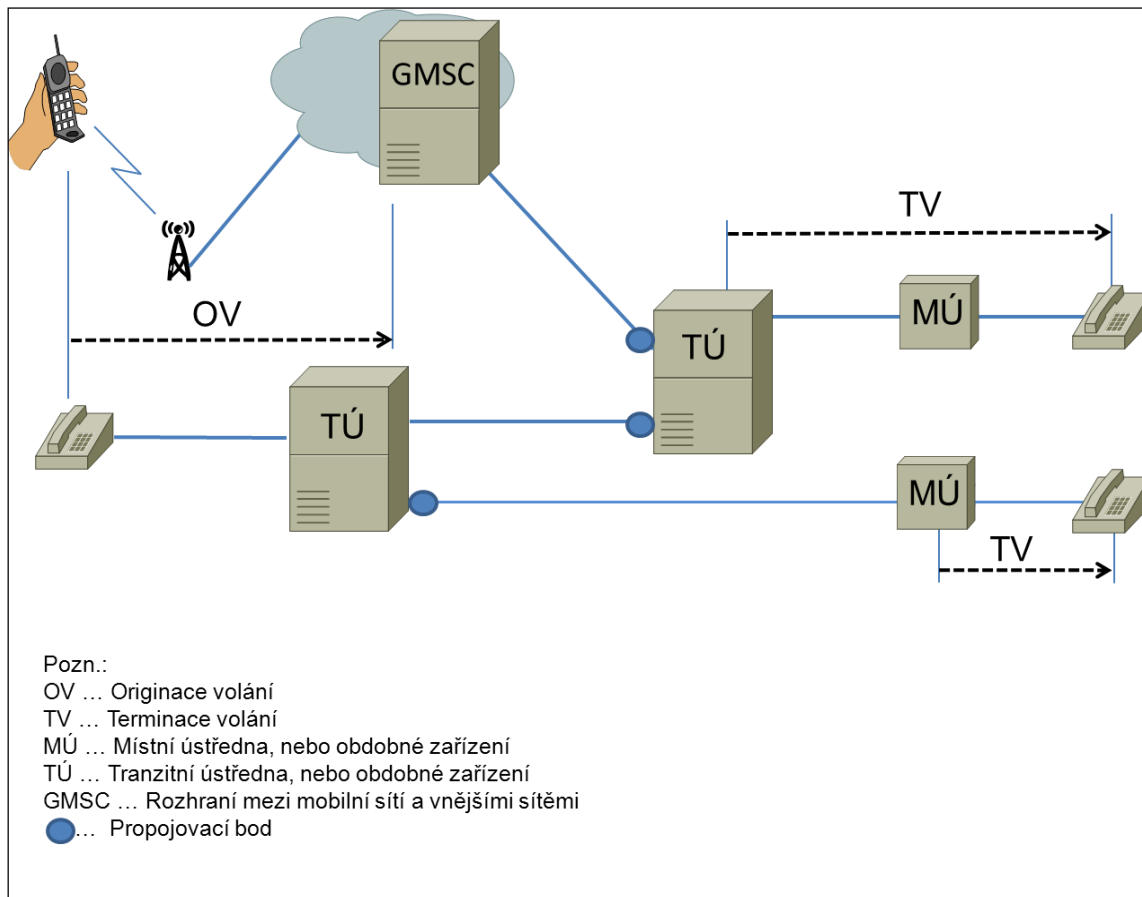
Z věcného vymezení trhu jsou vyloučeny služby, které jsou předmětem věcného vymezení relevantního trhu ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných mobilních telefonních sítích.

Součástí trhu nejsou volání na čísla s přístupovými kódy ke službám elektronických komunikací, na kterých jsou dále poskytovány služby obsahu, a dále volání na telefonní čísla,

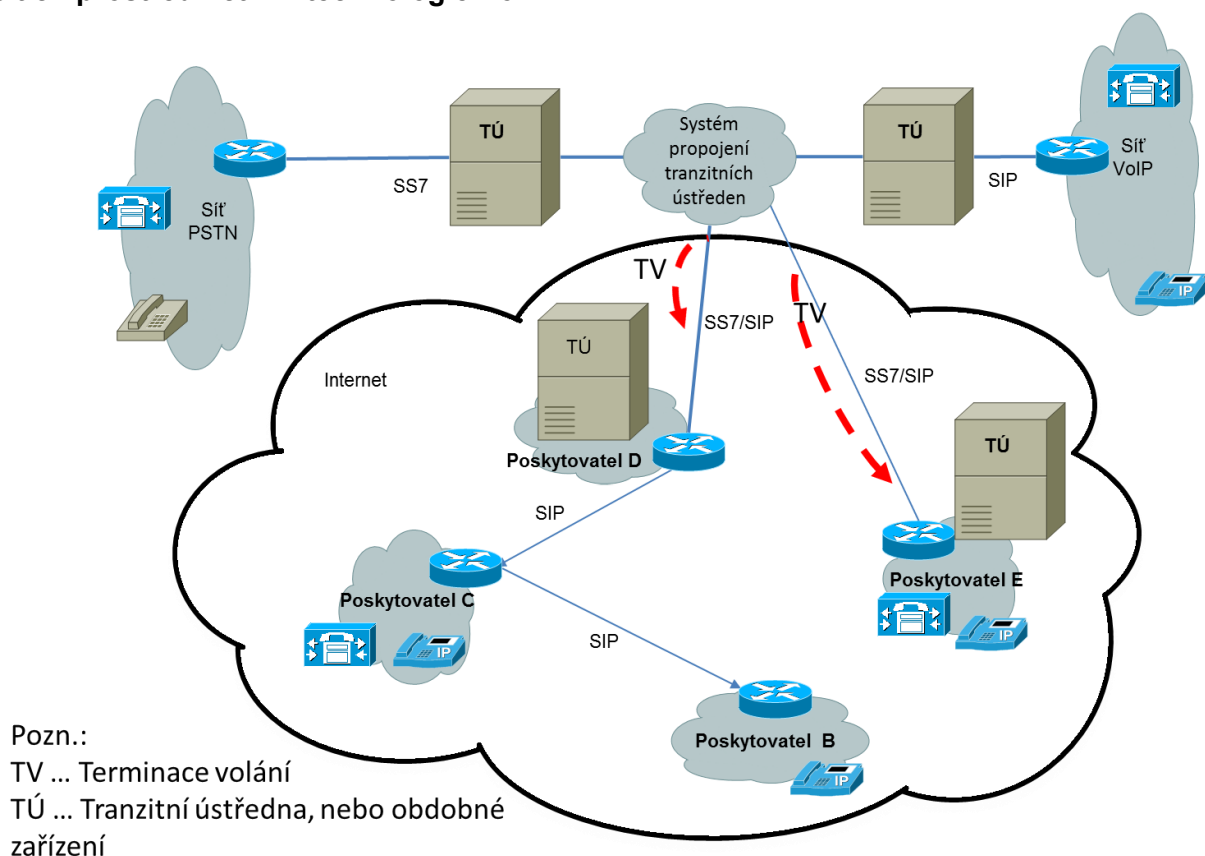
která se skládají z přístupového kódu k virtuálním neveřejným telefonním sítím (VPN) a doplňkových číslic.

Služby ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě jsou specifické tím, že ukončit volání může pouze ten poskytovatel, v jehož síti se volané telefonní číslo nachází. Proto má každý poskytovatel služeb na relevantním trhu ukončení volání v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě tržní podíl 100 % v jednotlivé (vlastní) veřejné telefonní síti.

Obrázek č. 1a: Originace a terminace volání v PSTN sítích

Obrázek č. 1b: Originace a terminace volání ve veřejně dostupných telefonních sítích prostřednictvím technologie VoIP

Úřad pro vymezení velkoobchodního trhu a identifikaci subjektů, které působí na daném trhu, zvažoval jednotlivá kritéria:

- existence vlastního přístupu k hlasovým službám,
- existence vlastní ústředny,
- přidělené identifikační číslo sítě (držení vlastního aktivního OpID),
- existence smlouvy o propojení,
- přidělené rozsahy telefonních čísel,
- zajištění přenositelnosti,
- existence nepřímého propojení.

Vlastní přístup

Přístupem se pro způsob tohoto vymezení rozumí možnost využívat technické prostředky (síťové prvky, přiřazené prostředky) za účelem poskytování hlasových služeb nebo za účelem využívání těchto služeb. Kritérium není indikátorem terminujícího operátora, není podstatné.

Vlastní ústředna

Jedná se o elektronické komunikační zařízení, tedy technické zařízení pro vysílání, přenos, směrování a spojování. Provozování uvedených zařízení jsou podmínkou pro poskytování služeb terminace.

Identifikační číslo sítě

Identifikační číslo sítě (OpID) reprezentuje informaci, která může být použita k řízení směrování volání (i na přenesená čísla) a je spolu s kódem síťového směrovacího čísla součástí síťového směrovacího čísla. Přidělení identifikačního čísla sítě a jeho aktivní využívání pro směrování volání Úřad považuje za podmínku pro poskytování služeb terminace.

Propojení

Propojením se rozumí fyzické a logické spojení veřejných komunikačních sítí za účelem umožnění komunikace uživatelům jednoho podnikatele s uživateli téhož nebo jiného podnikatele. Propojení se zajišťuje na základě písemné smlouvy uzavřené mezi operátory, přičemž operátorem se rozumí podnikatel, který zajišťuje nebo je oprávněn zajišťovat veřejnou komunikační síť nebo přiřazené prostředky. Přidělení identifikačního čísla sítě a uzavřené smlouvy o propojení jsou podmínkou pro poskytování služeb terminace.

Rozsahy čísel

Oprávnění k využívání čísel uděluje Úřad (podle § 30 Zákona) podnikateli zajišťujícímu veřejnou komunikační síť nebo poskytujícímu veřejně dostupnou službu elektronických komunikací podle Všeobecného oprávnění¹¹, anebo užívajícímu tuto síť nebo službu. V případě oprávnění k využívání čísel připojených k neveřejným komunikačním sítím je Úřad oprávněn udělit toto oprávnění i právnické osobě, která není výše uvedeným podnikatelem. Oprávnění k využívání čísel tedy není vázáno na vlastnictví komunikační infrastruktury či technických prostředků a není tedy ani indikátorem terminujícího operátora.

Přenositelnost telefonních čísel

Podnikatel zajišťující veřejnou komunikační síť nebo poskytující veřejně dostupnou službu elektronických komunikací je povinen zajistit, aby každý účastník, který o to požádá, si mohl ponechat své telefonní číslo, popřípadě čísla, z rozsahu číslovacího plánu, nezávisle na podnikateli, který službu poskytuje, v případě geografických telefonních čísel na určeném území a v případě negeografických telefonních čísel kdekoli na území státu. Tato povinnost se ovšem nevztahuje na přenositelnost telefonních čísel mezi veřejnou pevnou a veřejnou mobilní komunikační sítí.

Za povinnost terminujícího operátora lze tedy považovat povinnost realizovat přenositelnost čísel a zabezpečit i přenositelnost čísel jiných poskytovatelů VDTs, využívajících jeho OpID na základě Zákona¹². Úřad nepovažuje přenositelnost telefonních čísel za kritérium pro poskytování služeb terminace ve VTS, jelikož se jedná o povinnost každého podnikatele zajišťující veřejnou komunikační síť nebo poskytující veřejně dostupnou službu elektronických komunikací.

¹¹ § 10 odst. 1 písm. b) Zákona

¹² Povinnost poskytovat službu přenositelnosti čísel vychází z § 34 Zákona a Opatření obecné povahy č. OOP/10/07.2005-3

Nepřímé propojení

Nepřímým propojením se rozumí propojení dvou veřejných komunikačních sítí prostřednictvím veřejné komunikační sítě třetího podnikatele zajišťujícího veřejnou komunikační síť. Toto kritérium nemá pro služby terminace vypovídající hodnotu, na vlastní terminaci tak nemá vliv. Podniky nepřímo propojené, které nemají aktivní OpID (na úrovni referenční databáze čísel – tzv. RDC) pro směrování volání pro služby terminace, nepůsobí na relevantním trhu.

Vybraná kritéria pro poskytovatele služeb terminace ve veřejné telefonní síti v pevném místě

Na základě vyhodnocení výše uvedených kritérií Úřad dospěl k závěru, že poskytovatel služeb na předmětném relevantním trhu splňovat následující předpoklady. Musí disponovat:

- vlastní ústřednou,
- aktivním (využívaným pro směrování volání) identifikačním číslem sítě,
- propojením.

Na základě dostupných dat a vyhodnocení těchto kritérií Úřad posoudil všechny operátory a na tomto trhu identifikoval níže uvedené subjekty, které působí na velkoobchodním trhu terminace:

Tabulka č. 1: Seznam operátorů, kteří byli zařazeni na relevantní trh

Air Telecom a.s.
Axfone s.r.o.
BT Limited, organizační složka
COPROSYS a.s.
ČD - Telematika a.s.
Česká telekomunikační infrastruktura a.s.
České Radiokomunikace a.s.
Český bezdrát s.r.o.
Dial Telecom, a.s.
ha-vel internet s.r.o.
IPEX a.s.
J.S.tel s.r.o.
Nej.cz s.r.o.
NEW TELEKOM, spol. s r.o.
PODA a.s.
RIO Media a.s.
sipcz.net s.r.o.
SMART Comp. a.s.
Spinoco Czech Republic, a.s.
Telco Pro Services, a. s.
T-Mobile Czech Republic a.s.
UPC Česká republika, s.r.o.
Vodafone Czech Republic a.s.

Na základě analýzy Úřad navrhuje zrušení stanovení podniku s významnou tržní silou níže uvedeným subjektům podnikajícím v elektronických komunikacích. Těmito podniky jsou: xPhoNet CZ s.r.o. a za200.cz obchod, s.r.o.

Podle zjištění Úřadu výše uvedené subjekty v současné době nesplňují kumulativně stanovená kritéria pro jejich zařazení na trh terminace, tj. nedisponují: 1) vlastní ústřednou, 2) identifikačním číslem sítě (OpID), 3) propojením.

2.2 Územní vymezení

Rozhodující většina podnikatelů neomezuje svoji nabídku na vybrané regiony, ale nabízí služby plošně na území celé České republiky. Službu ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě může poskytovat výhradně jen ten operátor, do jehož sítě je volaný účastník připojen. Každý podnikatel poskytující ukončení volání v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě uplatňuje vůči uživatelům stejné ceny a soutěžní podmínky jsou tedy na celém území České republiky dostatečně homogenní. Služby tedy nejsou nabízeny v jednotlivých regionech za zřetelně odlišitelných podmínek.

Úřad proto došel k závěru, že územním vymezením relevantního trhu č. 1 – velkoobchodní služby ukončení volání v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě je území celé České republiky.

2.3 Časové vymezení

Na analyzovaném trhu v současné době působí 23 podnikatelských subjektů, které nabízejí službu ukončení volání (terminace) ve veřejné telefonní síti poskytované v pevném místě.

S ohledem na charakter trhu se nepředpokládá významná změna v jeho vývoji, proto je časový rámec pro analýzu vymezen na maximální období tří let.

3. Analýza relevantního trhu

3.1 Samostatná významná tržní síla

3.1.1 Tržní podíl a vývoj tržních podílů

Vzhledem ke skutečnosti, že ukončit hlasové volání může pouze ten poskytovatel, v jehož síti se volané telefonní číslo nachází, má každý poskytovatel služeb na relevantním trhu ukončení volání v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě tržní podíl 100 % v jednotlivé (vlastní) veřejné telefonní síti.

Kritérium svědčí ve prospěch existence samostatné významné tržní síly.

Významný tržní podíl sám o sobě předem nevylučuje určitou konkurenci na trhu. Pouze umožňuje podnikatelskému subjektu, který v takovém postavení je, určovat, nebo alespoň znatelně ovlivňovat podmínky, za kterých se taková konkurence vyvíjí a obecně jednat bez ohledu na omezení konkurence, pokud mu takové chování nepůsobí újmu. V prostředí ex ante regulace je tržní síla zásadně měřena porovnáním síly dotyčného podnikatelského subjektu možností zvýšit ceny, aniž by utrpěl významné ztráty prodeje nebo výnosů.

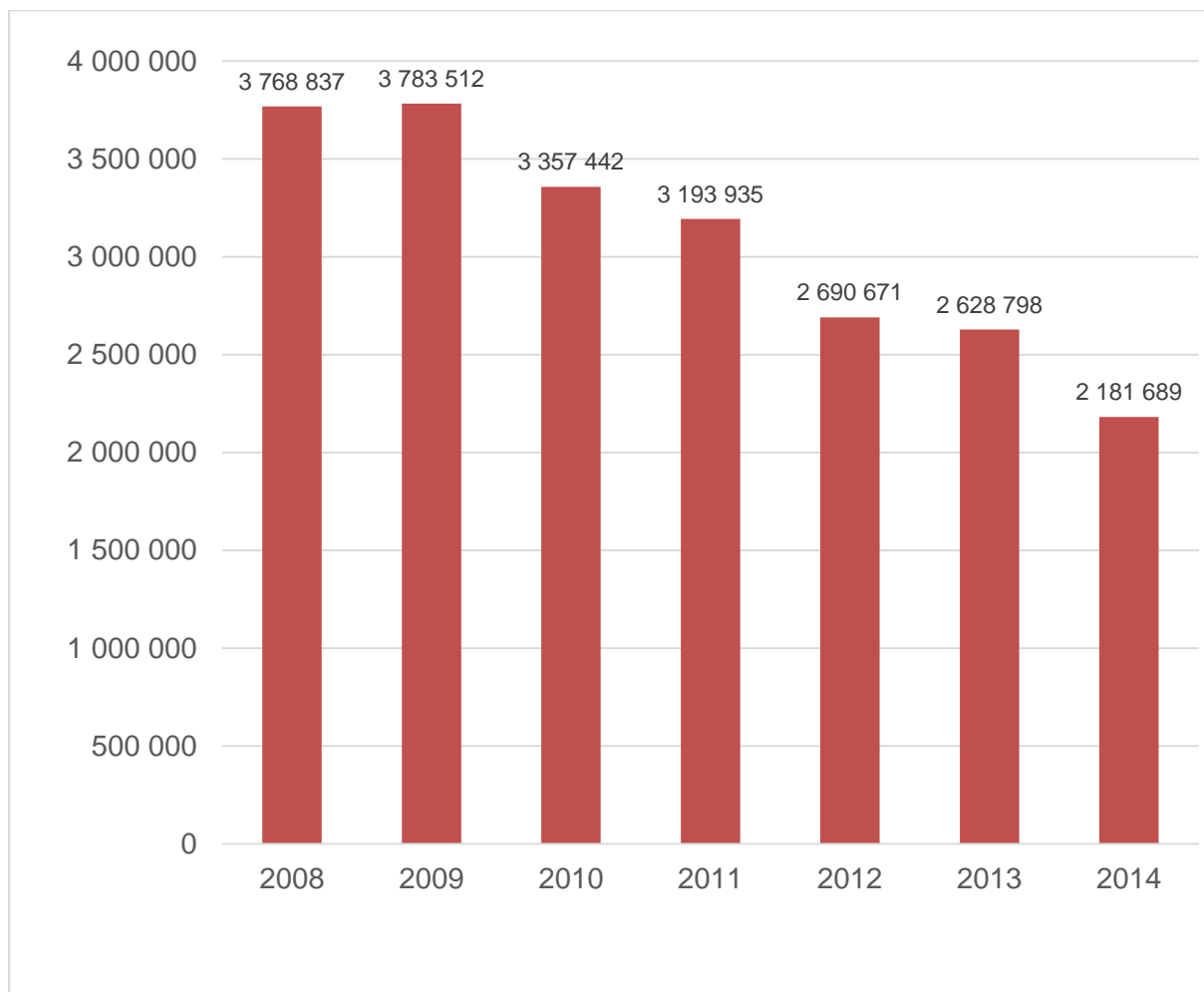
Úřad proto analyzoval i podíl a vývoj tržních podílů poskytovatelů služby ukončení hlasových volání ve všech veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě vyjádřený v celkovém počtu terminovaných minut a v počtu účastníků a vyhodnotil i další kritéria podle stanovené Metodiky.

Pozn.: Ačkoli k odštěpení společnosti CETIN (na kterou bylo převedeno vlastnictví veřejné telefonní sítě a velkoobchodní služby ukončení volání v telefonních sítích poskytovaných v pevném místě společnosti O2 Czech Republic a.s.) došlo až k 1. 6. 2015, Úřad (vzhledem k aktuální situaci na trhu) uvádí ve všech níže uvedených datech (tj. do 31. 12. 2014), týkajících se velkoobchodních trhů, již společnost CETIN, namísto O2 Czech Republic, a.s.

Ze stejného důvodu jsou níže uvedené data za společnost T-Mobile Czech Republic a.s. uvedena souhrnně se společností GTS Czech, s.r.o. (která zanikla k 1. 2. 2015).

Vývoj na trhu terminace poskytované v pevném místě a tržní podíl poskytovatelů služby ukončení hlasových volání ve všech veřejných telefonních sítích

Graf č. 1: Vývoj celkového počtu terminovaných minut poskytovaných v pevném místě v tis. reálných minut

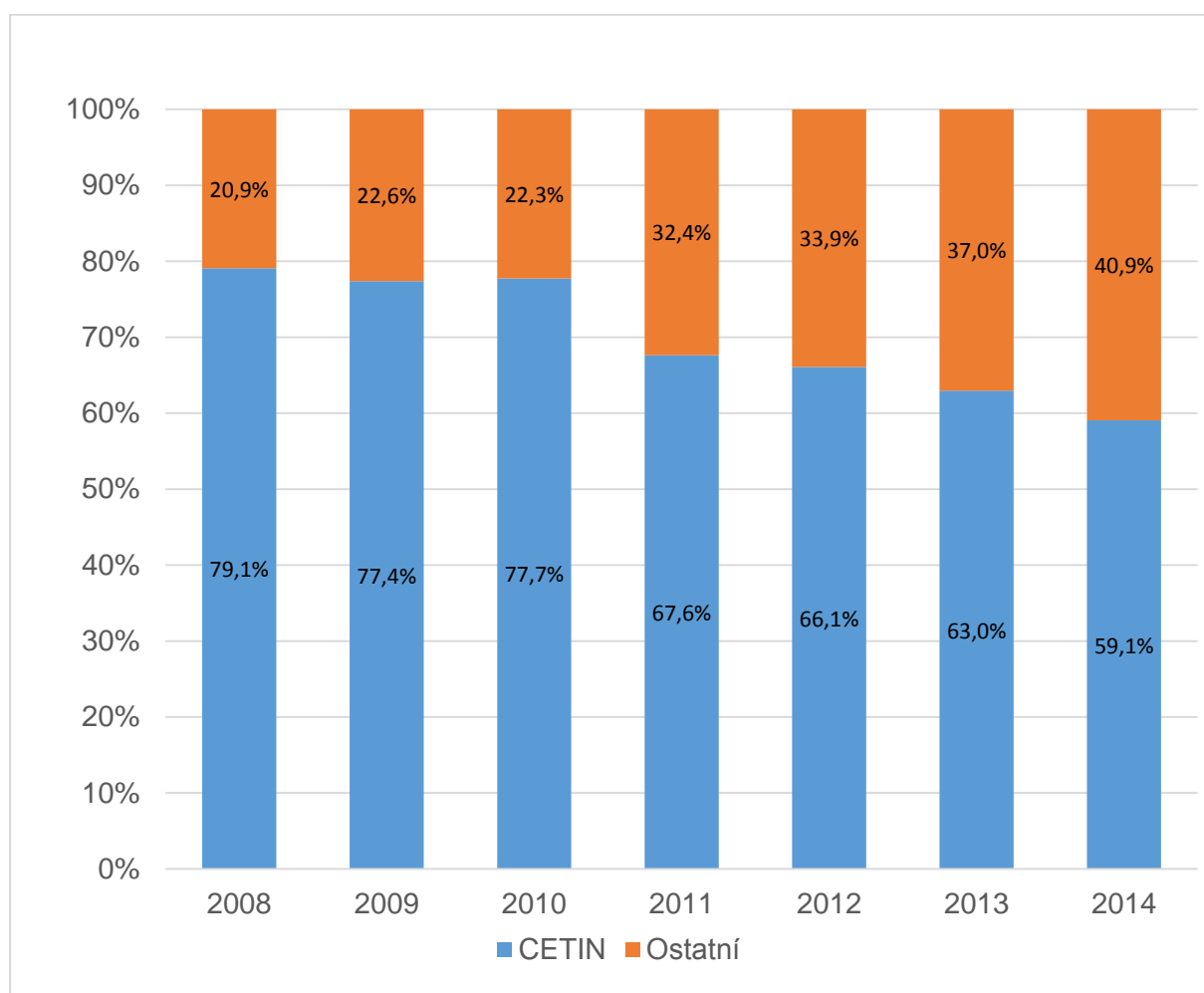

Do terminace je zahrnut počet minut terminovaných ve vlastní síti daných operátorů (tj. self supply). Dále jsou zahrnuty i služby terminace poskytované na velkoobchodní (VO) úrovni. Těmito službami na VO úrovni jsou: příchozí provoz volání pro terminaci v rámci národního propojení (terminace ke koncovému bodu vlastní sítě) a příchozí provoz pro terminaci ve vlastní síti v rámci mezinárodního volání (mezinárodní volání směřovaná do ČR).

Během posledních 2 let (v období od minulé analýzy) došlo k dalšímu poklesu objemu provozu terminovaného volání. V porovnání s rokem 2012 poklesl v roce 2014 objem minut terminovaného volání ve veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě o 18,9 %.

Následující grafy ukazují vývoj z hlediska provozu terminovaných minut a počtu aktivních přípojek (včetně uvedení tržního podílu) největších operátorů (z hlediska počtu terminovaných minut či počtu aktivních přípojek). Je znázorněn vývoj a je zřejmý pokles tržního podílu incumbentů, společnosti CETIN, a pozvolný nárůst podílu ostatních operátorů.

Graf č. 2: Vývoj podílů poskytovatelů služby ukončení volání v pevném místě vyjádřený v počtu terminovaných minut na celkovém počtu terminovaných minut

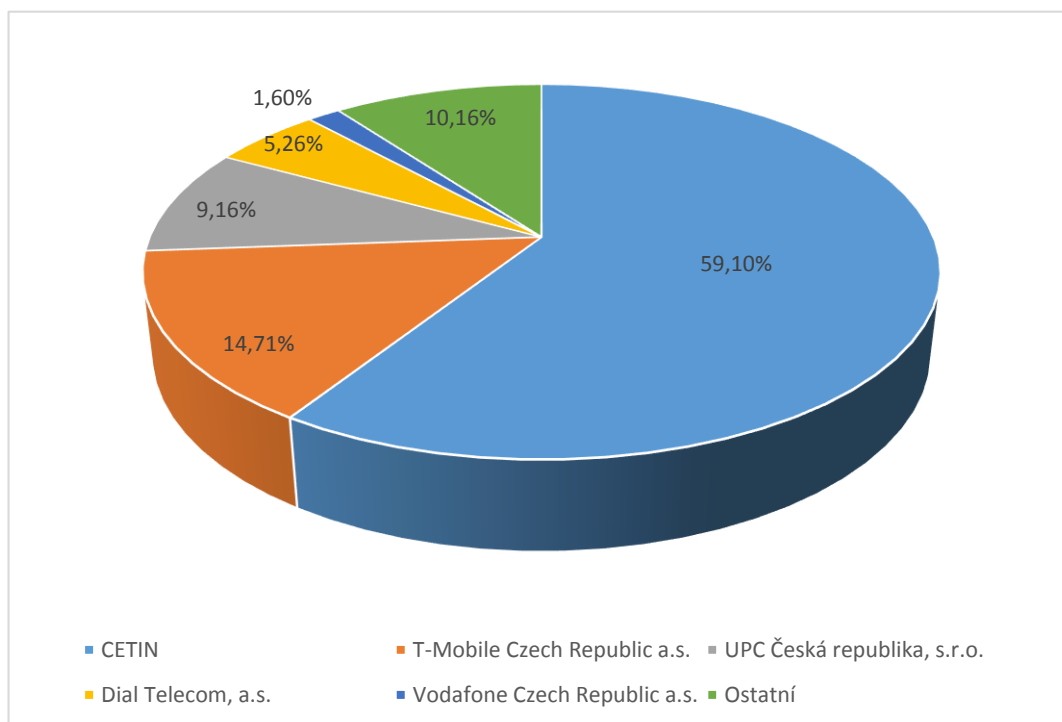

Z grafu č. 2, který znázorňuje vývoj podílů poskytovatelů veřejně dostupné telefonní služby poskytované v pevném místě vyjádřený v počtu ukončených minut, je patrné, že podíl společnosti CETIN v porovnání se souhrnným podílem ostatních poskytovatelů vyjádřený v počtu ukončených minut ve sledovaném období klesal. Oproti roku 2012 došlo k poklesu o více jak 7 p. b.

Tab. č. 2: Podíl nejvýznamnějších poskytovatelů služby ukončení volání (dle počtu terminovaných minut) na celkovém počtu terminovaných minut k 31. 12. 2014)

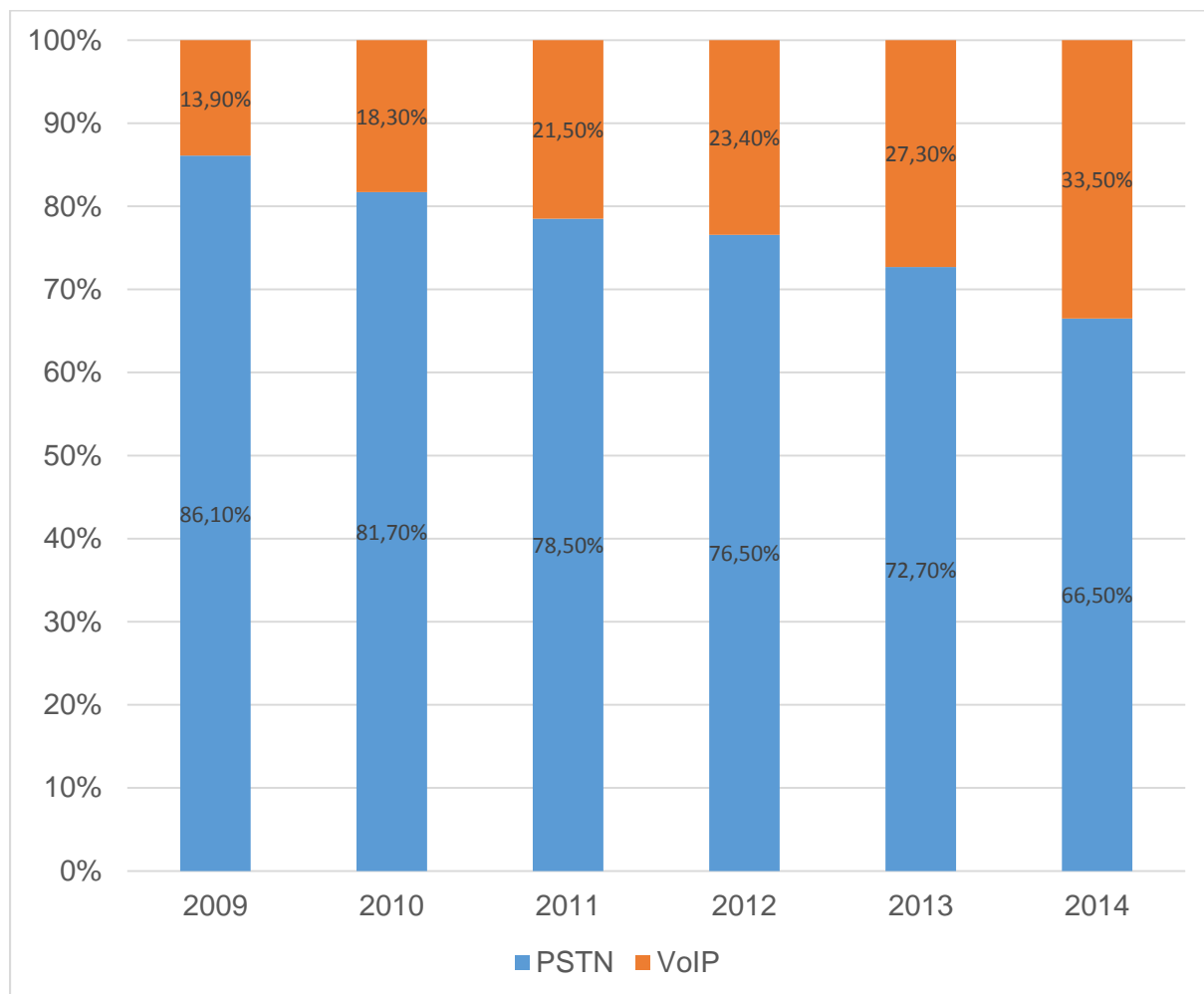
Poskytovatel služby ukončení volání	Podíl na celkovém počtu terminovaných minut v %
CETIN	59,1%
T-Mobile Czech Republic a.s.	14,7%
UPC Česká republika, s.r.o.	9,2%
Dial Telecom, a.s.	5,3%
Vodafone Czech Republic a.s.	1,6%
Ostatní	10,2%

Graf č. 3: Podíly nejvýznamnějších poskytovatelů služby ukončení volání v pevném místě z hlediska terminovaných minut – stav k 31. 12. 2014

Pokračující pokles podílu společnosti CETIN na celkovém počtu terminovaných minut (viz Graf č. 2), ale i na celkovém počtu aktivních přípojek (viz Graf č. 6), a naopak postupný růst podílu ostatních poskytovatelů, ukazuje mimo jiné i na trend zvyšování podílu služeb na širokopásmových přípojkách, které pro poskytování veřejně dostupné telefonní služby využívají především alternativní operátoři. Tento vývoj je společný pro služby původu (originace) i ukončení (terminace) volání ve veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě. Z pohledu zastoupení technických řešení Úřad tento vývoj pro názornost dokumentuje na vývoji podílu širokopásmových přípojek na trhu originace v následujícím grafu č. 4.

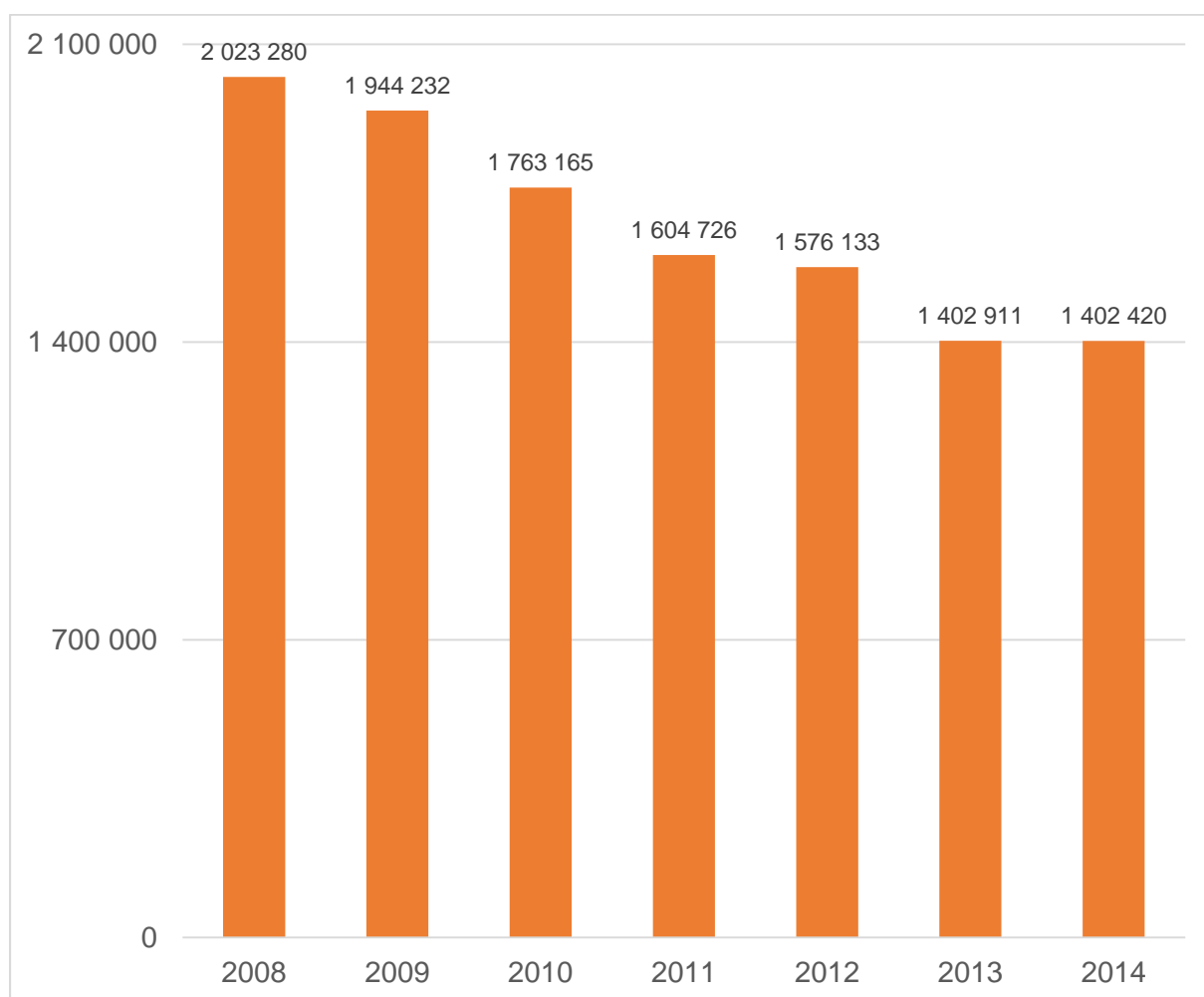
Graf č. 4: Vývoj podílů provozu originovaného na přípojkách PSTN a na širokopásmových přípojkách prostřednictvím technologie VoIP na celkovém provozu originovaném účastníky ve veřejné telefonní síti v pevném místě¹³

Ve sledovaném období docházelo v České republice k poklesu celkového počtu aktivních přípojek (ačkoliv v posledních dvou sledovaných obdobích se pokles zastavil a počet přípojek již stagnuje), na kterých je poskytována veřejně dostupná telefonní služba v pevném místě, což dokumentuje následující graf č. 5. V roce 2014 poklesl celkový počet aktivních přípojek, na kterých je poskytována VDTS, již na 1,4 milionu přípojek. Za celé sledované období (2008-2014) představuje pokles v absolutním počtu o více než 600 tis. aktivních přípojek, což je pokles o více jak 30 %.

¹³ Data za provoz originovaný účastníky v pevném místě zahrnují provoz volání ve standardu VDTS v reálných minutách.

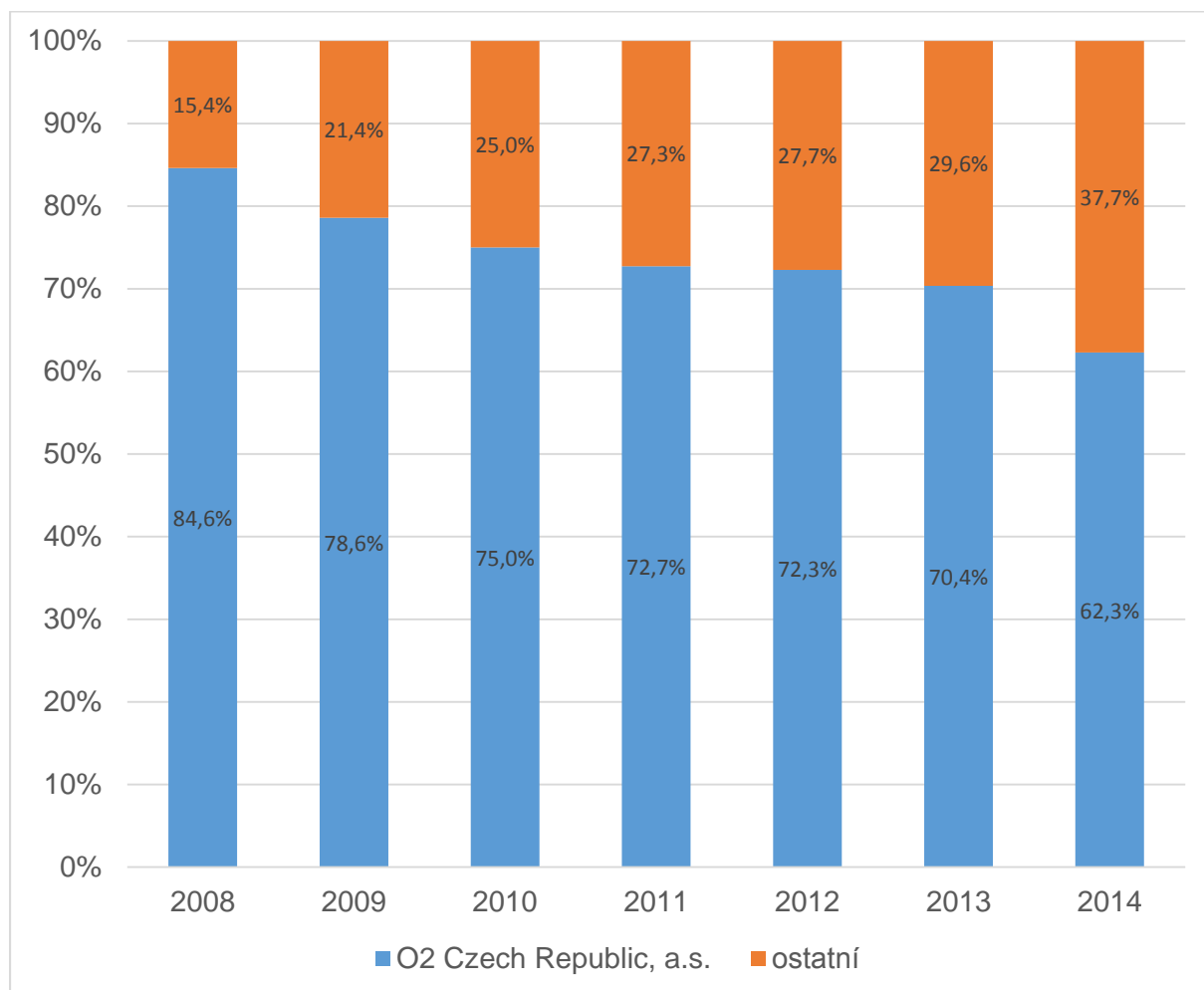
Graf č. 5: Vývoj počtu aktivních přípojek pro VDTS¹⁴ poskytovanou v pevném místě celkem

Úřad v rámci hodnocení vývoje trhu dále zkoumal podíly poskytovatelů služby ukončení volání (terminace) ve veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě na počtu aktivních přípojek ve veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě. Vzhledem ke skutečnosti, že počet aktivních přípojek vychází z maloobchodního trhu, je v následujících grafech a tabulce uvedena společnost O2 Czech Republic a.s. Protože všechny provoz generovaný na těchto přípojkách (společnosti O2 Czech Republic a.s.) prochází přes síť společnosti CETIN, odpovídá v tomto případě podíl společnosti O2 Czech Republic a.s. tržní síle společnosti CETIN na velkoobchodním trhu.

¹⁴ Počet aktivních přípojek = počet aktivních přípojek, na kterých je poskytována VDTS (kovové vodiče, rozvody kabelových televizí, bezdrátová technologie, optická vlákna, jiné).

Graf č. 6: Vývoj podílů poskytovatelů služby ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě dle počtu aktivních přípojek

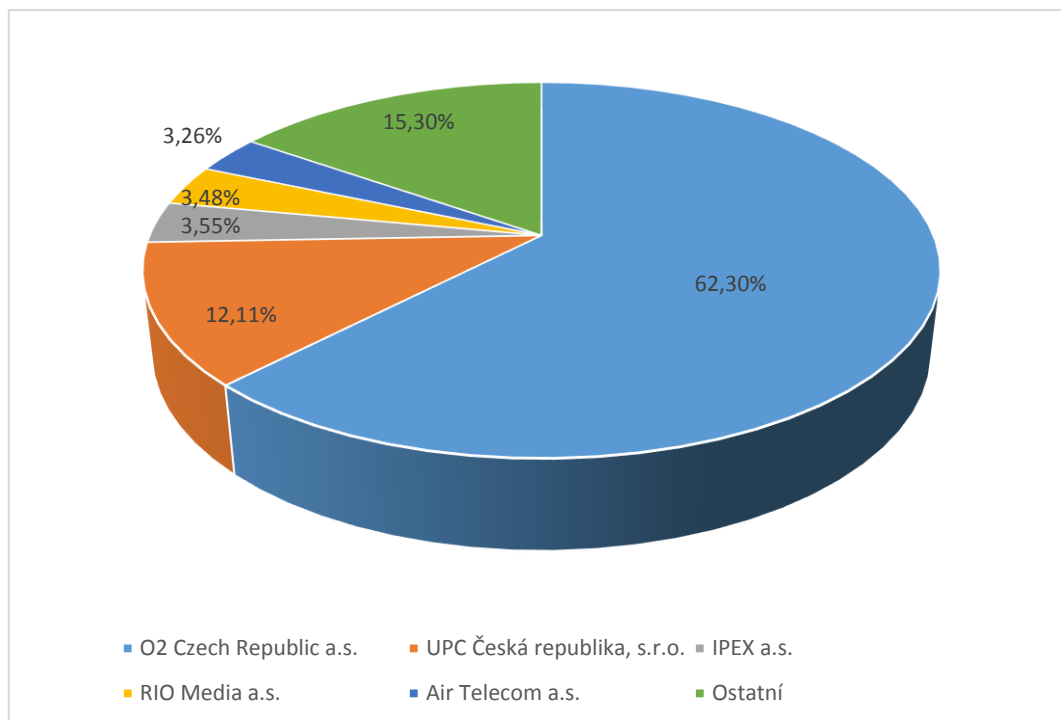
Tab. č. 3: Podíl nejvýznamnějších poskytovatelů služby ukončení volání dle počtu aktivních přípojek k 31. 12. 2014

Poskytovatel služby ukončení volání	Podíl na celkovém počtu aktivních přípojek
O2 Czech Republic a.s.	62,3%
UPC Česká republika, s.r.o.	12,1%
IPEX a.s.	3,6%
RIO Media a.s.	3,5%
Air Telecom a.s.	3,3%
Ostatní	15,3%

Graf č. 6 znázorňuje vývoj podílu společnosti O2 Czech Republic a.s. na celkovém počtu aktivních přípojek. Ve sledovaném období došlo ke snížení tohoto podílu z 84,6 % v roce 2008 na 62,3 % v roce 2014. Meziroční pokles počtu aktivních přípojek v roce 2014 u společnosti O2 Czech Republic a.s. činil dokonce více než 8 p. b., výjimku představoval rok

2012, kdy se pokles počtu aktivních přípojek u společnosti O2 Czech Republic a.s. téměř zastavil.

Graf č. 7: Podíly nejvýznamnějších poskytovatelů služby ukončení volání v pevném místě – z hlediska počtu aktivních přípojek – stav k 31. 12. 2014

Závěr: Z výše uvedených grafů je patrné odlišné postavení jednotlivých subjektů na celkovém trhu terminace ve veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě. Zřejmý je absolutní pokles počtu účastníků i objemu terminovaného provozu, přičemž dochází k postupnému poklesu podílu společnosti CETIN a růstu souhrnného podílu ostatních poskytovatelů.

3.1.2 Kritéria zaměřená na charakteristiku podniku

Velikost podniku

Podle kritérií uvedených v části C, kapitole 2.1. Věcné vymezení velkoobchodního trhu, jsou na předmětný relevantní trh zařazeni ti podnikatelé v oblasti elektronických komunikací, kteří vlastní ústřednu, disponují identifikačním číslem sítě (OpID) a mají uzavřenou smlouvu o propojení. V tabulce číslo 1 je uveden seznam operátorů, kteří tyto podmínky splňují, a lze je tedy označit za poskytovatele služeb na velkoobchodním relevantním trhu ukončení volání v pevném místě v České republice.

Společnost CETIN je telekomunikačním operátorem, který vlastní nejrozsáhlejší pevnou síť a tuto společnost lze na národním trhu označit za jedinečnou, protože poskytovatelé velké řady služeb na trzích v České republice jsou závislí na velkoobchodním nákupu přístupu k těmto službám nebo na velkoobchodních službách v pevném místě u jiných trhů právě od společnosti CETIN.

Kontrola infrastruktury nesnadno duplikovatelné

Společnost CETIN vlastní rozhodující část infrastruktury pevných sítí, která pokrývá téměř celé území České republiky. Úřad považuje za rozhodující zejména vlastnictví přístupové sítě v takovém rozsahu, který nelze na trhu alternativními soutěžiteli vybudovat (duplikovat). Na trhu není prostor pro budování další paralelní (duplicitní) infrastruktury srovnatelných parametrů, neboť vynaložení takových investic by nezajišťovalo jejich ekonomickou návratnost. Pokud jsou v České republice budovány přístupové sítě, jsou spíše lokálního významu.

Zároveň však platí, že schopnost všech podniků s významnou tržní silou chovat se nezávisle na svých konkurencích je dána primárně jejich 100% tržním podílem na terminaci ve své síti a společnost CETIN tak ani s ohledem na vlastnictví jedinečné celostátní pevné sítě není před ostatními SMP operátory ve výhodě (tj. vlastnictví této sítě nezvyšuje míru její schopnosti chovat se nezávisle při stanovování cen za terminaci).

Ostatní kritéria zaměřená na charakteristiku podniku

Další kritéria uvedená v Metodice Úřad nepovažuje na tomto relevantním trhu za určující při rozhodování o existenci významné tržní síly, a proto nejsou podrobena analýze.

Ceny a ziskovost

Ceny za terminaci v pevném místě jsou od předchozí analýzy relevantního trhu (č. [A/3/12.2013-8](#)) provedené v roce 2013 regulovány u 24 podniků, které byly stanoveny jako podniky s významnou tržní silou¹⁵.

V průběhu roku 2014 došlo na základě regulace Úřadu k poklesu maximální regulované minutové ceny za ukončení volání ve veřejných sítích poskytovaných v pevném místě. K 1. srpnu 2014 klesla cena za terminaci z 0,34 Kč/min. bez DPH ve špičce a 0,17 Kč/min. bez DPH mimo špičku na 0,03 Kč/min. bez DPH bez rozlišení doby provozu. Ve srovnání s obdobím před 1. srpnem 2014 došlo k poklesu maximální ceny za terminaci o přibližně 91 % v době silného provozu a o přibližně 82 % v době slabého provozu (vztaženo k první tranzitní ústředně).

Úřad v posledním rozhodnutí o ceně z května 2014 stanovil s ohledem na principy uvedené v Doporučení Komise ze dne 7. května 2009 o regulaci sazeb za ukončení volání v pevných a mobilních sítích v EU (2009/396/ES) jednu maximální regulovanou cenu za terminaci bez rozlišení úrovně propojení (místní a první tranzitní ústředna) a bez rozlišení času, ve kterém k terminaci volání dochází (silný a slabý provoz). Tuto cenu (0,03 Kč/min. bez DPH) stanovil ČTÚ prostřednictvím metodiky dlouhodobých přírůstkových nákladů („pure“ BU-LRIC¹⁶) v souladu s výše uvedeným doporučením. Výše stanovené maximální ceny za

¹⁵ Jde o subjekty Air Telecom a.s., Axfone s.r.o., BT Limited, organizační složka, ČD - Telematika a.s., Česká telekomunikační infrastruktura a.s. (v době vydání rozhodnutí o ceně Telefónica Czech Republic, a.s.), České Radiokomunikace a.s., Český bezdrát s.r.o., COPROSYS a.s., Dial Telecom, a.s., GTS Czech s.r.o., ha-vel internet s.r.o., IPEX a.s., J.S.tel s.r.o., Nej TV a.s. (uložené povinnosti přešli na nástupnickou společnost Nej.cz s.r.o. ke dni 1. 12. 2015), NEW TELEKOM, spol. s r.o., RIO Media a.s., SMART Comp. a.s., Spinoco Czech Republic, a.s., Telco Pro Services, a. s., T-Mobile Czech Republic a.s., UPC Česká republika, s.r.o., Vodafone Czech Republic a.s., xPhoNet CZ s.r.o., za200.cz obchod s.r.o.

¹⁶ Nákladový model „pure“ LRIC [ke stažení:

http://www.ctu.cz/cs/download/ooop/ooop_04/model_lric_terminace_pevna_sit.zip] pro ukončení volání v pevné síti, který ČTÚ použil pro stanovení maximální výše ceny podle tohoto rozhodnutí, je zveřejněn na internetových stránkách ČTÚ, včetně detailní metodiky LRIC [ke stažení: http://www.ctu.cz/cs/download/ooop/ooop_04/metodika_lric_pevna.pdf] pro službu ukončení volání ve veřejných sítích poskytovaných v pevném místě a včetně uživatelského manuálu a popisu funkčnosti matematického modelu pro výpočet ceny [ke stažení: http://www.ctu.cz/cs/download/ooop/ooop_04/manual_lric_pevna.pdf] služby ukončení volání ve veřejných sítích poskytovaných v pevném místě.

terminaci ve výši 0,03 Kč/minutu bez DPH zahrnuje náklady vloženého kapitálu WACC ve výši 8,26 % z vloženého kapitálu. Vývoj regulovaných cen ukazuje následující tabulka.

Tab. č. 4: Ceny za terminaci v pevném místě v ČR v Kč/minutu platné na relevantním trhu č. 3 (v současnosti trh č. 1)

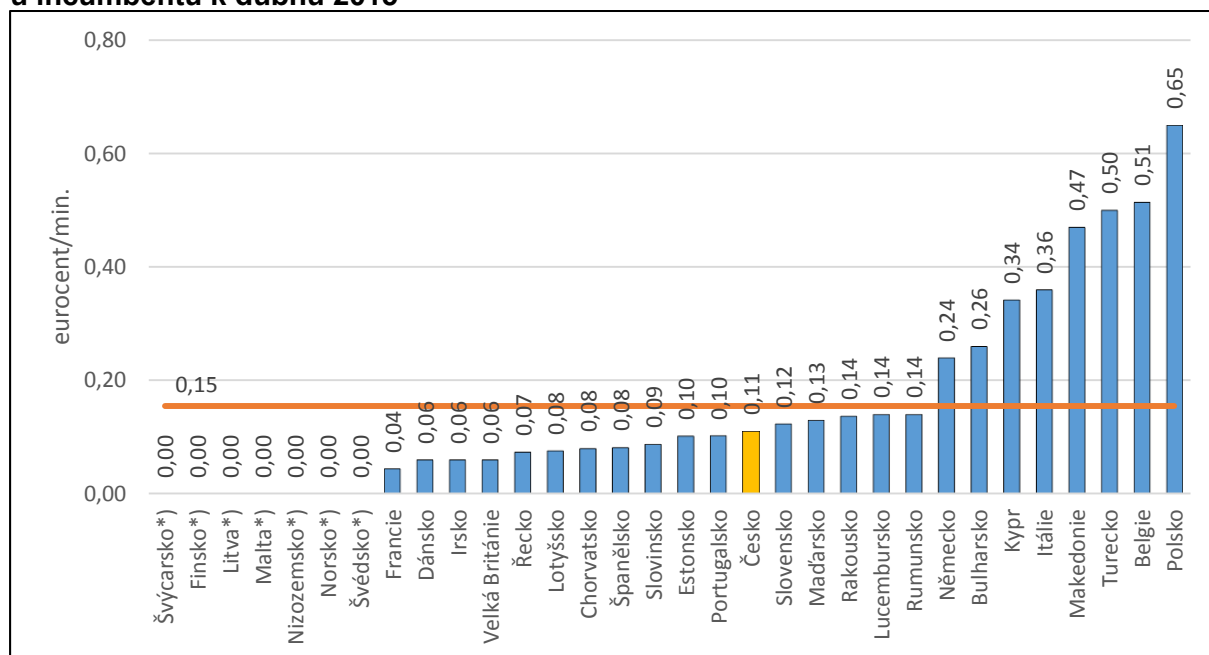
Úroveň propojení	Doba provozu	Od 31. 10. 2009 do 22. 4. 2010	Od 23. 4. 2010 do 31. 7. 2014	Od 1. 8. 2014
Místní ústředna	silný	0,30	0,30	0,03
	slabý	0,15	0,15	
První tranzitní ústředna	silný	0,36	0,34	
	slabý	0,18	0,17	

Pozn.: Ceny jsou uvedeny v Kč bez DPH.

Mezinárodní srovnání cen v rámci EHP¹⁷

Úřad vyhodnotil mezinárodní srovnání cen na základě údajů společnosti Cullen International a sdružení evropských regulátorů BEREC (grafy č. 8 – 14). Vzhledem k tomu, že některé země rozlišují cenu za terminaci v pevném místě podle úrovně propojení a podle doby provozu (silný a slabý provoz) Úřad uvádí mezinárodní srovnání podle struktury cen tak, jak je pravidelně vyhodnocuje BEREC.

Graf č. 8: Mezinárodní srovnání cen za terminace na místní úrovni v silném provozu u incumbentů k dubnu 2015

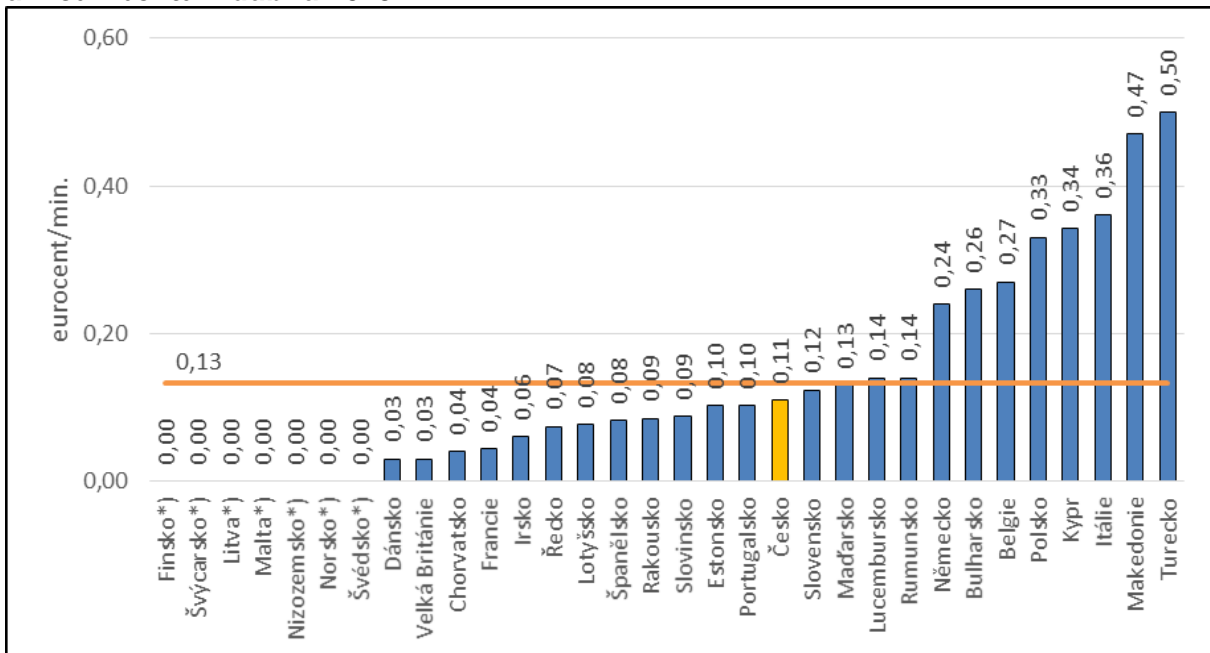
*) Není propojení na místní úrovni nebo nejsou data

Pozn.: Součástí srovnání jsou i země mimo EHP, konkrétně jde o Makedonii a Turecko, které společnost Cullen International zahrnuje do své studie terminačních cen.

Zdroj: ČTÚ z dat společnosti Cullen International

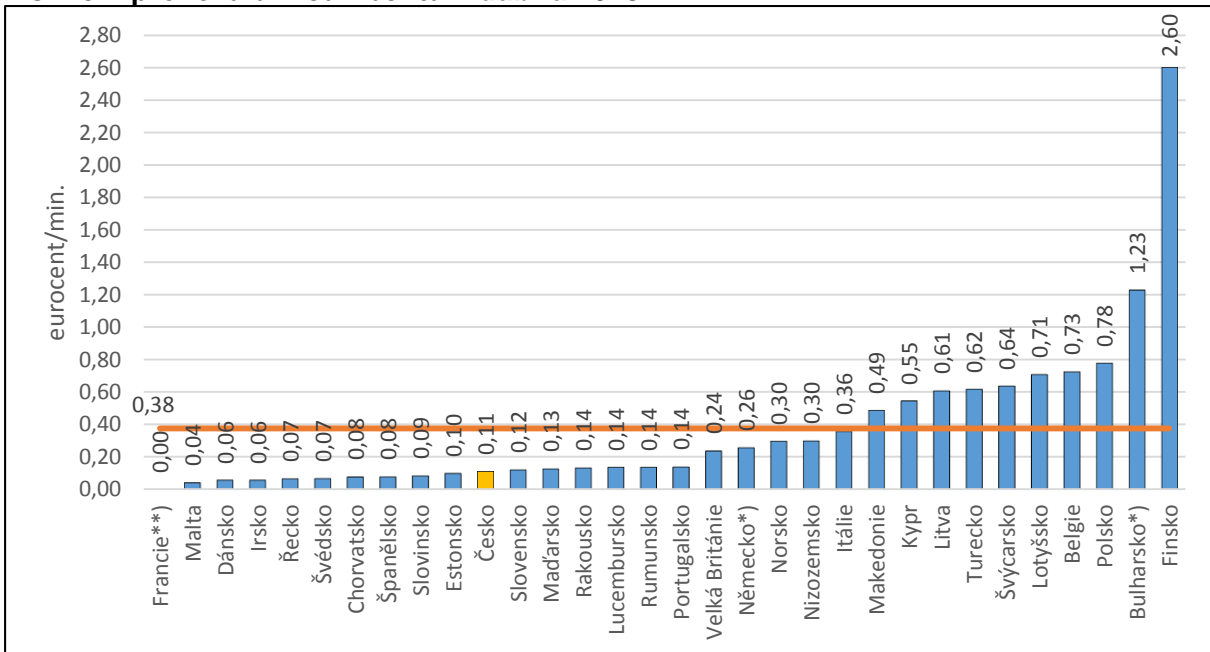
¹⁷ Evropský hospodářský prostor zahrnuje kromě členských států EU také Island, Lichtenštejnsko a Norsko.

Graf č. 9: Mezinárodní srovnání cen za terminace na místní úrovni ve slabém provozu u incumbentů k dubnu 2015

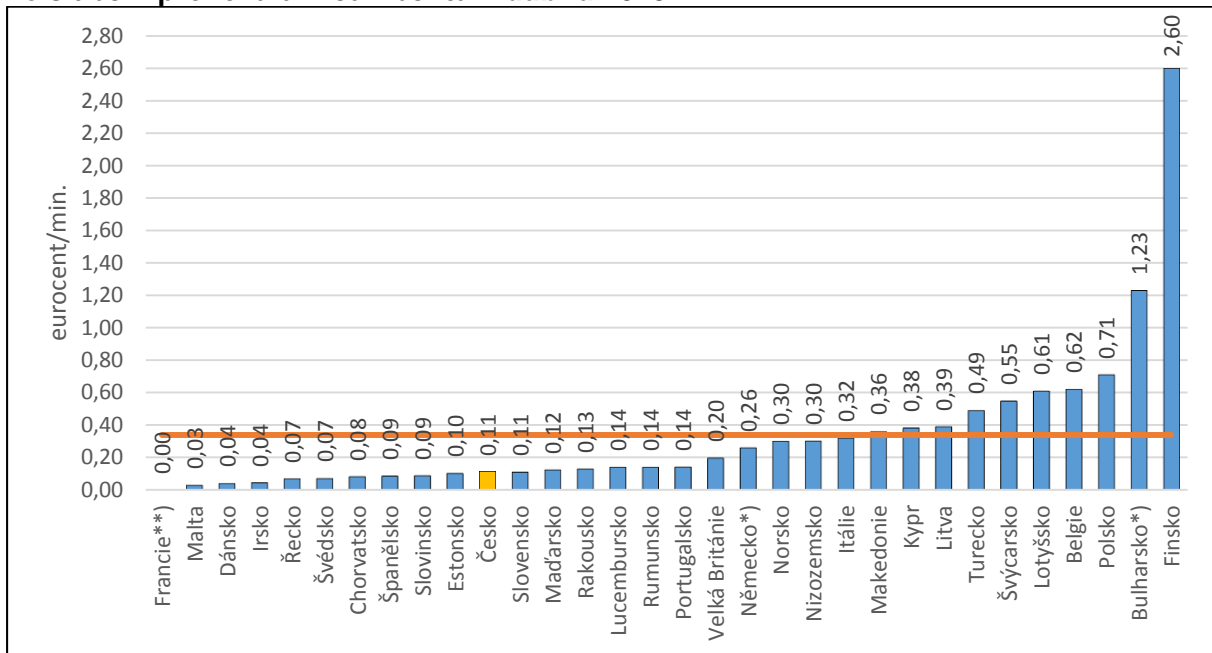
*) Není propojení na místní úrovni nebo nejsou data
Zdroj: ČTÚ z dat společnosti Cullen International

Graf č. 10: Mezinárodní srovnání cen za terminace na tranzitní úrovni (jeden tranzit) v silném provozu u incumbentů k dubnu 2015

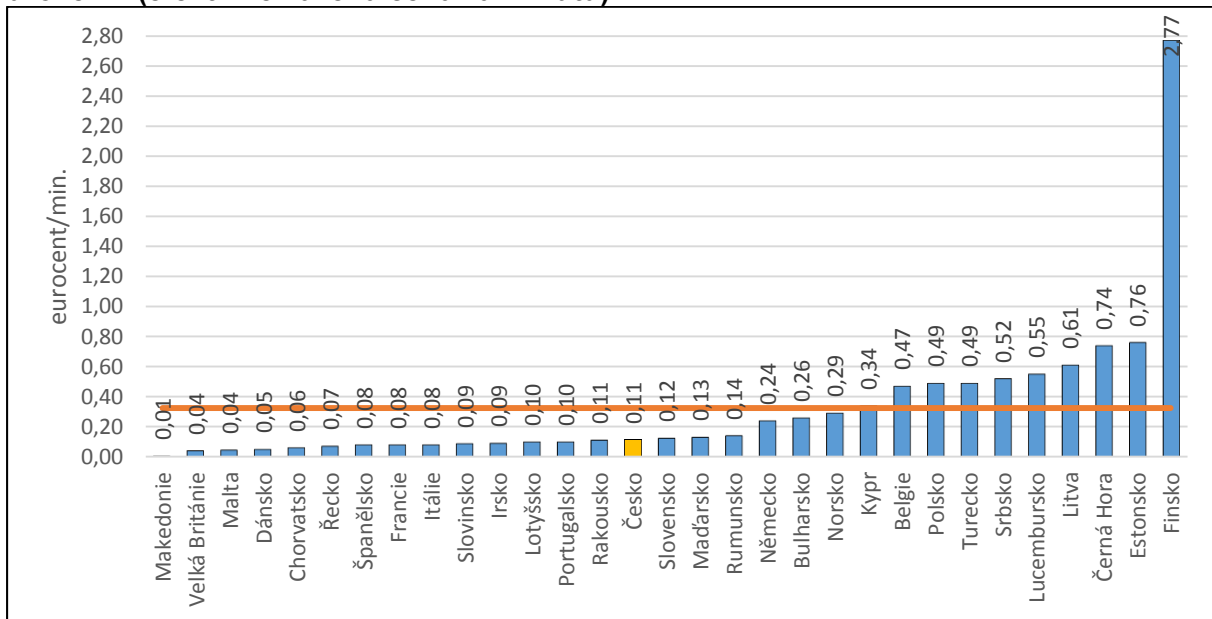
*) Služba není regulována; **) Není propojení na tranzitní úrovni nebo nejsou data
Zdroj: ČTÚ z dat společnosti Cullen International

Graf č. 11: Mezinárodní srovnání cen za terminace na tranzitní úrovni (jeden tranzit) ve slabém provozu u incumbentů k dubnu 2015

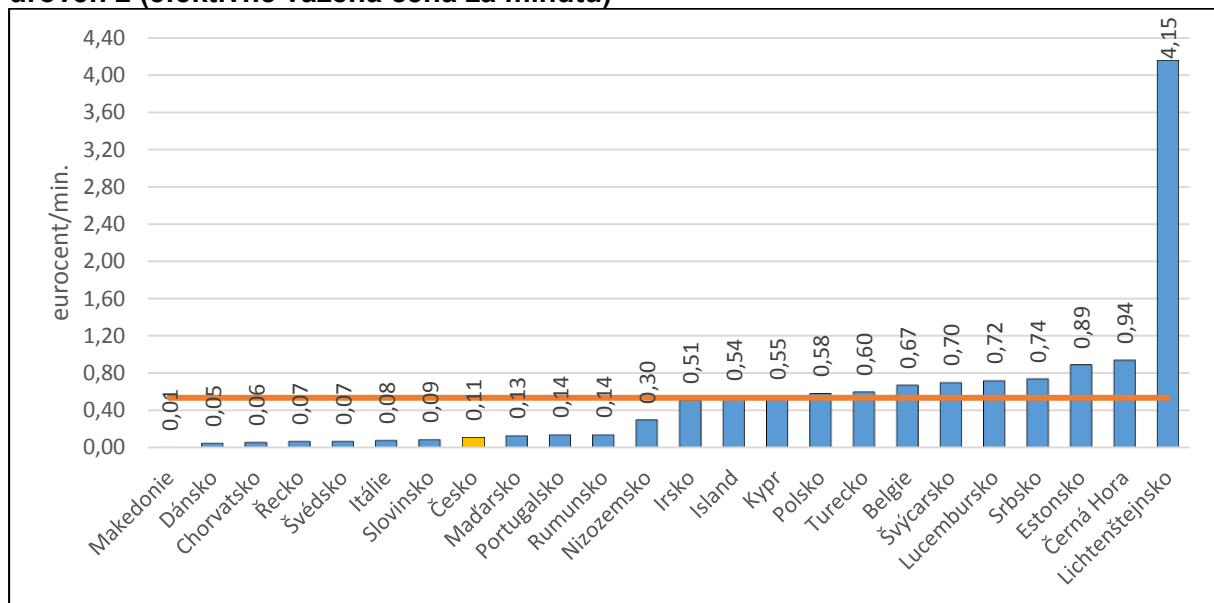
*) Služba není regulována; **) Není propojení na tranzitní úrovni nebo nejsou data
Zdroj: ČTÚ z dat společnosti Cullen International

Graf č. 12: Mezinárodní srovnání cen za terminace v pevném místě k 1. lednu 2015 – úroveň 1 (efektivně vážená cena za minutu)

Pozn.: Úroveň 1 – nejnižší možná úroveň propojení ke koncovému bodu sítě (např. místní terminace).
Součástí srovnání jsou i země mimo EU, konkrétně jde o Makedonii, Turecko, Srbsko a Černou Horu.
Zdroj: BEREC: Fixed and mobile termination rates in the EU – kód BoR (15) 72

Graf č. 13: Mezinárodní srovnání cen za terminace v pevném místě k 1. lednu 2015 – úroveň 2 (efektivně vážená cena za minutu)

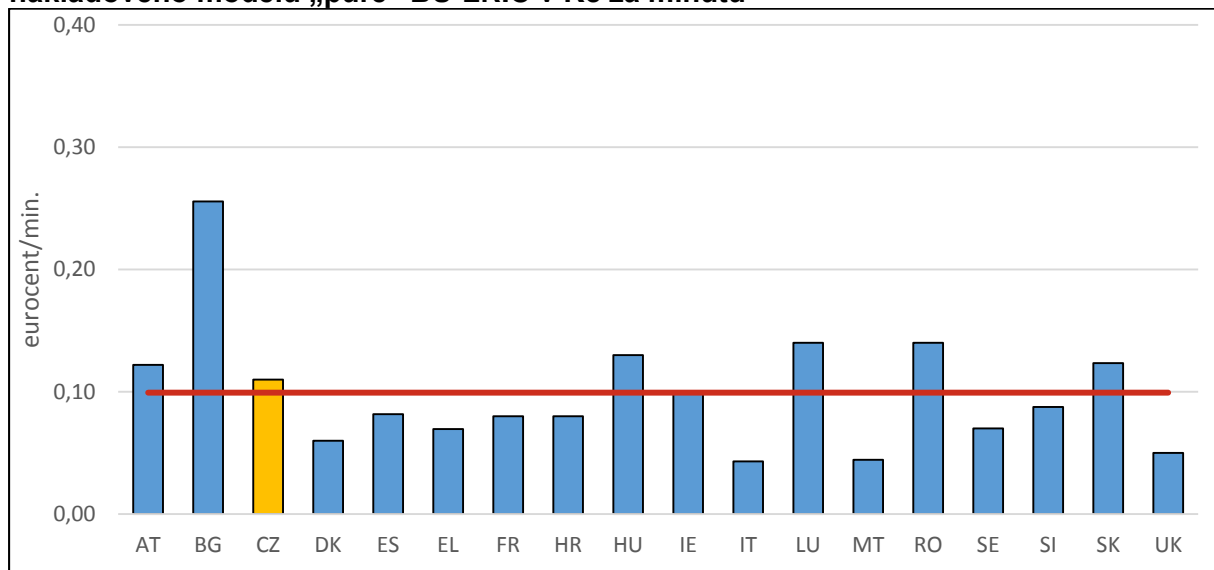
Pozn.: Úroveň 2 – druhá nejnížší možná úroveň propojení ke koncovému bodu sítě (např. regionální terminace)

Zdroj: BEREC: Fixed and mobile termination rates in the EU – kód BoR (15) 72

Ceny za terminaci se v ČR pohybují pod průměrem srovnávaných zemí, a to pro všechny uvedené kategorie (slabý a silný provoz na místní a tranzitní úrovni). Tato skutečnost je dána stanovenou terminační cenou shodnou pro všechny úrovně ve výši 0,03 Kč/min. bez DPH (0,11 eurocentů/min.) z roku 2014 na základě metodiky „pure“ BU-LRIC. V rámci srovnávaných zemí je tak cena za terminaci uplatňovaná v ČR podprůměrná, protože ne všechny členské země již uplatnily metodu „pure“ BU-LRIC pro regulaci cen za terminaci v pevném místě.

Následující graf č. 14 zachycuje užší porovnání maximálních terminačních cen dle nákladového modelu „pure“ BU-LRIC v těch evropských zemích, ve kterých již došlo k jejich stanovení a úspěšné notifikaci u Evropské komise. Česká republika, která stanovila maximální terminační cenu dle nákladového modelu „pure“ BU-LRIC v květnu 2014 s nabytím účinnosti od 1. srpna 2014 ve výši 0,03 Kč/min. bez DPH (0,11 eurocentů/min.) se pohybuje lehce nad průměrnou terminační cenou zemí využívajících nákladový model „pure“ BU-LRIC.

Graf č. 14: Mezinárodní srovnání cen za terminace v pevném místě stanovených dle nákladového modelu „pure“ BU-LRIC v Kč za minutu

Zdroj: ČTÚ z dat společnosti Cullen International

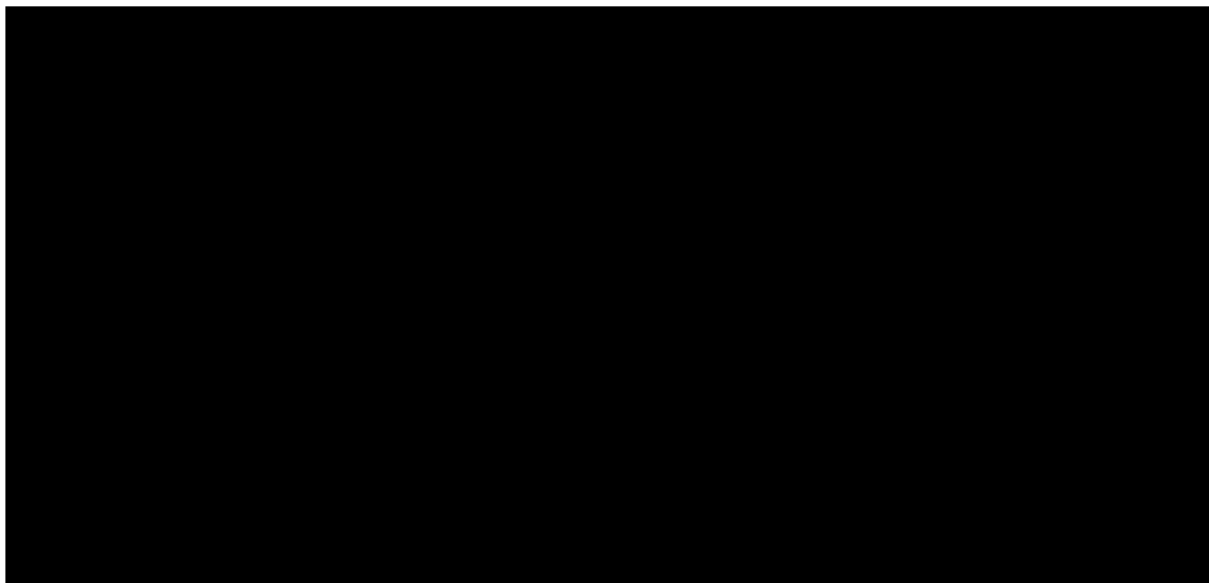
Mezinárodní srovnání cen mimo EHP

Úřad v rámci výše zmíněné cenové regulace uplatněné v roce 2014 přistoupil k cenové deregulaci volání originovaného ze států mimo EHP. Cílem tohoto kroku byla snaha reagovat na značnou disproporci mezi velkoobchodními terminačními cenami uplatňovanými českými operátory na jedné straně a operátory ze zemí mimo EHP na straně druhé a poskytnout tak českým operátorům větší vyjednávací pozici při sjednávání cen za terminaci s operátory ze zemí mimo EHP¹⁸.

Aby Úřad mohl vyhodnotit v rámci této analýzy, zda přetrvávají disproporce ve velkoobchodních cenách za terminaci mezi cenami uplatňovanými tuzemskými síťovými operátory a cenami uplatňovanými operátory ze zemí mimo EHP, vyžádal si od největšího operátora (společnosti CETIN) informace o současných cenách za terminaci. Získané informace jsou zobrazeny v následujících grafech. První graf znázorňuje průměrnou výši nákladů na ukončení hovoru v Kč/min. bez DPH ve vybraných zemích. Tyto hodnoty v sobě zahrnují i část nákladů (v rozmezí jednotek % z ceny terminace) k pokrytí tranzitu volání do daných zemí. Z grafu vyplývá, že náklady spojené s terminací hovoru do vybraných zemí jsou vyšší než cena za terminaci v sítích tuzemských operátorů stanovená Úřadem ve výši 0,03 Kč/min. bez DPH. Výjimku tvoří **Obchodní tajemství** s terminační cenou srovnatelnou s terminační cenou v ČR (0,03 Kč/minutu bez DPH). Nejvyšší terminační ceny si účtují operátoři v **Obchodní tajemství** (0,15 Kč/minutu), **Obchodní tajemství** (0,12 Kč/minutu) a **Obchodní tajemství** (0,10 Kč/minutu). Důležitým faktorem ovlivňujícím výši ceny za terminaci hovoru je volatilita měnových kurzů. Ceny mezinárodní terminace jsou většinou stanoveny v dolarech (US) a eurech.

¹⁸ Na značnou asymetrii v účtovaných terminačních cenách, kterým čelí operátoři ze zemí EHP, za hovory směřující do zemí mimo EHP (non-EEA) s cílem zlepšit vyjednávací pozici operátorů ze zemí EHP poukazuje dokument **BoR (15) 78 Draft BERIC Internal Report on the regulatory treatment of termination of calls originated outside EEA**. Dokument vznikl na žádost Evropské komise v reakci na cenové rozhodnutí ČTÚ, který jako první regulátor v EU přistoupil k regulaci terminačních cen vztahujících se výhradně na volání z telefonních čísel s kódy zemí EHP. Základním cílem dokumentu je sjednotit postup (metodiku) mezi zeměmi z EHP pro sjednávání terminačních cen pro hovory originované mimo EHP. Nutnost tohoto opatření vychází z vysokých asymetrických terminačních cen a tedy horší vyjednávací pozice, kdy operátoři v EHP jsou při stanovení terminačních cen omezeni povinností stanovit terminační cenu, která vychází z nákladově orientované báze. Dokument navrhuje umožnit NRA upravit nebo odstranit povinnosti cenové kontroly na hovory originované mimo EHP z terminačního trhu v případě, kdy operátor ze země EHP čelí asymetrii terminačních cen.

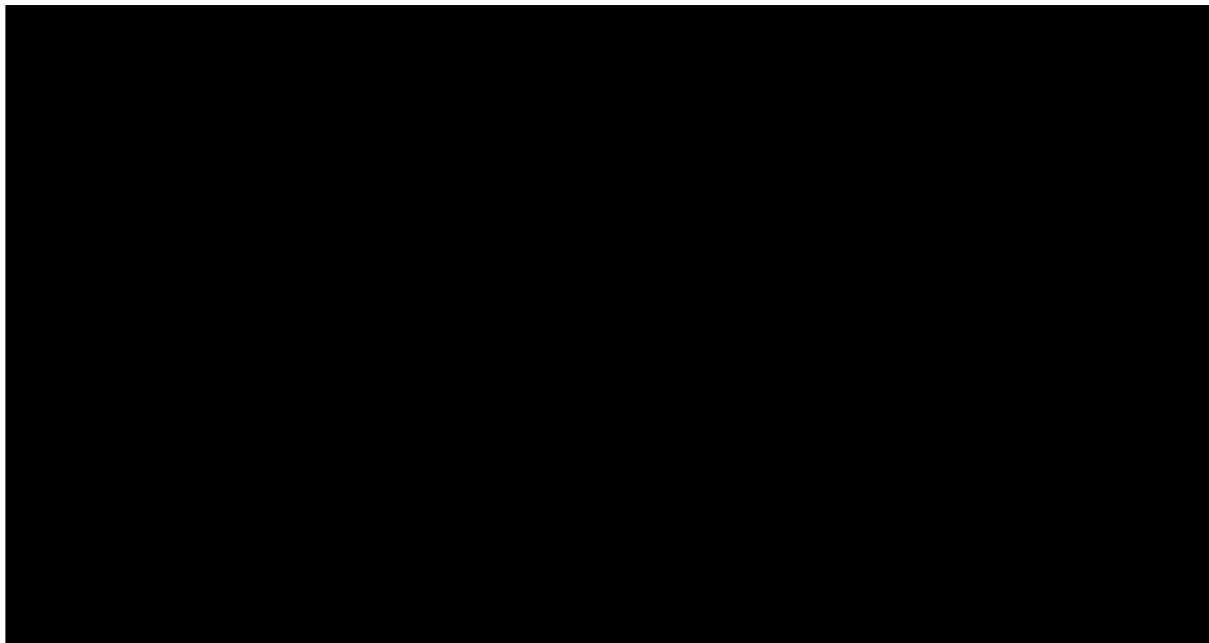
Graf č. 15: Mezinárodní srovnání cen za terminaci v pevném místě ve vybraných zemích mimo EHP za květen 2015 Obchodní tajemství

Zdroj: ČTÚ z dat společnosti CETIN

Graf 16 zobrazuje meziroční srovnání cen za terminaci v pevném místě za období květen 2014 a květen 2015. Podle údajů společnosti CETIN došlo u většiny sledovaných zemí k nárůstu terminačních cen. K poklesu terminační ceny došlo v případě **Obchodní tajemství**, v případě terminačních cen v nedošlo ke změně účtované terminační ceny.

Graf č. 16: Mezinárodní srovnání cen za terminaci v pevném místě ve vybraných zemích mimo EHP za období květen 2014 a květen 2015 Obchodní tajemství

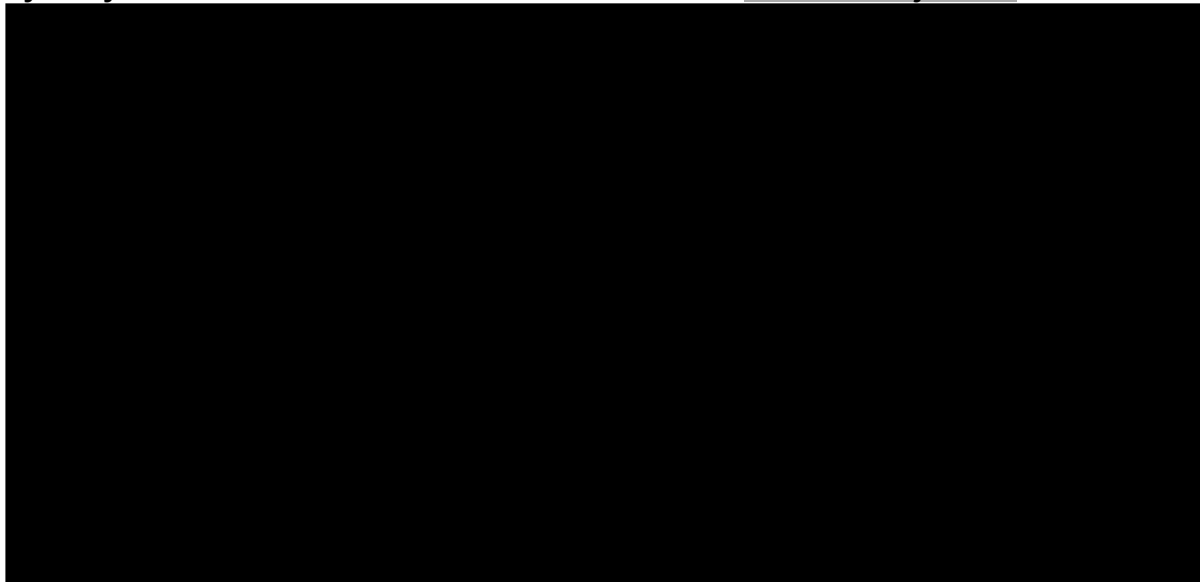

Zdroj: ČTÚ z dat společnosti CETIN

Jaký byl dopad deregulace volání originovaného ze států mimo EHP s ohledem na možnost sjednávat symetrické ceny znázorňují grafy č. 17 a 18, které srovnávají náklady a příjmy na službu terminace u společnosti CETIN (resp. dříve O2). Z údajů v grafech č. 17 a 18 vyplývá, že u zemí jako **Obchodní tajemství** došlo k nárůstu vzájemné asymetrie (zvýšení rozdílu mezi náklady na terminaci v sítích operátorů ze zemí mimo EHP a příjmy za

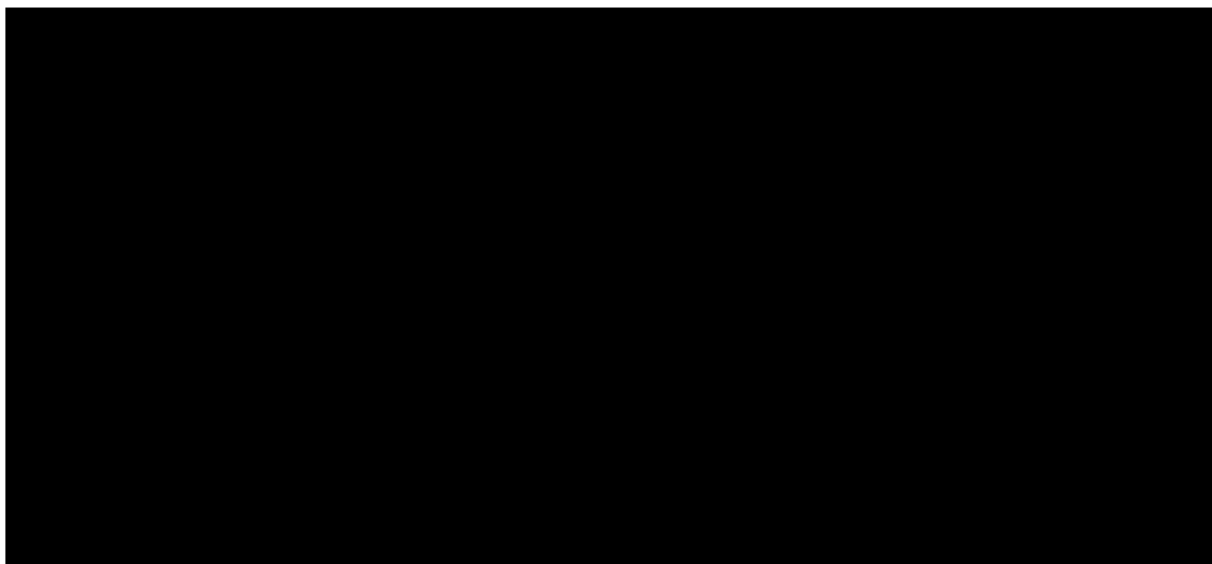
terminaci hovorů originovaných v zemích mimo EHP). Asymetrie cen přetrvává i v případě ■■■, tentokrát ale ve prospěch tuzemského operátora (CETIN). K poklesu asymetrie pak došlo u ■■■ (v těchto případech je ale příjem z terminace větší než náklad na terminaci).

Graf č. 17: Mezinárodní srovnání příjmů a nákladů na terminaci v pevném místě ve vybraných zemích mimo EHP za období květen 2014 Obchodní tajemství

Pozn.: V případě Číny, Kanady a Japonska nejsou známy údaje o terminační ceně za květen 2014.
Zdroj: ČTÚ z dat společnosti CETIN

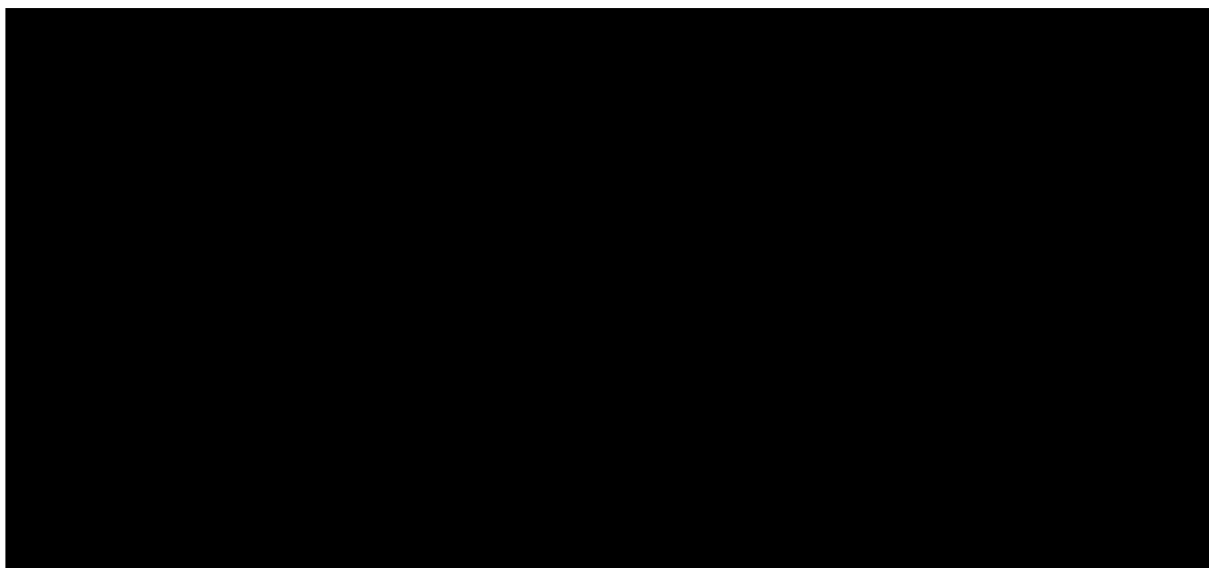
Graf č. 18: Mezinárodní srovnání příjmů a nákladů na terminaci v pevném místě ve vybraných zemích mimo EHP za období květen 2015 Obchodní tajemství

Zdroj: ČTÚ z dat společnosti CETIN

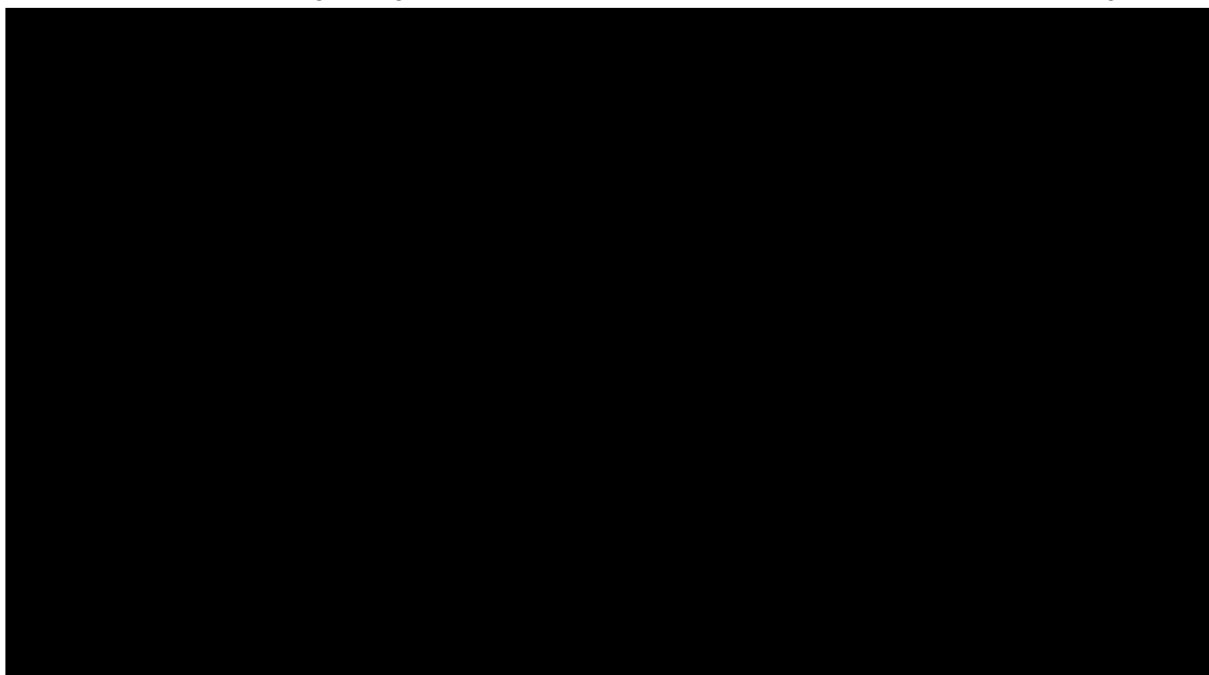
Dopad deregulace volání originovaného ze států mimo EHP lze rovněž posoudit prostřednictvím objemu vzájemného provozu v počtu minut nebo porovnáním vzájemné platební bilance společnosti CETIN s danými státy mimo EHP (tj. vynásobením terminačních cen objemem terminovaného provozu). Graf č. 19 nejprve srovnává objem provozu v počtu terminovaných minut, následně graf č. 20 pak znázorňuje platební bilanci společnosti CETIN s jednotlivými státy za předpokladu platnosti daného objemu provozu a daných terminačních cen.

Graf č. 19: Objem vzájemného terminačního provozu mezi společnostmi CETIN a vybranými zeměmi mimo EHP za květen 2015 Obchodní tajemství

Zdroj: ČTÚ z dat společnosti CETIN

Graf č. 20: Platební bilance za velkoobchodní službu terminace v pevném místě mezi společnostmi CETIN a vybranými zeměmi mimo EHP za květen 2015 Obchodní tajemství

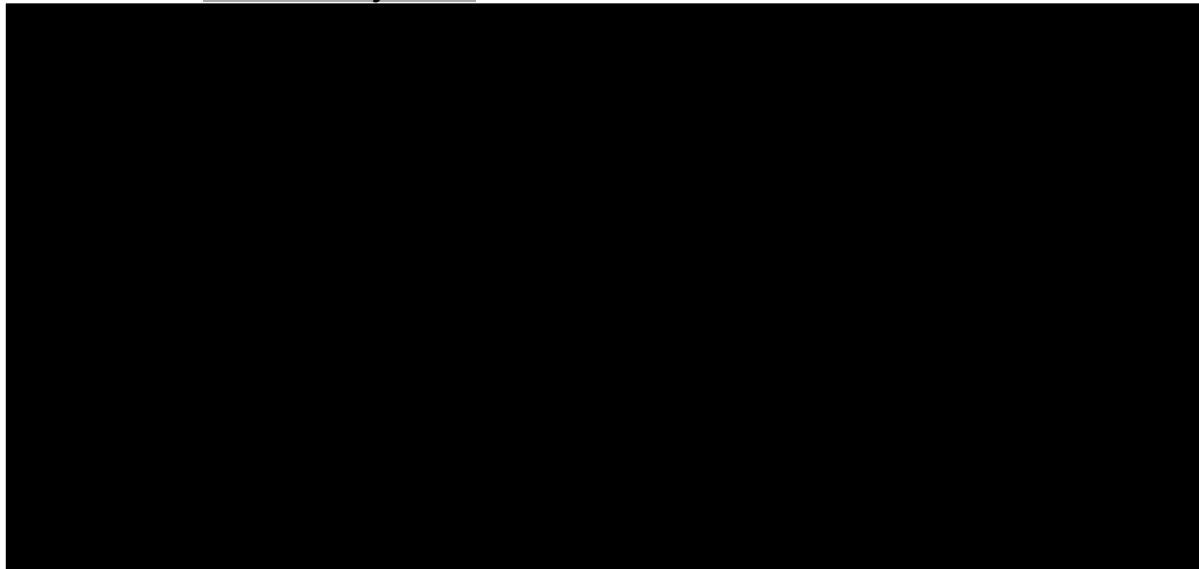
Zdroj: ČTÚ z dat společnosti CETIN

Z grafů č. 19 a 20 je patrné, že i se státy, se kterými má společnost CETIN kladný objem provozu (více terminovaného provozu ve vlastní síti než v sítích zahraničních operátorů), a se kterými by tak v případě aplikace symetrických cen měla kladnou platební bilanci, převyšuje objem plateb do zahraničí objem plateb ze zahraničí přijatých. Nejvýraznější je saldo platební bilance s ohledem na kladný objem provozu s **Obchodní tajemství** (které má navíc v souboru srovnávaných zemí zároveň nejvyšší cenu za terminaci),

Graf č. 21 přináší srovnání vývoje platební bilance za období květen 2014 a květen 2015. U některých zemí došlo k poklesu deficitu (**Obchodní tajemství**), jiných naopak

k růstu deficitu (■). Celkově však u sledovaných zemí lze pozorovat v roce 2015 menší saldo platební bilance, než tomu bylo v roce 2014.

Graf č. 21: Srovnání platební bilance za velkoobchodní službu terminace v pevném místě mezi společnostmi CETIN a vybranými zeměmi mimo EHP za období květen 2014 a květen 2015 Obchodní tajemství

Zdroj: ČTÚ z dat společnosti CETIN

Třebaže Úřad nemá k dispozici údaje, jakým způsobem došlo ke stanovení cen za terminaci v zemích mimo EHP (tj. zda byla cena stanovena na základě některé z nákladových metod, např. FDC, LRIC apod., nebo odpovídá tržní ceně v dané zemi), lze se na základě údajů společnosti CETIN a údajů znázorněných v dokumentu **BoR (15) 78 Draft BERC Internal Report on the regulatory treatment of termination of calls originated outside EEA** (graf 4) domnívat, že přinejmenším v řadě těchto zemí (ne-li ve většině) cena za terminaci převyšuje čisté přírůstkové náklady spojené s velkoobchodní službou terminace (tj. převyšuje cenu, stanovenou metodou „pure“ LRIC).

Výše uvedená zjištění Úřad zohlední při návrhu přiměřených nápravných opatření SMP podnikům tak, aby u českých zákazníků nedocházelo k neodůvodněné diskriminaci při volání do států mimo EHP, přičemž zohlední i asymetrii účtovaných terminačních cen hovorů z a do zemí mimo EHP.

Závěr: Kritérium ceny a ziskovost nasvědčuje možnému účtování nepřiměřeně vysokých cen, které by ve svém důsledku byly v neprospěch koncových uživatelů, a které by ztěžovaly případným zájemcům vstup a soutěž na maloobchodním trhu VDTS. Z výsledků mezinárodního srovnání vyplývá, že ceny účtované na tuzemském trhu se pohybovaly na konci roku 2014 pod evropským průměrem. Úřad při nalezení podniku (či podniků) s významnou tržní silou zohlední při návrhu nápravných opatření všechna kritéria svědčící o tržní síle jednotlivých operátorů na posuzovaných terminačních trzích a intenzitě možné soutěže (jež by případně mohla omezovat volnost operátorů při stanovení velkoobchodních cen) na těchto trzích.

3.1.3 Kritéria související s charakteristikou zákazníků a konkurence

Přestože služby ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě jsou specifické tím, že ukončit volání může pouze ten poskytovatel, v jehož síti se volané telefonní číslo nachází, Úřad považuje především pro účely stanovení odpovídajícího proporcionálního uložení nápravných opatření za potřebné provést

analýzu kritérií souvisejících s charakteristikou zákazníků a charakteristikou konkurence na „celkovém trhu terminace v pevném místě“.

Terminace volání je nejméně replikovatelným vstupem nezbytným pro zajišťování služeb volání na maloobchodním trhu. Podnikatele poskytující služby na daném velkoobchodním trhu terminace volání je možno označit zároveň i za odběratele služeb poskytovaných na tomto trhu.

Odběrateli velkoobchodních služeb terminace v pevném místě jsou i další poskytovatelé VDTS v pevném místě, kteří (jak je uvedeno na obrázku č. 1b a v souvisejícím textu), nedisponují atributy nezbytnými pro realizaci propojení. Vytváří proto na trhu poptávku po službách propojení (zde terminace) pro volání (zde ukončení volání) svých koncových účastníků.

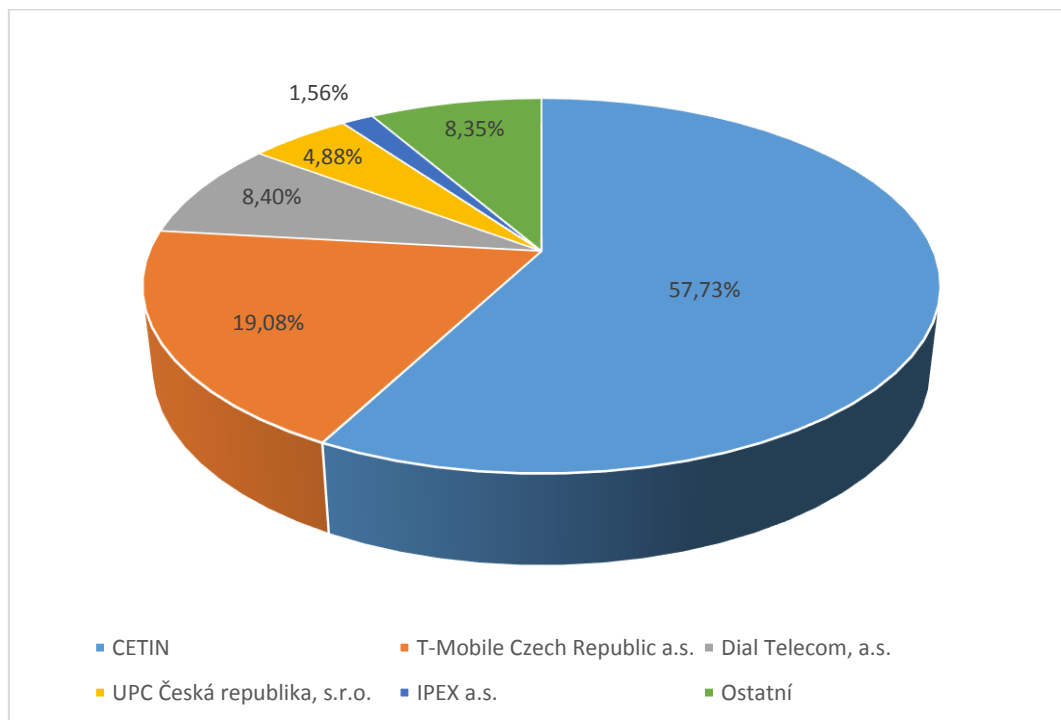
Z hlediska odběratele velkoobchodních služeb terminace je možné volit mezi přímým propojením se sítí, v níž je terminováno, anebo nepřímým propojením (prostřednictvím veřejné komunikační sítě třetího podnikatele). Přijaté řešení pak odpovídá technickému a především ekonomickému vyhodnocení variantních řešení. Pro menšího alternativního operátora (měřeno v počtu reálných minut realizovaných v rámci daného propojení) může být nevýhodné zřizovat více než jedno propojení, v rámci něhož je realizována terminace v síti propojeného operátora i směrování provozu do ostatních sítí formou nepřímého propojení. Zejména někteří z větších alternativních operátorů proto kromě velkoobchodních služeb terminace nabízejí menším alternativním operátorům na trhu nepřímé propojení. Propojení je poskytováno na komerční úrovni a Úřadu nejsou v této oblasti indikovány významné problémy komerčního ujednávání ani avizovány možné změny takového chování. Podle názoru Úřadu mají alternativní operátoři vzájemný ekonomický stimul se nepřímo propojovat, i když Úřad povinnost neuložil jako nápravné opatření.

Obecně platí, že vyjednávací pozice odběratelů služeb velkoobchodní terminace je přímo závislá na velikosti podniku a realizovaných objemech provozu na velkoobchodním trhu. Pozici odběratele velkoobchodních služeb terminace tedy ovlivňuje realizovaný objem originovaného maloobchodního provozu volání a počet účastníků tohoto operátora na maloobchodním trhu, měřený počtem účastnických stanic nebo přípojek.

Na velkoobchodním „trhu hlasových služeb poskytovaných v pevném místě“ působí v současné době 23 poskytovatelů služeb, kteří mají uzavřené smlouvy o propojení, na jejichž základě poskytují velkoobchodní služby originace, terminace a tranzitu jak pro vlastní maloobchodní účastníky, tak i pro účastníky dalších poskytovatelů služeb volání na maloobchodní úrovni.

Postavení společnosti CETIN na velkoobchodním trhu volání (na maloobchodním trhu reprezentovaná především zákazníky společnosti O2 Czech Republic, a.s.) jí dává výhodnou vyjednávací pozici oproti alternativním poskytovatelům služeb, což je zřejmé z grafů uvedených v části zabývající se velikostí a vývojem tržních podílů a grafu č. 22.

Graf č. 22: Znázornění tržních podílů jednotlivých poskytovatelů na celkovém počtu originovaných minut VDTS na velkoobchodním relevantním trhu včetně samozásobení k 31. 12. 2014

Úřad tuto situaci může doložit i na dalších tržních podílech, kdy např. tržní podíl společnosti O2 Czech Republic a.s. (za rok 2014) dosahuje výše 62,3 % (přičemž všichni její zákazníci generují provoz přes společnost CETIN) z celkového počtu účastnických stanic, zatímco na trhu originovaných minut podíl společnosti CETIN činí 57,7 % a na velkoobchodním relevantním trhu terminace činil 59,1 %. To znamená, že alternativní poskytovatelé generují vyšší provoz na jednu průměrnou účastnickou stanici než společnost CETIN, resp. za sledované období zákazníci společnosti O2 Czech Republic a.s.

Podle názoru Úřadu je zřejmé, že slabá kompenzační síla na straně poptávky tak umožňuje rozhodujícímu dodavateli velkoobchodních služeb terminace ve veřejné telefonní síti v pevném místě chovat se nezávisle na konkurenci a odběratelích. A to z toho důvodu, že neexistuje na trhu jiný subjekt, který vlastní infrastrukturu takového rozsahu jako společnost CETIN a společnost O2 Czech Republic a.s. tak v krátkém čase nemůže na trhu úspěšně poptávat služby v plném ani srovnatelném rozsahu od jiné společnosti než je společnost CETIN.

Současně samozřejmě platí, že i postavení každého z dalších poskytovatelů služeb terminace je v jednotlivých sítích specifické a jedinečné, neboť jak je uvedeno výše, ukončit volání může pouze ten poskytovatel, v jehož síti se volané telefonní číslo nachází.

3.2 Výsledky vyhodnocení samostatné významné tržní síly podle zvolených kritérií

Úřad konstatuje na základě provedené analýzy, že na relevantním trhu č. 1 – velkoobchodní služby ukončení volání v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě je každý poskytovatel služby ukončení volání (terminace) podnikem se samostatnou významnou tržní silou ve své síti, každý poskytovatel služby ukončení volání má absolutní podíl (100 %) ve své síti.

V souvislosti s posuzováním postavení a očekávaného konání poskytovatelů služeb Úřad dále uvádí názor Evropské komise¹⁹, který sdělila ve svém stanovisku v rámci předchozí analýzy. Ten vychází z předpokladu, že každý z poskytovatelů služeb terminace může uplatnit potenciální tržní sílu vzhledem k jedinečnosti poskytované služby, a to zejména tím, že buď odmítne samotný přístup, resp. propojení, nebo dohodu o jeho ceně, event. nebude akceptovat cenu za terminaci. S ohledem na to Komise uvádí, že odmítání přímého propojení ze strany alternativního operátora by mohlo vést ke „strategii zvyšování nákladů konkurence“ tím, že by nutil ostatní alternativní operátory k tranzitu provozu přes třetího operátora pro účely terminace. I když Komise připouští, že nepřímé propojení může být pro některé menší alternativní operátory efektivnější variantou, má za to, že na relevantním trhu musí mít operátor usilující o terminaci svého provozu možnost požádat o přímé propojení.

Velkoobchodní terminace volání je nezbytná k tomu, aby bylo možné ukončit hovory směřované na volaná čísla v síti jiného operátora. Jednoznačným zájmem alternativního operátora je proto propojit svou síť se sítěmi jiného/jiných operátorů tak, aby bylo jeho účastníkům umožněno dovolat se účastníkům v jiných účastnických sítích a naopak. Nicméně Komise ve svém stanovisku uvádí, že nelze zcela vyloučit případy, kdy by bylo možné předpokládat, že dojde ze strany alternativních operátorů k odmítnutí přístupu nebo sporu o cenu za službu.

Z pohledu incumbenta není tento zájem o terminaci volání přichozícího ze sítí jiných alternativních poskytovatelů služeb prioritní, pokud většinu volání realizuje v rámci své sítě a vznik nových alternativních operátorů pro něho představuje rozšiřování konkurence. Motivace chování incumbenta při propojování sítí, pokud působí na maloobchodním trhu a zaujímá na něm rozhodující pozici, může být proto odlišná od chování ostatních alternativních poskytovatelů služeb. V tomto případě by potenciální hrozba odmítnutí přístupu a sporu o cenu byla vyšší. Společnost CETIN však nepůsobí na maloobchodním trhu a předmětem podnikání a tedy i zisku je pro ni poskytování jen a pouze velkoobchodních služeb. Lze proto předpokládat, že společnost CETIN bude usilovat o maximalizaci poskytovaného velkoobchodního provozu, a tedy i o uzavírání smluv o propojení. To však nevylučuje možnost, že v některých případech (u operátorů s nízkým provozem) bude upřednostňovat cestu nákladově efektivnějšího nepřímého propojení.

Komise má však za to, že i když nebyly v minulosti Úřadem pozorovány problémy v oblasti hospodářské soutěže týkající se odmítání přístupu ze strany alternativních operátorů, a to i přes absenci regulace přístupu k terminaci v sítích alternativních operátorů a regulace cen, nelze tyto pominout zejména s ohledem na uvažované uplatnění cenové regulace novou nižší cenou na všechny podniky na trhu. Podle přesvědčení Komise je pro uplatnění regulace ex-ante postačující, pokud je v rámci analýzy předmětného relevantního trhu identifikována pouhá hrozba odmítnutí požadavku na přístup nebo regulované ceny. Komise ve svém stanovisku v této souvislosti poukázala na fakt, že vzhledem ke změně úrovně regulovaných cen za terminaci a uložení regulace cen všem poskytovatelům služeb na bývalém RT 3, nelze vyloučit, že by k takovému tržnímu selhání nemohlo dojít. Proto je podle názoru Komise třeba uložit symetricky nejen povinnost související s regulací ceny za ukončení, ale i regulaci přístupu, resp. propojení pro účely ukončení volání v sítích všech podnikatelů na trhu.

Z provedené analýzy vyplynulo, že pozice podniků s významnou tržní silou na analyzovaném trhu je natolik silná, že pro fungování trhu je nezbytné předem stanovit některé podmínky pro jejich podnikání.

¹⁹ http://www.ctu.cz/cs/download/art/ooop/rozhodnuti/ooop_art-03-12_2013-08_pripominky_ek_30_09_2013.pdf

3.3 Zkoumání společné významné tržní síly

Vzhledem k charakteru relevantního trhu na trhu neexistuje společná významná tržní síla, neboť provozovatelé jednotlivých veřejných pevných telefonních sítí mají ve své vlastní síti monopolní postavení. Z tohoto důvodu nebyla kritéria společné významné tržní síly podle Metodiky na tomto trhu hodnocena.

3.4 Přenesená významná tržní síla

Úřad konstatuje, že na relevantním trhu je každý poskytovatel služby ukončení volání (terminace) podnikem se samostatnou významnou tržní silou ve své síti, proto zkoumání, zda na analyzovaný trh není přenesena významná tržní síla z jiného trhu, je bezpředmětné.

3.5 Závěry k analýze trhu

Vzhledem ke skutečnosti, že ukončit hlasové volání může pouze ten poskytovatel, v jehož síti se volané telefonní číslo nachází, má každý poskytovatel služeb na relevantním trhu ukončení volání v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě tržní podíl 100 % v jednotlivé (vlastní) veřejné telefonní síti, to platí i pro nově vstupující subjekty na relevantní trh. Významný tržní podíl sám o sobě předem nevylučuje určitou konkurenci na trhu. Pouze umožňuje podnikatelskému subjektu, který v takovém postavení je, určovat, nebo alespoň znatelně ovlivňovat, podmínky, za kterých se taková konkurence vyvíjí, a obecně jednat bez ohledu na omezení konkurence, pokud mu takové chování nepůsobí újmu.

Úřad proto v kapitole 3.1.1 analyzoval vývoj trhu a tržních podílů poskytovatelů služby ukončení hlasových volání ve všech veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě vyjádřený v počtu terminovaných minut a v počtu účastníků a vyhodnotil i další relevantní kritéria podle Metodiky, která slouží nejen k nalezení podniku s významnou tržní silou ale i definování potenciálních tržních problémů.

Z hlediska vývoje dochází k celkovému poklesu terminovaných minut v pevném místě (viz graf č. 1), za současného poklesu tržního podílu společnosti CETIN na celkovém počtu terminovaných minut (viz graf č. 2), obdobný trend je možno pozorovat i u počtu aktivních přípojek. Rovněž tak lze pozorovat trend přesunu provozu volání prostřednictvím VDTS z klasických PSTN sítí na širokopásmové sítě pomocí technologie VoIP. Tento trend a jeho prohloubení Úřad očekává i pro další období.

Na základě vyhodnocení tohoto a dalších kritérií zaměřených na charakteristiku podniku, souvisejících s charakteristikou zákazníků a konkurence, dospěl Úřad k závěru, že pozice všech 23 podniků s významnou tržní silou na analyzovaném trhu není zcela identická a že pro fungování trhu je nezbytné předem stanovit některé podmínky pro jejich podnikání. Shledal, že výrazně vyšší objem provozu volání, velikost podniku a kontrola infrastruktury nesnadno duplikovatelné, se na celkovém trhu terminace promítají do výjimečného postavení incumbenta. Proto Úřad považoval za nezbytné tyto skutečnosti zohlednit při návrhu stanovení nápravných opatření tak, aby byla zajištěna jejich přiměřenost.

Zároveň je zde třeba uvést stanovisko Komise, která říká, že na trzích terminace se nelze zcela spoléhat na to, že obchodní dohody zajistí dostatečné propojení všech sítí, a tudíž existuje potenciální hrozba odmítání přístupu.

Úřad očekává, že nově vstupující subjekty na relevantní trh budou uplatňovat vzájemnou reciprocitu cen s podniky s významnou tržní silou za službu ukončení volání ve veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě. V případě neuplatňování

symetrických cen Úřad využije svých zákonných pravomocí k co nejrychlejšímu zajištění potřebné symetrie cen na trhu.

Úřad na tomto trhu neshledal existenci společné významné tržní síly, ani přenesené významné tržní síly.

4. Nápravná opatření

4.1 Platná regulační opatření

4.1.1 Regule ze zákona

Povinnost podnikatele podle § 80 odst. 2 Zákona nejpozději do 10 dnů ode dne uzavření smlouvy o přístupu nebo smlouvy o propojení sítí předat Úřadu úplné znění uzavřené smlouvy, včetně příloh. Stejná povinnost platí i pro předávání změn a dodatků smlouvy o přístupu nebo smlouvy o propojení.

Podnik, kterému byla uložena v rozhodnutí o uložení povinností podle § 84 odst. 2 Zákona, je povinen podle § 84 odst. 3 Zákona zveřejnit referenční nabídku. Tato zákonná povinnost byla přijata zákonem č. 468/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

4.1.2 Regule uplatněná Úřadem na daném trhu podle předchozí analýzy

Všem podnikům s významnou tržní silou²⁰ byly uloženy podle § 51 odst. 5 písm. a), b), d) a f) Zákona a souvisejících opatření obecné povahy následující povinnosti²¹:

1. Povinnost umožnit přístup ke specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům pro účel služby ukončení volání (terminace) ve své veřejné telefonní síti v pevném místě podle § 84 Zákona, a to
 - a) vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na propojení sítí nebo síťových zařízení pro službu ukončení volání,
 - b) vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na využívání a přístup ke svým specifickým síťovým prvkům pro službu ukončení volání,
 - c) vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na využívání a přístup ke svým přiřazeným prostředkům pro službu ukončení volání,

a to za podmínek určených referenční nabídkou propojení.

2. Povinnost průhlednosti podle § 82 Zákona, a to

uveřejňovat informace týkající se propojení sítí elektronických komunikací v souladu s opatřením obecné povahy vydaným k provedení § 82 odst. 4 Zákona, kterým se stanoví rozsah, forma a způsob uveřejňování informací týkajících se přístupu k síti

²⁰ Jde o společnosti Air Telecom a.s., Axfone s.r.o., BT Limited, organizační složka, ČD - Telematika a.s., České Radiokomunikace a.s., Český bezdrát s.r.o., COPROSYS a.s., Dial Telecom, a.s., GTS Czech s.r.o., ha-vel internet s.r.o., IPEX a.s., J.S.tel s.r.o., Nej TV a.s. (uložené povinnosti přešly na nástupnickou společnost Nej.cz s.r.o. ke dni 1. 12. 2015), NEW TELEKOM, spol. s r.o., RIO Media a.s., SMART Comp. a.s., Spinoco Czech Republic, a.s., Telco Pro Services, a. s., Telefónica Czech Republic, a.s. T-Mobile Czech Republic a.s., UPC Česká republika, s.r.o., Vodafone Czech Republic a.s., xPhoNet CZ s.r.o., za200.cz obchod s.r.o.

²¹ Viz [zde](#) jejich přehled na webové stránce Úřadu.

nebo propojení sítí elektronických komunikací, jakož i náležitosti, rozsah a forma referenční nabídky přístupu a propojení.

3. Povinnost nediskriminace při poskytování služby ukončení volání (terminace) podle § 81 Zákona, a to
 - a) uplatňovat rovnocenné podmínky za rovnocenných okolností pro ostatní podnikatele,
 - b) poskytovat ostatním podnikatelům služby a informace za stejných podmínek a ve stejné kvalitě, v jaké je poskytuje pro služby vlastní.
4. Povinnost související s regulací cen podle § 56 a 57 Zákona.

Nápravné opatření podle bodu 4 bylo uloženo pro případy ukončení volání na geografická účastnická čísla, negeografická účastnická čísla řady (910) a telefonní čísla s přístupovými kódy k neveřejným sítím.

Dále společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. podle § 51 odst. 5 písm. c) Zákona a souvisejících opatření obecné povahy byla uložena:

5. Povinnost oddělené evidence nákladů a výnosů podle § 86 Zákona tak, aby
 - a) při určování cen na maloobchodní i velkoobchodní úrovni bylo prokazatelné, že nedochází k neodůvodněnému křížovému financování,
 - b) byly k dispozici podklady pro ověření nákladů a výnosů za jednotlivé služby.

Společnosti Telefónica Czech Republic, a.s. byla dále v rámci povinnosti přístupu udělena povinnost vyhovět požadavku na propojení sítě nebo síťového zařízení účastníka řízení pro službu ukončení volání na místní nebo první tranzitní ústředně.

Hlavním cílem regulace uplatněné na základě minulé analýzy relevantního trhu bylo zajistit trvalé konkurenční prostředí na relevantním trhu v zájmu koncových uživatelů a spotřebitelů.

4.1.3 Vyhodnocení stávajících opatření

Tato část analýzy se zaměřuje na povinnosti uložené v rámci minulé analýzy s důrazem na to, zda jsou tyto povinnosti plněny a zda jsou jejich rozsahy a specifikace dostatečné pro zlepšení konkurenčního prostředí na analyzovaném trhu. Úřad přitom bral v potaz situaci na analyzovaném trhu, podněty alternativních operátorů a reakce podniku s významnou tržní silou.

Přehled referenčních nabídek jednotlivých podniků s významnou tržní silou, vydané na základě rozhodnutí o uložení povinností, které byly publikovány Úřadem v Telekomunikačním věstníku, je uveden v následující tabulce.

Společnost	Částka telekomunikačního věstníku	Telekomunikační věstník ze dne
Air Telecom a.s.	24/2014	14. listopadu 2014
Axfone s.r.o.	26/2014	8. prosince 2014
BT Limited, organizační složka	25/2014	21. listopadu 2014
COPROSYS a.s.	02/2015	6. února 2015
ČD – Telematika a.s.	20/2014	22. října 2014
České radiokomunikace a.s.	16/2014	15. srpna 2014
Český bezdrát s.r.o.	24/2014	14. listopadu 2014
Dial Telecom a.s.	20/2014	22. října 2014
GTS Czech s.r.o.	18/2014	26. září 2014
ha-vel internet s.r.o.	20/2014	22. října 2014
IPEX a.s.	23/2014	5. listopadu 2014
J.S.tel s.r.o.	1/2015	16. ledna 2015
Nej TV a.s.	20/2014	22. října 2014
NEW TELEKOM, spol. s r.o.	19/2014	10. října 2014
RIO Media a.s.	23/2014	5. listopadu 2014
SMART Comp, a.s.	19/2014	10. října 2014
Spinoco Czech Republic, a.s.	1/2015	16. ledna 2015
Telco Pro Services, a.s.	25/2015	21. listopadu 2014
T-Mobile Czech Republic a.s.	15/2014	25. července 2014
UPC Czech Republic a.s.	16/2014	15. srpna 2014
xPhoNet CZ s.r.o.	25/2014	21. listopadu 2014

Společnost O2 Czech Republic a.s. (dříve Telefónica Czech Republic, a.s.) pouze aktualizovala svou referenční nabídku tak, aby obsahovala ceny, které byly v souladu s uloženou cenovou regulací. Společnost Vodafone Czech Republic a.s. přistoupila ke stejnému kroku, kdy upravila předmětnou přílohu referenční nabídky, která byla zveřejněna v částce 17/2014 Telekomunikačního věstníku dne 12. září 2014. V částce 20/2014 dne 22. října 2014 pak byla zveřejněna další aktualizace její referenční nabídky, konkrétně se jednalo o novou přílohu J – Odhalování a eliminace podvodného jednání. Všechny výše uvedené

referenční nabídky jednotlivé podniky s významnou tržní silou zveřejnily také na svých internetových stránkách způsobem umožňující dálkový přístup. Tyto nabídky pak byly v souladu s uloženými povinnostmi a také s opatřením obecné povahy č. OOP/7/07.2005-12, kterým se stanoví rozsah, forma a způsob uveřejňování informací týkajících se přístupu k síti nebo propojení sítí elektronických komunikací, jakož i náležitosti, rozsah a forma referenční nabídky přístupu nebo propojení, ve znění pozdějších změn.

Poslední podnik s významnou tržní silou, společnost za200.cz obchod s.r.o. referenční nabídku nezveřejnila, a to s ohledem na skutečnost, že k 25. září 2014 přerušila podnikání v elektronických komunikacích.

Předchůdce společnosti CETIN, společnost O2 Czech Republic, předkládala pravidelně výsledky oddělené evidence nákladů a výnosů v souladu s § 86 odst. 4 a 7 Zákona. Ode dne dobrovolné separace 1. června 2015 přešla tato povinnost na právního nástupce společnost CETIN.

Ve sledovaném období byla stanovena maximální cena za terminaci v pevném místě pro 24 společností se samostatnou významnou tržní silou²². K 1. srpnu 2014 klesla cena za terminaci z 0,34 Kč/min. bez DPH ve špičce a 0,17 Kč/min. bez DPH mimo špičku na 0,03 Kč/min. bez DPH. Poslední cenová regulace nestanovila ceny za terminaci v rozlišení podle úrovně propojení (místní a poslední tranzitní ústředna) ani v rozlišení podle času, ve kterém k terminaci volání dochází (silný a slabý provoz).

Posuzování podnětů

Úřad v období od minulé analýzy posuzoval dva podněty, které by souvisely s poskytováním služeb na tomto relevantním trhu.

Jednalo se o podnět společnosti NEW TELEKOM, spol. s r.o., který spočíval ve skutečnosti, že došlo k vypovězení platné smlouvy o propojení ze strany společnosti CETIN a nová smluvní úprava předpokládala, že mezi těmito společnostmi dojde k nepřímému propojení s využitím jiného operátora. Společnost NEW TELEKOM ovšem nechtěla určit, prostřednictvím jakého operátora bude nepřímé propojení zajištěno. V dané věci požádala společnost Úřad o vydání stanoviska.

Úřad v dané věci svolal ústní jednání se zástupci obou dotčených společností. V rámci tohoto ústního jednání obě společnosti uvedly, že již mají zajištění nepřímé propojení s využitím třetího subjektu a že tento stav je vyhovující. Zástupci společnosti CETIN uvedli, že jsou připraveni případně žádosti o přímé propojení (pro plnění svých povinností vyplývajících z uložených povinností) umožnit takové propojení sítí pro účely originace a terminace.

Zároveň došlo k vyjasnění, na základě jakých důvodů došlo k vypovězení platné smlouvy. V rámci ústního jednání vzali zástupci společnosti NEW TELEKOM zpět svůj požadavek na zaslání stanoviska Úřadu v dané věci.

Úřad uvádí, že uvedené důvody vypovězení odpovídaly uzavřené smlouvě o propojení sítí, a v tomto jednání nespatořoval porušení uložených povinností.

Dále se jednalo o podnět společnosti Net-Connect Communications SRL ze dne 2. června 2015, který se týkal problematiky podmínek uplatňovaných ze strany společnosti O2

²² Jde o subjekty Air Telecom a.s., Axfone s.r.o., BT Limited, organizační složka, ČD - Telematika a.s., Česká telekomunikační infrastruktura a.s. (v době vydání rozhodnutí o ceně Telefónica Czech Republic, a.s.), České Radiokomunikace a.s., Český bezdrát s.r.o., COPROSYS a.s., Dial Telecom, a.s., GTS Czech s.r.o., ha-vel internet s.r.o., IPEX a.s., J.S.tel s.r.o., Nej TV a.s. (uložené povinnosti přešli na nástupnickou společnost Nej.cz s.r.o. ke dni 1. 12. 2015), NEW TELEKOM, spol. s r.o., RIO Media a.s., SMART Comp. a.s., Spinoco Czech Republic, a.s., Telco Pro Services, a. s., T-Mobile Czech Republic a.s., UPC Česká republika, s.r.o., Vodafone Czech Republic a.s., xPhoNet CZ s.r.o., za200.cz obchod s.r.o.

Czech Republic a.s., potažmo společnosti Česká telekomunikační infrastruktura a.s. (při uzavírání smluv o propojení), a to, že společnost CETIN nově vstupujícím subjektům brání v efektivním a rychlém vstupu na trh elektronických komunikací tím, že neumožňuje při propojení pevných sítí elektronických komunikací využití služeb třetích stran pro zřízení propojovacích okruhů. V referenční nabídce propojení společnosti CETIN je povoleno pouze zřízení propojovacích okruhů jednou či druhou stranou. A to za ceny za pronájem předmětných okruhů podle jejich názoru neúměrně vysoké.

Jako další údajná překážka pro efektivní a rychlý vstup na trh elektronických komunikací byla uvedena nutnost poskytnutí hotovostního vkladu („jistoty“) na účet CETINu bezhotovostně a ve lhůtě 3 dnů ode dne podpisu smlouvy o propojení.

Během zpracování této analýzy však došlo k vzájemné dobrovolné dohodě na sjednání smlouvy o propojení mezi oběma dotčenými subjekty.

4.2 Určení stanoveného období pro další analýzu, monitorování vývoje trhu

Úřad předpokládá, že podrobí relevantní trh nové analýze po uplynutí maximální lhůty stanovené Zákonem (tj. po třech letech).

Úřad bude průběžně monitorovat vývoj na tomto relevantním trhu. V případě zjištění závažných skutečností, které významně ovlivní konkurenční prostředí relevantního trhu, rozhodne Úřad případně o provedení nové analýzy relevantního trhu i před výše stanovenou lhůtou.

4.3 Návrh nápravných opatření

Potenciální tržní problémy

Na základě provedené analýzy trhu, včetně vyhodnocení stávajících nápravných opatření a řešených podnětů souvisejících s analyzovaným trhem, Úřad identifikoval následující potenciální tržní problémy.

1. Odmítání požadavku na propojení nebo přístup ostatním podnikatelům v elektronických komunikacích.

Všichni operátoři působící na trhu uzavřeli smlouvy o propojení pro terminaci do své sítě na komerční bázi dobrovolně, bez zásahu Úřadu. Tito operátoři měli zájem na propojení, aby jejich účastníci mohli realizovat volání do/z ostatních sítí. Přesto však nelze zcela vyloučit, jak je uvedeno v závěrech této analýzy, že by k takové situaci na trhu nemohlo dojít.

Úřad v této souvislosti bere v úvahu, že přísnější regulace ceny za terminaci zvyšuje motivaci alternativních operátorů odmítnout požadavek na přístup, resp. propojení, a alespoň dočasně (do případného vyřešení sporu) využívat vyšších cen za terminaci.

Úřad proto, s ohledem na stanovisko Komise, jež Úřad uvedl v kapitole Výsledky vyhodnocení samostatné významné tržní síly podle zvolených kritérií (viz kap. 3.2), přistoupí k uložení povinnosti přístupu podle § 84 Zákona k zajištění propojení všem poskytovatelům služeb na posuzovaném velkoobchodním trhu.

Vzhledem k tomu, že dříve uložená povinnost pro společnost Telefonica zajistit propojení na místní ústředně nebyla kterýmkoliv alternativním operátorem poptávána

a u cenové regulace již nedochází k rozlišování úrovně propojení²³ od května 2014, Úřad tuto povinnost, s ohledem na princip přiměřenosti, již pro společnost CETIN nebude dále navrhovat.

2. **Diskriminační jednání nebo zadržování informací:** SMP podnik by mohl vzhledem ke své tržní síle diskriminovat některé podnikatele vůči své maloobchodní divizi nebo vůči ostatním podnikatelům v souvislosti s poskytováním velkoobchodních služeb.
3. **Účtování nepřiměřených/excesivních cen za terminaci**

Jak Úřad uvedl v závěrech kapitoly Ceny a ziskovost, existuje riziko možného uplatňování nepřiměřeně vysokých cen v neprospěch koncových uživatelů. Společnosti s uloženou povinností dodržovat stanovenou regulaci cen striktně dodržovaly Úřadem stanovenou maximální cenu, aniž by samy při poklesu svých nákladů přistoupily ke snížení účtovaných cen.

Zkoumaný relevantní trh je typický 100% tržním podílem jednotlivých operátorů ve svých vlastních sítích a z toho vyplývající nulovou úrovní konkurence a absencí substitutů (pro službu terminace hovorů v jednotlivých sítích). Tato tržní síla pak operátorům umožňuje stanovovat ceny poskytovaných služeb nezávisle na ostatních tržních subjektech. Tato situace může nastat i v případě vstupu nových subjektů na relevantní trh, kdy nově vstupující subjekt nebude akceptovat stejnou terminační cenu, jakou má uloženou podnik s významnou tržní silou na relevantním trhu.

Pokud by povinnosti související s regulací cen nebyly uloženy všem podnikům s významnou tržní silou, mohlo by ze strany některého z těchto (neregulovaných) podniků dojít k uplatňování asymetrických a nepřiměřeně vysokých cen, přesahujících maximální ceny stanovené Úřadem, s následným negativním dopadem na koncového uživatele. Pokud by Úřad uložil cenovou regulaci jen některým podnikům, ostatní (cenově neregulované) subjekty s významnou tržní silou by nemusely být ochotny přistoupit dobrovolně na regulované maximální ceny a naopak by mohly účtovat ceny vyšší.

Tento postup (symetrická regulace) je i v souladu s Doporučením Komise o regulaci sazeb²⁴, které aplikaci symetrických cen předpokládá (doporučuje), ke kterému Úřad při své činnosti přihlíží v souladu s § 108 odst. 3 Zákona.

Úřad proto považuje za důvodné uplatnit cenovou regulaci pro všechny společnosti s významnou tržní silou na tomto relevantním trhu. Za účelem dodání části vstupů do nákladového modelu LRIC pro službu terminace volání ve veřejné telefonní síti v pevném místě, považuje Úřad za nutné zajistit údaje z oddělené evidence nákladů a výnosů. Pro model LRIC právě náklady incumbenta Úřad považuje za nejlepší odhad nákladů teoretického efektivního operátora.²⁵ Nápravné opatření ve formě vedení oddělené evidence nákladů a výnosů považuje za odůvodněné a přiměřené uložit pouze společnosti CETIN, která má vzhledem ke své velikosti, měřené podílem na celkovém objemu terminovaného volání či rozsahem infrastruktury nesnadno duplikovatelné, výjimečné postavení. Vedení oddělené evidence bude pro operátora velikosti společnosti CETIN relativně méně zatěžující, než pro menší podniky s významnou tržní silou a informace získané o infrastruktuře v rozsahu, kterou

²³ Viz [zde](#) přehled Úřadem uložených povinností.

²⁴ Doporučení Komise ze dne 7. května 2009 o regulaci sazeb za ukončení volání v pevných a mobilních sítích v EU (2009/396/ES)

²⁵ Tato informace představuje jisté zjednodušení, neboť vstupy do nákladového modelu nepochází pouze od společnosti CETIN, ale lze je v některých případech získat i z jiných zdrojů (např. benchmarkem). Přesto je primárním zdrojem informací do nákladového modelu právě společnost CETIN.

provozuje právě společnost CETIN, jsou základním vstupem pro modelování nákladů celoplošné sítě teoretického efektivního operátora v souladu s Doporučením Komise o regulaci sazeb za ukončení volání v pevných a mobilních sítích v EU (2009/396/ES).

Návrh povinností, které Úřad hodlá uložit za účelem nápravy

Úřad navrhuje uložit všem podnikům s významnou tržní silou následující povinnosti podle § 51 odst. 5 písm. a), b), d) a f) Zákona a souvisejících opatření obecné povahy:

- a) průhlednosti podle § 82 Zákona, uveřejnit informace týkající se propojení sítí pro službu ukončení volání (včetně účetních informací, smluvních podmínek, technických specifikací, síťových charakteristik a cen);
- b) nediskriminace podle § 81 Zákona,
 - 1. uplatňovat rovnocenné podmínky za rovnocenných okolností pro ostatní podnikatele,
 - 2. poskytovat ostatním podnikatelům služby a informace za stejných podmínek a ve stejné kvalitě, v jaké je poskytuje pro služby vlastní;
- c) přístupu k specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům podle § 84 Zákona,
 - 1. povinnost vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na propojení sítí nebo síťových zařízení pro službu ukončení volání,
 - 2. povinnost vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na využívání a přístup k jeho přiřazeným prostředkům pro službu ukončení volání,

Úřad stanoví pro službu ukončení volání k těmto povinnostem technické, provozní a další podmínky zajišťující spravedlnost, proporcionalitu a včasnost.

- d) související s regulací cen podle § 56 a 57 Zákona.

Nápravné opatření podle písmene d) se navrhuje uložit pro případy ukončení volání na geografická účastnická čísla, negeografická účastnická čísla řady (910) a telefonní čísla s přístupovými kódy k neveřejným sítím.

Úřad navrhuje společnosti Česká telekomunikační infrastruktura a.s. uložit navíc i povinnost podle § 51 odst. 5 písm. c) Zákona vést oddělenou evidenci nákladů a výnosů podle § 86 Zákona tak, aby byly k dispozici podklady pro ověření nákladů a výnosů za jednotlivé služby. Povinnost nediskriminace uvedenou pod písm. b) výše navrhuje Úřad pro společnost Česká telekomunikační infrastruktura a.s. uložit pouze ve formě povinnosti uplatňovat rovnocenné podmínky za rovnocenných okolností pro ostatní podnikatele.

4.3.1 Odůvodnění návrhu nápravných opatření

S ohledem na zkoumání v rámci analýzy Úřad v závěru konstatoval, že prokázal na relevantním trhu existenci podniků se samostatnou významnou tržní silou.

V rámci provedené analýzy Úřad dále prokázal, že postavení, které mají podniky s významnou tržní silou, jim umožňuje chovat se nezávisle na ostatních účastnících na trhu. To by mohlo mít za následek negativní vliv i na stanovení nepřiměřeně vysokých cen na souvisejícím maloobchodním trhu a s tím spojený i negativní dopad na koncové uživatele.

V souladu se závěry analýzy Úřad uloží všem podnikům se samostatnou významnou tržní silou společně povinnosti průhlednosti, povinnosti nediskriminace, povinnosti přístupu k specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům a povinnosti související s regulací cen. Společnosti CETIN pak také povinnost vést oddělenou evidenci nákladů a výnosů.

Povinnost průhlednosti

Podnikům s významnou tržní silou bude povinnost průhlednosti uložena ve formě zveřejňování informací podle náležitostí stanovených OOP č. 7.

Takto uložená povinnost průhlednosti zvýší míru informovanosti jak subjektů, které chtějí vstoupit na trh, tak i těch již na trhu působících. Pozitivně se tím ovlivní možnost poskytování maloobchodních služeb s využitím velkoobchodních vstupů z tohoto relevantního trhu.

Úřad nebude v rámci povinnosti průhlednosti ukládat povinnost zveřejňovat referenční nabídku propojení, a to s ohledem na skutečnost, že podnik, kterému bude uložena v rozhodnutí o uložení povinností povinnost podle § 84 odst. 2 Zákona, bude povinen podle § 84 odst. 3 Zákona zveřejnit referenční nabídku.

Povinnost nediskriminace

Povinnost nediskriminace bude uložena tak, aby byly uplatňovány rovnocenné podmínky za rovnocenných okolností vůči jednotlivým podnikatelům. V případě, že povinnost nediskriminace je ukládána vertikálně integrovaným operátorům (kteří působí i na souvisejícím maloobchodním trhu) bude povinnost nediskriminace uložena i tak, aby ostatním podnikatelům byly poskytovány služby a informace za stejných podmínek a ve stejné kvalitě, v jaké jsou poskytovány pro služby vlastní.

Povinnost přístupu ke specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům

Povinnost přístupu v případě propojení pro službu terminace volání bude povinnost uložena tak, aby bylo na velkoobchodní úrovni možné odebírat službu terminace volání u všech společností stanovených podnikem s významnou tržní silou. Takto uložená povinnost umožní ostatním podnikatelům poskytovat maloobchodní služby s využitím velkoobchodních vstupů z tohoto relevantního trhu.

Povinnost vést oddělenou evidenci nákladů a výnosů

Tato povinnost úzce souvisí s regulací cen. Na jejím základě budou k dispozici podklady pro ověření nákladů a výnosů za jednotlivé služby.

Regulace cen podle § 56 a 57 Zákona

Analýza prokázala (v kapitole Ceny a ziskovost), že na trhu by mohlo docházet k uplatňování nepřiměřeně vysokých cen v neprospěch koncových uživatelů v případě, že by nebyla uložena cenová regulace. Doposud totiž docházelo ke snížení ceny za službu terminace volání pouze prostřednictvím uložené cenové regulace, kterou Úřad aplikoval formou stanovení maximálních cen. Úřad má proto za to, že bylo v souladu s § 57 odst. 1 Zákona prokázáno naplnění podmínek pro uložení povinností souvisejících s regulací cen podle § 56 a 57 Zákona podnikům s postavením s významnou tržní silou. Úřad konstatuje, že nápravná opatření podle § 51 odst. 5 písmene a) až e) Zákona by nevedla sama o sobě k nápravě.

Úřad na základě předchozí analýzy relevantního trhu č. 3²⁶ přistoupil k cenové deregulaci volání originovaného ze států mimo EHP. Cílem tohoto kroku byla snaha Úřadu

²⁶ A/3/12.2013-8

reagovat na značnou disproporci mezi velkoobchodními terminačními cenami uplatňovanými českými operátory na jedné straně a operátory ze zemí mimo EHP na straně druhé a poskytnout tímto způsobem všem regulovaným společnostem větší vyjednávací prostor při sjednávání cen za terminaci s operátory ze zemí mimo EHP. Úřad na základě vyhodnocení aktuální situace na trhu fixní terminace (viz kapitola Mezinárodní srovnání cen mimo EHP na str. 42 a dále) bude pokračovat v nastavené regulaci na základě předchozí analýzy tohoto trhu, a to tak, že cenová regulace terminačních cen se bude vztahovat pouze na příchozí (originovaná) volání ze zemí EHP.

Úřad je toho názoru, že deregulace cen volání originovaného ze států mimo EHP umožňuje českým operátorům sjednávat na velkoobchodním trhu terminace symetrické ceny vůči zemím mimo EHP, a možnost tak nepřímo²⁷ ovlivňovat cenovou politiku operátorů v dotčených zemích. Výsledným efektem pak může být i pokles maloobchodních cen mezinárodních hovorů, účtovaných koncovým zákazníkům v ČR.

4.3.2 Odůvodnění návrhu cenové regulace

V závěru kapitoly Ceny a ziskovost Úřad konstatoval, že by na relevantním trhu mohlo docházet k účtování nepřiměřeně vysokých cen za terminaci volání, které by znemožňovaly případným zájemcům vstup a soutěž na maloobchodním trhu VDTs. Důsledkem by byl negativní vliv na výši ceny na maloobchodním trhu v neprospěch koncových uživatelů. Úřad má proto za to, že bylo v souladu s § 57 odst. 1 Zákona prokázáno naplnění podmínek pro uložení povinností souvisejících s regulací cen podle § 56 a 57 Zákona podnikům s postavením s významnou tržní silou.

Část D – Konzultace s ÚOHS

Podle ustanovení § 130 odst. 3 Zákona Úřad po vypořádání připomínek konzultoval konečný text návrhu opatření obecné povahy s Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže. Předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen ÚOHS) zaslal dne 12. ledna 2016 Úřadu dopis s připomínkami k návrhu analýzy.

V první připomínce ÚOHS doporučuje uložit veškeré povinnosti symetricky tak, aby byly k dispozici podklady pro ověření nákladů a výnosů za jednotlivé služby vzhledem k tomu, že každá společnost na trhu terminace disponuje ve své veřejné telefonní síti poskytované v pevném místě samostatnou významnou tržní silou.

Zcela obecně je nejprve nutné zdůraznit, že Úřad je při provádění analýzy relevantních trhů a následném ukládání nápravných opatření vázán Zákonem a dále pravidly obsaženými v evropském regulačním rámci. Zákon v § 5 odst. 4 stanoví Úřadu povinnost řídit se při naplňování cílů regulace mimo jiné zejména zásadami objektivitu, transparentnosti a proporcionality a čl. 8 odst. 4 přístupové směrnice povinnost ukládat nápravná opatření s ohledem na povahu zjištěných soutěžních problémů. Z výše uvedeného tak Úřadu plynou omezení při návrhu nápravných opatření, která musí být řádně odůvodněná a směřovat k odstranění zjištěných (či potenciálních) soutěžních problémů. Jako klíčový soutěžní problém v cenové oblasti společný všem podnikům s významnou tržní silou identifikoval Úřad možnost účtování nepřiměřeně vysokých (excesivních) cen za terminaci a tento problém navrhl řešit uložení povinností souvisejících s regulací cen.

²⁷ Možnost ovlivnit cenovou politiku operátorů v dotčených zemích mimo EHP je nepřímá, neboť veškeré ceny v rámci mezinárodního odchozího a příchozího provozu jsou sjednávány na specializovaných trzích prostřednictvím specializovaných subjektů (tzv. „International carriers“).

Dále Úřad uvádí, že nápravné opatření ve formě vedení oddělené evidence nákladů a výnosů ukládá pouze společnosti CETIN s ohledem na snahu zajistit část vstupů do nákladového modelu LRIC pro službu terminace volání ve veřejné telefonní síti v pevném místě, pro který jsou právě náklady největšího operátora považovány za nejlepší odhad nákladů teoretického efektivního operátora²⁸. Náklady ostatních operátorů s postavením SMP by pro tento výpočet, vzhledem k omezenému rozsahu jejich sítí, nebyly využity buď vůbec, nebo v rozsahu, který neospravedlňuje ukládat tuto implementačně náročnou povinnost. Přístupu Úřadu v této věci odpovídá i praxe při ukládání nápravných opatření na tomto trhu jinými evropskými regulátory. Komise např. v červnu 2013 ve svém rozhodnutí (SK/2013/1455) k notifikaci analýzy relevantního trhu č. 1 (dříve č. 3) ze strany slovenského regulačního orgánu (RÚ) vyzvala k uložení povinnosti oddělené evidence nákladů a výnosů pouze na „etablovaného provozovatele“, neboť jeho podklady slouží jako vstupy do modelu pure BU-LRIC (RÚ v původním návrhu analýzy nenavrhl uložit tuto povinnost ani incumbentovi). V současné evropské regulační praxi na relevantním trhu č. 1 je tak takto povinnost, pokud je již vůbec ukládána, ukládána pouze incumbentovi. Úřad znovu zdůrazňuje, že při cenové regulaci formou maximálních cen, kalkulovaných prostřednictvím metody čistého BU-LRIC v souladu s Doporučením Komise ze dne 7. května 2009 o regulaci sazeb za ukončení volání v pevných a mobilních sítích v EU (2009/396/ES), tedy při výpočtu regulované ceny pro teoretického efektivního operátora využívajícího sítě nové generace, postrádá povinnost vedení oddělené evidence u těch operátorů, jejichž podklady neslouží jako vstupy do nákladového modelu, a to tedy ani ze strany ÚOHS navržených VoIP poskytovatelů, smysl.

Ve druhé připomínce ÚOHS považuje předpoklad Úřadu, že nově vstupující subjekty na relevantní trh budou uplatňovat vzájemnou reciprocitu cen s podniky s významnou tržní silou za službu ukončení volání ve veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě, za nepodložený. Proto doporučuje, aby Úřad bez zbytečného odkladu po jejich vstupu na trh posoudil kritéria pro stanovení podniku s významnou tržní silou a rovněž uložil povinnosti, které Úřad na základě provedené analýzy stanovil ostatním podnikům s významnou tržní silou. Tato úprava by poté byla shodná s návrhem opatření obecné povahy trhu č. 2 – velkoobchodní služby ukončení hlasového volání v jednotlivých mobilních sítích.

Jak je již uvedeno v kapitole 4.2 na straně 56, Úřad bude průběžně monitorovat vývoj na tomto relevantním trhu a v případě zjištění závažných skutečností, které významně ovlivní konkurenční prostředí relevantního trhu (mezi které se může řadit i vstup nového operátora), je Úřad oprávněn rozhodnout o provedení nové analýzy relevantního trhu případně úpravě stávající tak, aby mohl být nově vstupující operátor stanoven podnikem se samostatnou významnou tržní silou a mohly mu být uloženy stejné povinnosti, jaké mají stávající podniky s významnou tržní silou, a to i před stanovenou lhůtou tří let. Postup Úřadu bude procesně stejný na obou terminačních trzích, kde jsou doporučovaná stejná pravidla symetrické regulace.

V další připomínce ÚOHS navrhuje doplnění analýzy o detailnější analýzu využívání OTT služeb vzhledem k dosavadnímu a předpokládanému budoucímu nárůstu využívání těchto služeb.

Jelikož Úřad do věcného vymezení trhu zahrnul jen ta volání a OTT služby, která splňují znaky VDTs, tak samostatná analýza využívání OTT služeb není nutná. Toto stanovisko Úřadu je v souladu s Vysvětlujícím memorandem a dokumentem BEREC Report on OTT services²⁹. Problematika OTT služeb a jejich sběru dat (včetně pravomoci regulačních orgánů sbírat tato data) je v současné době diskutována v rámci skupiny BEREC a zároveň je jedním z důvodů zvažované změny evropského regulačního rámce. Úřad se na této diskusi aktivně

²⁸ Tato informace představuje jisté zjednodušení, neboť vstupy do nákladového modelu nepochází pouze od společnosti CETIN, ale lze je v některých případech získat i z jiných zdrojů (např. benchmarkem). Přesto je primárním zdrojem informací do nákladového modelu právě společnost CETIN.

²⁹ Dokument BoR (16) 35, [BEREC Report on OTT services](#) z ledna 2016, strana 16.

podílí. Úřad nad to podotýká, že v současné chvíli tedy nedisponuje potřebnými údaji o OTT službách nesplňujících znaky VDTS pro provedení detailní analýzy jejich využívání a ani nemá dostatečné pravomoci pro jejich získání. Nicméně Úřad připouští, že OTT služby mohou mít v budoucnu vliv na dynamiku služeb na tomto trhu a konkurenci, proto bude Úřad trh nadále monitorovat. V případě, že by došlo k zásadní změně směřování vývoje služeb na trhu, je Úřad oprávněn zahájit novou analýzu.

ÚOHS dále dává na zvážení a žádá o stanovisko k zahrnutí služeb volání na účet volaného do návrhu analýzy trhu, jelikož logika fungování těchto služeb odpovídá spíše charakteru terminace z Doporučení. Proto by v rámci návrhu analýzy trhu měl Úřad tyto služby posoudit, a to zejména z pohledu výše uplatňovaných cen.

Úřad konstatuje, že v případě volání na telefonní čísla pro služby na účet volaného se nejedná o služby terminace volání, ale případnou podmnožinu služby originace volání, jak konstatuje i BEREC ve své zprávě³⁰. Služba originace volání na účet volaného nepředstavuje substitut ke službě terminace volání, nevytváří na ní konkurenční tlak, a proto do věcného vymezení trhu nepatří, byť může mít společnou charakteristiku možného soutěžního problému v podobě možného účtování nepřiměřeně vysokých cen, která vyplývá z omezené či nulové reakce koncových uživatelů na výši velkoobchodních cen (terminace i originace na účet volaného).

ÚOHS v závěru svého vyjádření navrhuje stanovit jednotný nákladový standard při stanovení cen terminace a v rámci oddělené evidence nákladů a výnosů tak, aby byly náklady a výnosy při následné kontrole srovnatelné.

Oddělená evidence nákladů a výnosů se vede podle opatření obecné povahy, které stanoví metodiku účelového členění nákladů a výnosů a určuje strukturu vykazovaných informací (opatření obecné povahy č. OOP/4/09.2014-6 ve znění pozdějších změn; dále jen „opatření obecné povahy“), v souladu s § 86 odst. 3 Zákona. Toto opatření je obecně platné bez ohledu na konkrétní relevantní trh a služby na něm poskytované.

Oddělenou evidenci nákladů a výnosů nevede pouze podnik s SMP postavením, ale i poskytovatel univerzální služby, pro něhož je základním podkladem pro vyčíslení čistých nákladů vzniklých poskytováním dílčích služeb v rámci univerzální služby.

Opatření obecné povahy stanoví, že celková výše nákladů a výnosů z oddělené evidence musí odpovídat nákladům a výnosům vykazovaným ve výkazech sestavovaných v rámci roční účetní závěrky stanoveného podniku. Tento požadavek je v souladu i s doporučením Komise č. 2005/698/ES o odděleném účetnictví a systémech nákladového účetnictví, kde se uvádí, že v zájmu jednotnosti a integrity dat se doporučuje, aby byly finanční zprávy týkající se regulačních účtů konsolidovány do výkazu zisku a ztrát a výkazu vloženého kapitálu za podnik jako celek a rovněž se vyžaduje sesouhlasení oddělených regulačních účtů s účetní závěrkou operátora. Zavedení standardu „pure LRIC“ do systému oddělené evidence by bylo v zásadním rozporu s požadavkem souladu s finančním účetnictvím, neboť náklady v oddělené evidenci by byly vykazovány v jiné výši než náklady ve finančních výkazech roční účetní závěrky.

Stanovení nákladového standardu pro oddělenou evidenci musí být obecně platné na všechny služby poskytované operátorem, tedy na služby regulované i neregulované. Metoda „pure LRIC“ pro kalkulaci cen služeb terminace je založena na posledním přírůstku. Pokud bychom nákladový standard oddělené evidence stanovili na bázi „pure LRIC“, nedošlo by tak v oddělené evidenci k zohlednění společných a sdílených nákladů. Takto vykazované výsledky oddělené evidence by nebyly objektivní a provázané na finanční účetnictví. Lze tedy

³⁰ [BEREC Report on Special Rate Services](#)

předpokládat, že takové výsledky by ani nezávislý kvalifikovaný subjekt (auditor) nemohl potvrdit jako správné, protože by se zcela ztratila vazba na výkazy roční účetní závěrky.

Náklady evidované v oddělené evidenci jsou skutečně vynaložené náklady stanoveného podniku, které byly pomocí alokačních klíčů přiřazeny k poskytovaným službám. Náklady kalkulované pomocí metody „pure LRIC“ jsou náklady hypotetického efektivního operátora, který buduje pouze efektivní kapacitu sítě a používá moderní technologie, které oceňuje současnými cenami. Uplatnit tyto principy „pure LRIC“ je možné pouze v inženýrském matematickém modelu bottom-up (zdola nahoru), ale není možné je promítat do oddělené evidence nákladů a výnosů.

Společnost CETIN, která je SMP podnikem na řadě dalších relevantních trhů, by vykazovala pro posouzení ziskovosti služeb poskytovaných na jednotlivých relevantních trzích neobjektivní údaje, které by nebyly provázané s účetnictvím. Rovněž pro regulaci cen služeb poskytovaných např. na trhu č. 3a se neuplatňuje metoda pure LRIC. Výnosy vykazované u daných služeb by tak nebyly srovnatelné s alokovanými náklady, což jako důvod svého požadavku ÚOHS uvádí.

Pro alokaci a vyčíslení čistých přírůstkových nákladů a pro kalkulaci cen slouží samostatný model. Využití samostatných modelů „pure BU-LRIC“ pro kalkulaci cen za terminaci v návaznosti na výše zmíněné Doporučení o terminačních cenách je běžné i v EU. Sama Komise v návaznosti na dané Doporučení vyzývá země, které ještě neimplementovaly Doporučení do regulační praxe, aby urychleně vytvořily model „pure BU-LRIC“ pro kalkulaci cen za terminaci.

Komise doporučuje alokovat náklady, výnosy a vložený kapitál se zásadou původu nákladů vloženého kapitálu – metodou ABC (Aktivity Based Costing). Náklady se mají přiřazovat jednotlivým prvkům sítě a jednotlivým činnostem spojeným s provozem sítě a následně činnostem vykonávaným ve spojitosti s poskytováním služeb tak, aby bylo zřejmé jak jednotlivé prvky sítě a činnosti spotřebovávají příslušné zdroje a generují náklady. Tímto způsobem je zobrazena vazba mezi aktivitami, s nimi spojenými náklady a výstupy, a je tedy dodržen princip zachycení příčinné souvislosti nákladů a poskytovaných služeb. Tato zásada byla převzata do opatření obecné povahy a subjekty, které jsou povinny vést oddělenou evidenci nákladů a výnosů jsou povinny ji dodržovat.

Část E – Vypořádání připomínek

Na základě § 130 Zákona a podle Pravidel Českého telekomunikačního úřadu pro vedení konzultací na diskusním místě (dále jen „Pravidla“) Úřad [zveřejnil](#) návrh analýzy č. A/1/XX.YYYY-Z trhu č. 1 – velkoobchodní služby ukončení volání v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě a výzvu k uplatnění připomínek k návrhu opatření na diskusním místě dne 24. září 2015. Připomínky k návrhu opatření bylo možno uplatnit do 26. října 2015. K návrhu opatření obecné povahy se vyjádřily 2 subjekty podle článku 6 odst. 2 Pravidel, a to společnosti CETIN a T-Mobile Czech Republic a.s. Stanoviska a názory Úřad dle čl. 9 odst. 4 Pravidel nevypořádává, ale přihlíží k nim v konečném znění opatření, tj. této analýzy.

Podle společnosti CETIN Úřad chybně nezahrnul do věcného vymezení relevantního trhu OTT hlasové služby poskytované prostřednictvím sítě internet s poukazem na to, že tyto služby nesplňují znaky VDTS. Úřad podle společnosti CETIN neodhlédl od vlivu regulace a nezážil pouze užité a cenové charakteristiky produktů. Obdobně tuto skutečnost připomínkovala také společnost T-Mobile Czech Republic a.s.

Úřad tuto připomínku neakceptoval, jelikož dle § 33 odst. 1 Zákona je podnikatel poskytující veřejně dostupnou telefonní službu povinen umožnit všem koncovým uživatelům bezplatné volání na čísla tísňového volání a poskytovat aktuální informace o účastnících pro lokalizaci, popřípadě identifikaci volajícího při volání na čísla tísňového volání. Proto Úřad nemohl do věcného vymezení zahrnout ty OTT služby, které neumožňují tato volání a nemůže je tedy v současnosti považovat za (plnohodnotný) substitut k veřejně dostupným telefonním službám. Zároveň však platí, že OTT služby, splňující znaky VDTS, byly do věcného vymezení relevantního trhu zařazeny. Toto stanovisko Úřadu je v souladu s Vysvětlujícím memorandem a dokumentem BEREC Report on OTT services³¹. Nicméně Úřad připouští, že OTT služby mohou mít v budoucnu vliv na dynamiku služeb na tomto trhu a konkurenci, proto bude Úřad trh nadále monitorovat. V případě, že by došlo k zásadní změně směřování vývoje služeb na trhu, je Úřad oprávněn zahájit novou analýzu.

Přehled všech uplatněných připomínek, stanovisek a názorů (pokud nebyly připomínkujícím subjektem označeny za předmět obchodního tajemství) Úřad zveřejnil na diskusním místě. Vypořádání připomínek podle článku 6 odst. 2 Pravidel Úřad [zveřejnil](#) na diskusním místě.

Část F – Připomínky Evropské komise k oznámení návrhu opatření

Dne 17. února 2016 byl návrh analýzy relevantního trhu postoupen Komisi podle čl. 7 rámcové směrnice. Ve svém vyjádření ze dne 16. března 2016 Komise sdělila, že na základě oznámeného návrhu opatření a doplňujících informací poskytnutých Úřadem dne 1. března 2016 nemá k zaslanému návrhu žádné připomínky. Podle čl. 7 odst. 7 rámcové směrnice může Úřad přijmout konečný návrh opatření.

za Radu Českého telekomunikačního úřadu:
Ing. Mgr. Jaromír Novák
předseda Rady
Českého telekomunikačního úřadu

³¹ Dokument BoR (16) 35, [BEREC Report on OTT services](#) z ledna 2016, strana 16.